

Fakulteta za pravo in poslovne vede
Dodiplomski študijski program Poslovne vede

Aleksandar Stanić

ANALIZA POSLOVANJA JAVNEGA KOMUNALNEGA
PODJETJA GROSUPLJE D.O.O. V OBDOBJU 2016–2020

Diplomska naloga

Mentor: doc. dr. Simon Starček

Ljubljana, 2022

DIPLOMSKO DELO

Analiza poslovanja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. v obdobju
2016–2020

Kandidat: Aleksandar Stanić

Vpisna številka: 36111006

Študijski program: Univerzitetni študijski program Poslovne vede

Mentor: doc. dr. Simon Starček

Lektorica: Maja Stanić, mag. prof. slov.

Ljubljana, maj 2022

Kazalo vsebine

1	Uvod.....	1
2	Opredelitev in značilnosti javne službe.....	5
2.1	Kratka zgodovina javnih služb	7
2.2	Vrste javnih služb	8
2.3	Pravno-organizacijske oblike izvajanja javnih služb	9
2.4	Gospodarske javne službe	10
2.5	Financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb	12
2.6	Računovodstvo in revidiranje izvajalcev gospodarskih javnih služb	13
2.7	Strokovno tehnične in razvojne naloge gospodarskih javnih služb	13
3	Pojem analize poslovanja	15
3.1	Pomen analize poslovanja	15
3.1.1	Predmet opazovanja	16
3.1.2	Namen analize poslovanja	16
3.1.3	Cilj analize poslovanja	16
4	Predstavitev Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o.	20
4.1	Zgodovina podjetja	20
4.2	Dejavnosti podjetja	22
4.3	Pravne podlage za delovanje podjetja	23
4.4	Lastniška struktura in organi podjetja	26
4.5	Vizija, strategija in kakovost poslovanja.....	29
4.5.1	Vizija	29
4.5.2	Strategija in kakovost.....	30
5	Bilanca stanja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje v obdobju 2016–2020.....	33
5.1	Vsebina bilance stanja.....	33
5.2	Sredstva	35
5.2.1	Stalna ali dolgoročna sredstva	37
5.2.2	Gibljava ali kratkoročna sredstva	40
5.3	Obveznosti do virov sredstev	43
5.3.1	Dolgoročne obveznosti.....	45
5.3.2	Kratkoročne obveznosti	48

6	Izkaz prihodkov in odhodkov JKP Grosuplje d.o.o. v obdobju 2016–2020	51
6.1	Vsebina izkaza prihodkov in odhodkov	51
6.2	Prihodki	51
6.3	Prihodki po vrstah dejavnosti	54
6.4	Odhodki.....	58
6.5	Izkaz poslovnega izida	61
7	Analiza poslovanja z računovodskimi kazalniki v obdobju 2016–2020.....	63
7.1	Opredelitev kazalnikov	63
7.2	Kazalniki stanja financiranja	63
7.2.1	Stopnja lastniškosti financiranja	64
7.2.2	Stopnja dolgoročnosti financiranja	65
7.3	Kazalniki stanja investiranja.....	66
7.3.1	Stopnja osnovnosti investiranja	66
7.3.2	Stopnja obratnosti investiranja	67
7.3.3	Stopnja dolgoročnosti investiranja.....	68
7.4	Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja	69
7.4.1	Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev	70
7.4.2	Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev	71
7.4.3	Kratkoročni koeficient - Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti 71	
7.4.4	Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti - Pospešeni koeficient ..	73
7.5	Kazalnik gospodarnosti.....	74
7.5.1	Koeficient gospodarnosti poslovanja	74
7.5.2	Koeficient celotne gospodarnosti	75
7.6	Sistemi povezanih kazalnikov	76
8	Ugotovitve in zaključek	78

KAZALO TABEL

Tabela 1: Področja analiziranja za strateško in izvedbeno raven vodenja podjetja (vir: Dvoršak, 2011)	18
Tabela 2: Sredstva JKP Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.....	36
Tabela 3: Dolgoročna sredstva Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.....	39
Tabela 4: Kratkoročna sredstva Javnega komunalnega podjetja Grosuplje za obdobje 2016–2020	42
Tabela 5: Obveznosti do virov sredstev Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.....	44
Tabela 6: Dolgoročne obveznosti do virov sredstev Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.....	47
Tabela 7: Kratkoročne obveznosti do virov sredstev Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.....	49
Tabela 8: Prihodki Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.....	52
Tabela 9: Prihodki Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. po vrstah dejavnosti za obdobje 2016–2020.....	55
Tabela 10: Odhodki Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.....	59
Tabela 11: Poslovni izid Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020	61
Tabela 12: Izračun stopnje lastniškosti financiranja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.....	65
Tabela 13: Izračun stopnje dolgoročnosti financiranja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.....	66
Tabela 14: Stopnja osnovnosti investiranja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.....	67
Tabela 15: Izračun obratnosti investiranja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.....	68
Tabela 16: Stopnja dolgoročnosti investiranja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.....	69

Tabela 17: Koeficient pokritosti osnovnih sredstev Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020	70
Tabela 18: Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.....	71
Tabela 19: Kratkoročni koeficient pokritosti kratkoročnih obveznosti Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020	72
Tabela 20: Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020	73
Tabela 21: Koeficient gospodarnosti poslovanja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020	75
Tabela 22: Koeficient celotne gospodarnosti Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020	75

KAZALO SLIK

Slika 1: Poslovno okolje podjetja (vir: Dvoršak, 2011).....	2
Slika 2: Organizacijska umeščenost analiziranja poslovanja (vir: Dvoršak, 2011).....	17
Slika 3: Organizacijska shema Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o.	29
Slika 4: Shema bilance stanja	34
Slika 5: Du Pontov sistem povezanih kazalnikov za Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. v letu 2020.....	77

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

AČR - Aktivne časovne razmejitve

DDV - Davek na dodano vrednost

EKN - Enotni kontni načrt

JKP - Javno komunalno podjetje

JKPG - Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o.

MKČN - Mala komunalna čistilna naprava

NPVO - Nacionalni program varstva okolja

PČR - Pasivne časovne razmejitve

SRS - Slovenski računovodski standard

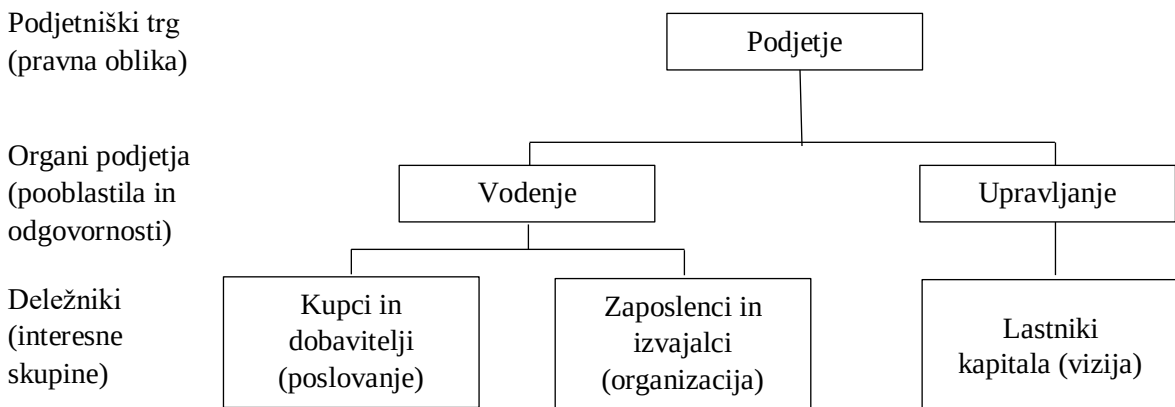
ZGD - Zakon o gospodarskih družbah

1 Uvod

Spremembe so vsakodnevna stalnica v poslovnem svetu. Nikoli v zgodovini nismo bili priča tako hitrim spremembam kot v zadnjih letih. Nenehno spreminjajoči se zunanji dejavniki poslovnega okolja (globalna kriza, globalizacija, tehnološki razvoj, prehod v družbo ustvarjalnosti) ter notranji dejavniki (kultura in organizacija) silijo podjetja, da se nenehno spopadajo in vnaprej prilagajajo hitrim in ključnim spremembam, ki jih narekuje okolje. Podjetja se potrebam notranjega in zunanjega okolja ter spremembam prilagajajo na različne načine. Spremembe prinašajo veliko število rešitev, ki so aktualne v posameznih obdobjih. Da bi se podjetje kljub hitrim spremembam uspešno razvijalo, se mora menedžment podjetja ne samo zavedati pomena le-teh, ampak jih znati v svojem podjetju tudi uspešno uveljaviti (Škarja 2011). Zato je za javna in zasebna podjetja ter organizacije pomembno, da spremljajo razmere na trgu in se jim prilagodijo, če hočejo obstati in biti konkurenčni z uspešnim ter učinkovitim poslovanjem oz. če želijo uresničevati svoje poslanstvo in dosegati poslovne cilje. Za doseganje teh ciljev potrebujejo podjetja kakovostne, verodostojne in pravočasne informacije o preteklem poslovanju, da lahko oblikujejo strategijo nadaljnjega razvoja. Poslovne odločitve, ki jih sprejema poslovodstvo podjetja, naj bi temeljile na poglobljenih analizah poslovanja. Na podlagi analize poslovanja ima podjetje boljšo predstavbo o dejanskem stanju poslovanja v preteklem obdobju, kar mu pomaga pri sprejemanju kakovostnejših odločitev glede nadaljnjega poslovanja. S pravilnimi in pravočasnimi odločitvami podjetje ostaja konkurenčno in se prilagaja spremembam na trgu.

Ob stalnih spremembah poslovnega okolja, zahtevah deležnikov, spremembah regulatornega okvirja ipd., se organizacije soočajo z vse večjo količino vse bolj raznovrstnih podatkov, ki jih po navadi zajemajo iz porazdeljenih virov. Ob tem se soočajo z vprašanji obvladovanja vse večje količine podatkov, različne kakovosti in medopravilnosti zbirk podatkov ter potrebnega znanja in drugih virov za kakovostno analizo podatkov (Starček 2021). V zadnjih letih se zaradi pomembnosti podatkov in informacij pri poslovanju in porastu napredne informacijske tehnologije razvijajo napredne systemske aplikacije poslovanja, ki omogočajo organizacijam in institucijam odločanje z več znanja in vzpostavitev višje učinkovitosti organizacije (Bahrami et al. 2012, 160-167).

Slika 1: Poslovno okolje podjetja (vir: Dvoršak 2011)

Vsako podjetje je ustanovljeno z namenom, da opravlja določene dejavnosti, katere je opredelilo v svoji viziji in strategiji poslovanja. Na vsako poslovanje in delovanje podjetja vpliva niz dejavnikov iz zunanjega ter notranjega okolja. Poslovanje podjetja označuje njegove odnose v dani ureditvi in na trgu, torej poslovna razmerja. S poslovanjem označujemo poslovno (ne)uspešnost in/ali (ne)učinkovitost. Delovanje podjetja pa je povezano s ciljno zastavljenimi načrti, za katere mora podjetje priskrbeti zadostne in ustrezne vire ter jih mora organizacijsko in hierarhično obvladovati (Dvoršak 2011). Namen vsake organizacije, gospodarske ali negospodarske, je dolgoročno uspešno poslovanje, ki ga lahko učinkoviteje dosežemo s kakovostno in sprotno analizo poslovanja ter njeno interpretacijo.

Kakovostna analiza in z njo pridobljeni podatki, omogočajo podjetju ali organizaciji sprejeti pomembne odločitve za nadaljnje poslovanje ter s tem zagotoviti uspešnost. Prav tako analiza omogoča izboljšati poslovanje, ustvariti večje prihodke ter izboljšati kakovost dobrin in storitev tako v pridobitnih kot v nepridobitnih dejavnostih.

Podjetja sama vodijo poslovne dogodke ter z računovodskimi izkazi prikazujejo stanje v njej. Informacije, ki jih ponujajo izkazi, služijo tako organizaciji sami kot tudi širšemu krogu uporabnikov, ki vstopajo v stik z njo. Računovodski izkazi sami po sebi ne dajejo dovolj uporabnih informacij o stanju poslovanja, če jih ne primerjamo s preteklimi. Da bi ugotovili razlike med posameznimi obračunskimi obdobji ter odstopanji, moramo uporabiti metode, s katerimi

pridobimo tovrstne informacije. Za analiziranje računovodskih izkazov se najpogosteje uporabljajo tri metode (Hočevar et al. 2008, 264–270):

- Z analizo računovodskih izkazov v času ugotavljamo, kako se v času (npr. po mesecih ali v več zaporednih letih) gibljejo posamezne postavke v računovodskih izkazih. Pri tej vrsti analize so postavke v prejšnjem obdobju osnova za primerjanje s postavkami zadnjega leta. Pri analizi računovodskih izkazov v času so najpomembnejše orodje t. i. indeksi. Indeks je relativno število, ki izraža razmerje med istovrstnima podatkom.
- Pri navpični analizi bilance stanja in izkaza poslovnega izida se postavke prikazujejo kot relativni deleži glede na izbrano celoto. Ena od največjih koristi navpičnega analiziranja računovodskih izkazov je ta, da postavke prikazuje kot deleže, kar nam omogoča primerjavo med dvema ali več podjetji v isti gospodarski panogi.
- Kazalniki so relativna števila, dobljena z deljenjem določene ekonomske kategorije s kakšno drugo. Kazalniki so izraženi kot stopnje udeležbe, kot indeksi ali kot koeficienti.

V diplomski nalogi predstavljamo in analiziramo Javno komunalno podjetje Grosuplje (v nadaljevanju JKP Grosuplje d.o.o.), ki je javno podjetje. Poleg predstavitve javnega komunalnega podjetja in analize poslovanja podjetja v obdobju 2016–2020, želimo ugotoviti morebitna odstopanja zaradi trenutne epidemije Covid-19 na poslovanje javnega komunalnega podjetja.

Namen diplomske naloge je opredelitev pojma analiza poslovanja in nekaterih računovodskih izrazov. Prikazano in analizirano bo poslovanje Javnega podjetja na primeru Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. Analiza bo podjetju podala podrobne informacije o poslovanju in bo koristna za vse družbenike in druge deležnike, ki vstopajo v stik z javnim komunalnim podjetjem.

Cilj diplomske naloge je s celovito analizo računovodskih kazalnikov: prihodkov, odhodkov, poslovnega izida ter bilance stanja prikazati poslovanje javnega podjetja ter z računovodskimi kazalniki oblikovati in opazovati sestavljene kazalnike ter različne deleže med različnimi računovodskimi postavkami.

Z analizo poslovanja želimo preveriti naslednje hipoteze:

- Hipoteza 1: prihodki iz poslovanja v obdobju 2016–2020 naraščajo.
- Hipoteza 2: celotni odhodki v obdobju 2016–2020 padajo.
- Hipoteza 3: plačilna sposobnost Javnega komunalnega podjetja Grosuplje se je v obdobju

2016–2020 izboljšala.

- Hipoteza 4: epidemija Covid-19 ni imela večjega vpliva na poslovanje podjetja glede na pretekla leta.

Naloga je vsebinsko razdeljena na osem poglavij. V prvem poglavju je opredeljen pojem analize poslovanja, ki služi nadaljnjemu razumevanju naloge in njenega pomena. V tem poglavju so opisani tudi namen in cilji analize poslovanja. V drugem poglavju je predstavljeno JKP Grosuplje d.o.o., njegova zgodovina, dejavnosti, pravne podlage za delovanje, lastniška struktura in organi. Vsebinski del se razširi v osrednjem delu naloge (v tretjem poglavju) s predstavitvijo bilanc stanja, izkazov prihodkov in odhodkov ter poslovnega izida po posameznih letih v obravnavanem obdobju. V sedmem poglavju so uporabljeni računovodski kazalniki, s katerimi so pridobljene informacije o razmerjih med dvema istovrstnima ali raznovrstnima kategorijama. V nadaljevanju je podrobneje prikazano poslovanje javnega podjetja s ciljem ugotavljanja morebitnega vpliva epidemije Covid-19 na poslovanje javnega podjetja. V zaključku naloge so navedene ključne ugotovitve s pojasnili ter preverjenimi hipotezami.

V diplomski nalogi najprej preučujemo strokovno literaturo in vire. V teoretičnem delu uporabljamo opisno ali deskriptivno metodo raziskovanja, s katero predstavljamo osnovne pojme, ki so pomembni za raziskavo. V empiričnem delu naloge uporabljamo induktivno metodo, kar pomeni, da na podlagi preučitve posamičnih dejstev, poskušamo ugotoviti splošna dejstva, s katerimi preverjamo zastavljene hipoteze. V nadaljevanju preučujemo domačo in tujo literaturo ter vire in z metodo deskripcije predstavljamo temeljne značilnosti javnih gospodarskih služb v Sloveniji. Poseben poudarek pri pisanju diplomske naloge je bil dan zbiranju in analiziranju podatkov o poslovanju Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobja od 2016 do 2020. Zbrane podatke smo smiselno obdelali ter jih zaradi večje preglednosti in lažjega razumevanja, predstavili v tabelah ločeno glede na zneske, odstotke in izračunane indekse. V zaključku diplomske naloge povzemamo bistvene ugotovitve in spoznanja, do katerih smo prišli na podlagi raziskovanja in z metodo dokazovanja potrdimo ali ovržemo hipoteze, ki smo jih zastavili.

2 Opredelitev in značilnosti javne službe

Pojavna oblika organizacije kot javne službe izvira iz Francije, k čemur je posebej pripomogla praksa francoskega državnega sveta. Pojem javne službe se je iz Francije razširil tudi v ostale države po svetu. Kot utemeljitelja teorije javnih služb štejemo francoskega upravno pravnega teoretika Leona Duguita (1859–1928). Duguit pojmuje državo kot skupnost javnih služb, pri čemer je javna služba vsaka dejavnost, ki je nujno potrebna za obstoj in razvoj družbe in jo morajo zagotoviti vladajoči, ker samo ti lahko uporabljajo prisilna oblastvena sredstva (Jones 1993). Duguit ob tem javno službo opredeljuje kot vsako dejavnost, ki je neobhodno potrebna za obstoj in razvoj družbe in jo morajo zagotoviti, urediti in nadzirati tisti, ki vladajo, ker le tisti lahko tako dejavnost zagotovijo po potrebi tudi s prisilnimi oblastvenimi sredstvi (Rakočevič in Bekeš 1994). Šmidovnik (1995) poudarja, da je Duguit izhajal iz stališča, da sodobna država ne more biti več le represivna organizacija – s policijo, zapori in davkarijo, pač pa mora biti federacija javnih služb, ki zagotavljajo ljudem prav tiste dobrine, ki so pomembne za življenje ljudi in za razvoj družbe, pa jih na tržni način ni mogoče zagotavljati.

Teoretiki upravnega prava v francoskem pravu (Duguit, Rivero, Bonard in drugi), kot poudarja Čebulj (1991), sicer vsak po svoje opredeljujejo značilnosti javne službe, vendar pa ugotavljajo naslednje značilnosti: opravlja se v splošnem (javnem) interesu, opravlja se nepretrgano (trajno), pri uporabi javnih dobrin velja enakost državljanov, javne službe se prilagajajo potrebam časa in praviloma poslujejo z izgubo. Izmed teh značilnosti vsak teoretik poudarja svoje. Bonard denimo šteje za javno službo vsako tisto upravno dejavnost, ki nudi storitve in usluge posameznikom in ki ne posega na področje zasebnega prava (Rakočevič in Bekeš 1994). Bonnard (Bonnard v Jurkovič, 1935) deli javne službe glede na funkcije na zakonodajno, upravno in sodno javno službo, s čimer v bistvu s pojmom javna služba zajame vse funkcije države in iz te definicije izhaja tudi, ko obravnava način izvajanja javnih služb (Trpin 1994). Avtor avstrijske ustave (1920) Hans Kelsen (1881–1973) meni, da je vsak, ki izvršuje pravo, javni organ, vsaka služba, ki to opravlja, pa je javna služba (De Angelis 2009). Podobno široka opredelitev pojma javne službe je značilna tudi za sodobno angleško javno upravno teorijo, po kateri pojem javne službe obsega vse organizacije javnega sektorja, ki državljanom zagotavljajo javne dobrine. Glavne javne službe vključujejo centralno in lokalno oblast, zdravstvo, izobraževanje in policijo (Farnham in Horton 1996, 7–8).

V Sloveniji ima pojem javne službe bistveno ožji pomen. Označuje zgolj servisno dejavnost države in lokalnih skupnosti, ne pa tudi njihovih oblastnih funkcij. Javna služba je v slovenskem pravu in teoriji opredeljena funkcionalno, kot dejavnost, in ne zajema izvajalcev te dejavnosti. Večina slovenskih avtorjev, ki so se ukvarjali s teorijo javne službe, izhaja iz funkcionalnega vidika javnih služb, ki poudarjajo javne službe kot dejavnost. Kocjančič (1994) opredeljuje javne službe tudi kot tiste dejavnosti, ki jih ni mogoče prepustiti tržnim zakonitostim brez škode za javni interes. Opredelitev javne službe je povezana tudi z organizacijami, ki te službe izvajajo. Neprofitne organizacije, ki izvajajo javne službe, so javni zavodi, profitne pa gospodarske družbe. Po Virantu (2002) je javna služba dejavnost, preko katere se zagotavljajo javne dobrine. Virant (1994) ob tem opredeljuje javne službe kot dejavnosti, ki so kot javne službe določene z zakonom, pri čemer ima zakonodajalec pri tem proste roke, vendar ne sme poseči na področje dejavnosti, ki po naravi spadajo v zasebno sfero, v kateri velja načelo svobode gospodarske pobude. Virant (2009) dodaja, da je javna služba dejavnost, prek katere se zagotavljajo javne dobrine in za katero je značilno, da se izvaja v javnem interesu, za njeno zagotavljanje je odgovorna država ali lokalna skupnost in izvaja se po posebnem javnopravnem režimu. Javne dobrine naj bi bile na voljo vsem uporabnikom in so namenjene zadovoljevanju splošnih potreb. Pri zagotavljanju javnih dobrin je pridobivanje dobička podrejeno zadovoljevanju javnih potreb (Mauko in Brezovnik 2010). Čebulj (1991) govori o ustanovitvi javne službe kot diskrecijski pravici države, ki oceni, da neka dejavnost ne more zadovoljevati javnega interesa, ki se kaže v zagotavljanju javnih dobrin pod določenimi pogoji, če se prepusti zasebni iniciativi. Vavpetič (Rakočevič in Bekeš 1994) navaja, da so javne službe tisto delovanje, s pomočjo katerega se nudijo interesentom dobrine in koristi z najrazličnejših področij, vendar pa morajo biti takšne, da imajo poseben pomen za našo družbo. Brez teh dobrin družba ne more celovito obstajati in delovati, pa tudi razvoj brez teh dobrin ni možen. Vavpetič (v Rakočevič in Bekeš 1994) navaja tudi bistvene značilnosti organizacij, ki opravljajo javne službe, in sicer: so samostojne družbene enote, za njih je značilna posebna organiziranost vodilnih organov v teh organizacijah, gospodarjenje z družbenim premoženjem (posebne dolžnosti v razmerju do družbe), presežkov dela ne morejo akumulirati po svoji volji, sodelovati morajo pri določanju družbenih potreb, interesi organizacij morajo biti v skladu s splošnimi družbenimi koristmi in se lahko vključijo v večji organizem, ki opravlja iste naloge na istem strokovnem področju. Pirnat (1992) pojmuje javno službo kot dejavnost, ki se mora zaradi različnih razlogov izvrševati v javnem interesu pod posebnim režimom. Pomembno za to

opredelitev je razmerje med javnim in zasebnim. Pri tem se, kot navaja Bauer (2016), postavlja vprašanje meril za uvrstitev neke dejavnosti med javne službe. To sicer določi zakonodajalec, vendar pa je kljub temu potrebna razlaga v primeru ohlapnih zakonskih določb. Obseg javne službe mora biti skrčen na najmanjšo možno mero, saj je tržni način opravljanja dejavnosti učinkovitejši in racionalnejši.

V teoriji se pojavljata dve različni opredelitvi javne službe, materialna in formalna. Materialna opredelitev poudarja vsebino in namen javne službe (funkcionalno pojmovanje), formalna opredelitev pa poudarja subjekt, ki izvaja javno službo (organizacijsko pojmovanje) (Bauer 2016). Ferk in Ferk (2008) menita, da bi bila primernejša materialna opredelitev javne službe, torej da so to dejavnosti, pri katerih izvajalci zagotavljajo določene obveznosti v javnem interesu.

2.1 Kratka zgodovina javnih služb

Kot poudarja Ferk (2021) so se sorazmerno zgodaj pojavile dejavnosti, ki jih je zagotavljala oblast, in jih ni bilo mogoče opravljati na trgu v okviru tržnih mehanizmov. V času Rimskega imperija lahko govorimo o gospodarski dejavnosti države, o združevanju javnega in zasebnega kapitala v različnih pojavnih oblikah. Če izhajamo iz dejavnosti rimske države, je bila z vidika javnih služb najpomembnejša gospodarska dejavnost oskrba z osnovnimi življenjskimi potrebščinami, kot sta oskrba s pitno vodo in žitom, prave razsežnosti pa je dobila v dobi principata. V srednjem veku bi lahko kot obliko združevanja javnega in zasebnega premoženja šteli regale. Regali so zajemali različne vrste upravičenj, od takih, ki jih je bilo relativno lahko uveljaviti, do tistih, ki so bili strateškega pomena. Več ali manj se je skozi cel srednji vek gospodarsko življenje reguliralo na ta način, zasledimo jih vse do absolutizma. V zgodnjem srednjem veku se je pojavila še ena oblika povezovanja javnega in zasebnega kapitala - koncesija. V obdobju merkantilizma in kameralizma lahko govorimo o prvem pravem razcvetu javnega gospodarstva in javnih podjetij, kot rezultat pojavljajočega se liberalizma pa so bili v naslednji fazi izvedeni prvi ukrepi privatizacije. Javne službe in javna podjetja so nato igrala skorajda odločilno vlogo v gospodarstvih evropskih držav v 30. in 40. letih prejšnjega stoletja, ko se je pojavila svetovna gospodarska kriza. Večji del teh je bil v javnem lastništvu in dejavnosti, znane pod pojmom javne službe, niso bile podrejene civilnemu, temveč javnemu pravu. Te dejavnosti niso bile predmet ponudbe na konkurenčnem trgu, temveč so zanje veljala posebna pravila oz. ugodnosti ter pravice.

Pojem javne službe zasledimo v pravni ureditvi iz začetka 50-ih let prejšnjega stoletja, ko je takratni zakonodajalec niz dejavnosti proglasil za javno službo, vendar merila za opredelitev javne službe niso bila jasno določena. Zakon o javnih uslužbencih iz leta 1957 (Zakon o javnim službenicima 1957) je javne službe opredelil širše. Pojmoval jih je kot celokupno dejavnost državnih organov in ustanov. Po letu 1963 je bil pojem javna služba iz zakonodaje izpuščen, uporabljen je bil termin delovna organizacija kot organizacijska oblika, ki je opravljala tako družbene kot proizvodne službe. Leta 1974 je bil uporabljen nov pojem, in sicer dejavnosti v posebnem družbenem interesu, ki je nekako označeval pojem javne službe. Ta novi izraz je prevzela tudi preostala zakonodaja. V Sloveniji je leta 1988 prišlo do ukinitve sistema svobodne menjave dela na področju tedanjih dejavnosti posebnega družbenega pomena, kar pomeni, da je prišlo do ukinitve institucije samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela, ki so takrat opravljale dejavnosti posebnega družbenega pomena kot obliko izvajanja javnih služb na teh področjih. Tedanji izvršilni organi republiške skupščine in občinskih skupščin so prevzeli pristojnosti prvih. Ker pa so imele organizacije na tem področju temelj v takratnem Zakonu o združenem delu iz leta 1976, se je na področju izvajanja javnih služb pokazala velika praznina, ki je bila zapolnjena leta 1991, ko je bil sprejet Zakon o zavodih (Zgonec 2011).

2.2 Vrste javnih služb

V slovenskem pravu se srečujemo predvsem s pojmom gospodarskih in negospodarskih javnih služb, uveljavljena pa je funkcionalna opredelitev pojma javne službe in ne organizacijska. Velja, da so javne službe tiste dejavnosti, ki se morajo zaradi različnih razlogov izvrševati v javnem interesu pod posebnim režimom, ker jih na trgu ni mogoče zadovoljiti ali ne smemo dopustiti, da se zadovoljijo na trgu. Pri opredelitvi pojma izhajamo iz narave dejavnosti in ne iz oblike izvajanja dejavnosti (Ferk 2021).

Za gospodarske javne službe po slovenskem pravu velja, da v okvir tega pojma spadajo tiste dejavnosti, ki so s pravom oz. področnimi zakoni določene ali regulirane kot javne službe. Krovni zakon, ki ureja gospodarske javne službe in ki določa način in oblike izvajanja gospodarskih javnih služb v Sloveniji je Zakon o gospodarskih javnih službah (ZGJS). V prvem odstavku 2. člena ZGJS je določeno, da se gospodarske javne službe določijo z zakoni s področja energetike, prometa in zvez, komunalnega in vodnega gospodarstva in gospodarjenja z drugimi vrstami naravnega bogastva, varstva okolja ter z zakoni, ki urejajo druga področja gospodarske infrastrukture. Katere

konkretne oz. posamezne dejavnosti se izvajajo kot gospodarske javne službe, je torej opredeljeno z različnimi področnimi zakoni ali odloki občin oz. mestnih občin, enako pa velja tudi za negospodarske oz. socialne javne službe (Ferk 2021).

Pri negospodarskih javnih službah država ne prepusti izvajanja teh dejavnosti tržnim razmeram predvsem iz socialnih razlogov, saj lahko motnje pripeljejo do nevzdržnih situacij. Take dejavnosti so npr. javno zdravstvo, šolstvo, varstvo kulturne dediščine, lekarniška dejavnost in podobne. Tržni mehanizmi na teh področjih bi lahko bili povsem enakopravni, vendar na ta način ne bi bila zagotovljena solidarnost, odmika pa se tudi načelo socialne države. Negospodarske oz. socialne javne službe se v Sloveniji izvajajo v skladu z Zakonom o zavodih. Z vidika prava EU pa se največkrat srečamo s pojmom storitve splošnega gospodarskega pomena (Services of General Economic Interest, SGEI), ki vsebinsko opredeljuje storitve, katere po slovenskem pravu načeloma sovpadajo s pojmom gospodarske javne službe (Ferk 2021).

Javne službe so republiške ali lokalne in so lahko obvezne ali izbirne. Vse obvezne javne službe so določene z zakonom.

2.3 Pravno-organizacijske oblike izvajanja javnih služb

Zakon o gospodarskih javnih službah (Ur. l. RS, 32/93, s spremembami in dopolnitvami) določa, da republika oziroma lokalna skupnost zagotavlja gospodarske javne službe v naslednjih oblikah: režijski obrat, javni gospodarski zavod, javno podjetje, dajanje koncesij osebam zasebnega prava ter vlaganje javnega kapitala v dejavnost oseb zasebnega prava. Gospodarske javne službe se določijo z zakoni s področja energetike, prometa in zvez, komunalnega in vodnega gospodarstva in gospodarjenja z drugimi vrstami naravnega bogastva, varstva okolja ter z zakoni, ki urejajo druga področja gospodarske infrastrukture. Pri zagotavljanju dobrin pa je pridobivanje dobička podrejeno zadovoljevanju javnih potreb (Toplak 2004).

Zakon o zavodih (Ur. l. RS, 12/91, s spremembami in dopolnitvami) določa, da javne službe opravljajo javni zavodi, lahko pa tudi drugi zavodi na podlagi koncesije. Tak zavod ima glede opravljanja javne službe pravice, dolžnosti in odgovornosti javnega zavoda.

2.4 Gospodarske javne službe

Z gospodarskimi javnimi službami se zagotavljajo materialne javne dobrine kot proizvodi in storitve, katerih trajno in nemoteno proizvodnjo v javnem interesu zagotavlja občina ali druga lokalna skupnost zaradi zadovoljevanja javnih potreb, kadar in kolikor jih ni mogoče zagotavljati na trgu. Na podlagi pooblastila iz zakona lahko občina z odlokom predpiše, da se poleg navedenih proizvodov in storitev zagotavljajo še drugi proizvodi in storitve na način in v oblikah, ki jih Zakon o gospodarskih javnih službah določa za gospodarske javne službe, kadar so takšne dejavnosti pogoj za izvrševanje nalog iz pristojnosti občine ali so pogoj za izvrševanje gospodarskih, socialnih ali ekoloških funkcij občine in občina prevzame subsidiarno sanacijsko odgovornost.

Gospodarske javne službe delimo na obvezne in izbirne. Obvezne gospodarske javne službe se določijo z zakoni s področja energetike, prometa in zvez, komunalnega in vodnega gospodarstva in gospodarjenja z drugimi vrstami naravnega bogastva, varstva okolja ter z zakoni, ki urejajo druga področja gospodarske infrastrukture. Izbirne lokalne javne službe se oblikujejo predvsem, kadar gre za dobrine, ki morajo biti na razpolago vsem občanom; dobrine, ki jih ni mogoče kupiti, morajo pa biti na razpolago vsem; dobrine, pri katerih ni možno ugotoviti njihovega koristnika in obsega porabe. Pred odločitvijo, kaj bo štel kot izbirna lokalna gospodarska javna služba, občina samostojno oceni, katera dejavnost ima po svoji naravi tak značaj, da je njeno opravljanje nenadomestljiv pogoj za življenje in delo občanov v občini, take dejavnosti pa ni mogoče zadovoljivo zagotavljati in usklajevati samo na področju delovanja tržnih zakonitosti. V praksi bo občina sprejela Odlok o gospodarskih javnih službah, s katerim bo povzela obvezne gospodarske javne službe in določila izbirne gospodarske javne službe (Mauko in Brezovnik 2010).

Zakon o gospodarskih javnih službah v 6. členu določa, da republika oziroma lokalna skupnost zagotavlja gospodarske javne službe v naslednjih oblikah:

- v režijskem obratu,
- v javnem gospodarskem zavodu,
- v javnem podjetju,
- z dajanjem koncesij osebam zasebnega prava,
- z vlaganjem javnega kapitala v dejavnost oseb zasebnega prava.

Virant (2002) navaja, da gre v primeru režijskega obrata, javnega gospodarskega zavoda in javnega podjetja, za načine izvajanja javnih služb v režiji, pri koncesiji in vlaganju javnega kapitala pa gre za privatizirano izvajanje.

Zakon o gospodarskih javnih službah določa, da se gospodarska javna služba izvaja v javnem podjetju, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati kot profitno. Javno podjetje ustanovi vlada oziroma lokalna skupnost kot podjetje v lasti republike ali lokalne skupnosti, ali pa se ustanovi kot podjetje z vložki zasebnega kapitala, če to ni v nasprotju z javnim interesom, zaradi katerega je ustanovljeno. Ustanovitelj javnega podjetja določi posebne pogoje za izvajanje dejavnosti ter zagotavljanje in uporabo javnih dobrin, odloča o cenah oziroma tarifah za uporabo javnih dobrin in sprejme poslovno poročilo, obračune in zaključni račun podjetja. Poslovanje in delo javnega podjetja vodi direktor, ki ga imenuje in razrešuje ustanovitelj javnega podjetja na podlagi javnega razpisa pod pogoji, na način in po postopku, določenim s statutom. Za vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja, se uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj podjetij oziroma gospodarskih družb, če s tem ali drugim zakonom niso urejena drugače. Virant (2002) ob tem izpostavlja, da je podjetje najpogostejša oblika izvajanja javne službe in jo najdemo tako na področju državnih kot lokalnih gospodarskih javnih služb. Na državni ravni gre za javna podjetja na področju energetike, vodnega gospodarstva, železniškega prometa, telekomunikacij in poštних storitev. Na lokalni ravni pa se javna podjetja pojavljajo predvsem na področju varstva okolja.

Obvezne lokalne gospodarske javne službe določa Zakon o varstvu okolja (Uradni list, 32/93, s spremembami in dopolnitvami), in sicer: »oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih in padavinskih voda, ravnanje s komunalnimi odpadki, odlaganje ostankov komunalnih odpadkov, javna snaga in čiščenje javnih površin, urejanje javnih poti, površin za pešce in zelenih površin ter pregledovanje, nadzorovanje in čiščenje kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja.« Virant (2002) ob tem poudarja, da lokalne gospodarske javne službe na področju varstva okolja sodijo med najpomembnejše funkcije občine.

Po določilih Zakona o gasilstvu, Zakona o stavbnih zemljiščih, Stanovanjskega zakona in Zakona o cestah spadajo med obvezne gospodarske javne službe tudi: gasilska služba, urejanje stavbnih zemljišč, upravljanje občinskih stanovanj in upravljanje občinskih kategoriziranih cest (Hrovatin

2002). Zakon o lokalni samoupravi določa, da lahko dvojje ali več občin zaradi gospodarnejšega in učinkovitejšega zagotavljanja javnih služb skupaj ustanovi javni zavod ali javno podjetje (61. člen). V skladu z 62. členom Zakona o lokalni samoupravi občina predpisuje način in pogoje opravljanja javnih služb, če zakon ne določa drugače.

2.5 Financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb

Financiranje gospodarskih javnih služb določa Zakon o gospodarskih javnih službah. V 8. členu zakona je financiranje razmejeno glede na vrsto gospodarske javne službe. Republiške gospodarske javne službe financira država, lokalne izbirne javne službe pa financira lokalna skupnost. Za obvezne lokalne javne službe je določeno, da se njihovo proračunsko financiranje razmeji med republiko in lokalno skupnost na način, ki ga določa zakon. V skladu z 8. členom Zakona o gospodarskih javnih službah se gospodarske javne službe financirajo:

- iz prihodkov javnih dobrin,
- iz proračunskih sredstev,
- iz drugih virov, določenih z zakonom ali odlokom lokalne skupnosti.

Iz proračunskih sredstev se financirajo tiste gospodarske javne službe, ki zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva. Iz proračuna se zagotavljajo tudi sredstva za subvencionirane cene javnih dobrin.

Zakon o financiranju občin (Ur. l. RS, št. 80/94, s spremembami in dopolnitvami) v 20. členu določa, da se za odhodke občin za financiranje opravljanja nujnih nalog med drugim štejejo tudi subvencije in tekoči prenosi v gospodarske javne službe, v kar štejemo komunalno dejavnost, stanovanjsko dejavnost, gospodarjenje s prostorom, varstvo okolja ter druge dejavnosti. Zakon o javnih naročilih neposredno ne omenja javnih gospodarskih služb, vendar pa je kljub temu izredno pomemben zaradi zagotovitve racionalne porabe javnih sredstev pri financiranju javnih gospodarskih služb. Tako Zakon v 1. členu določa obvezna ravnanja naročnikov in ponudnikov pri oddaji javnih naročil za nabavo blaga, oddajo gradenj in naročanje storitev, način vodenja statističnih podatkov o oddaji javnih naročil ter določa ustanovitve in pristojnosti urada za javna naročila (Toplak 2004).

Z odlokom občine se za posamezno gospodarsko javno službo določi:

- organizacijska in prostorska zasnova njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju, na podlagi koncesije ali javnih kapitalskih vložkov);
- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev;
- pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin;
- pravice in obveznosti uporabnikov;
- viri financiranja gospodarskih javnih služb in način njihovega oblikovanja;
- vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina občine ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa;
- drugi elementi, pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.

2.6 Računovodstvo in revidiranje izvajalcev gospodarskih javnih služb

Režijski obrat je dolžan ločeno voditi računovodsko evidenco, ki omogoča obračun stroškov, odhodkov in prihodkov po načelih, ki veljajo za gospodarske družbe. Javni gospodarski zavod in javno podjetje vodita računovodstvo po določilih Zakona o gospodarskih družbah. Koncesionar in oseba zasebnega prava, v katero je za namen opravljanja gospodarskih javnih služb vložen javni kapital, ločeno vodita računovodstvo po določilih Zakona o gospodarskih družbah. Dotacije in subvencije iz proračuna se za navedeni osebi štejejo kot prihodek. Pri obračunu amortizacije za osnovna sredstva, za nabavo katerih so bila pridobljena sredstva iz proračuna, se njihova nabavna vrednost zmanjša za višino prejetih proračunskih sredstev. Vse pravne osebe, ki opravljajo dejavnost gospodarskih javnih služb, morajo imeti revidirane letne računovodske izkaze v skladu z zakonom. Pri reviziji se ugotavlja tudi namenskost, učinkovitost in racionalnost uporabe proračunskih sredstev (Mauko in Brezovnik 2010).

2.7 Strokovno tehnične in razvojne naloge gospodarskih javnih služb

Strokovno tehnične in razvojne naloge gospodarskih javnih služb opravljajo direkcije, ki se ustanovijo po odloku in so v pristojnosti posameznih organov občine. Te naloge so (Mauko in Brezovnik 2010):

- razvoj, načrtovanje in pospeševanje gospodarskih javnih služb;
- investicijsko načrtovanje in gospodarjenje z objekti in napravami, potrebnimi za izvajanje gospodarskih javnih služb;
- postopki ustanavljanja in organiziranja javnih podjetij, javnih gospodarskih zavodov in režijskih obratov;
- postopki podeljevanja koncesij in izbira koncesionarjev;
- strokovni nadzor nad izvajalci gospodarskih javnih služb;
- financiranje gospodarskih javnih služb;
- določanje pogojev in dajanje soglasij k dovoljenjem za posege v prostor in okolje, če ti zadevajo infrastrukturne objekte in naprave gospodarskih javnih služb, če ni to kot javno pooblastilo preneseno na izvajalce gospodarskih javnih služb;
- dajanje predpisanih dovoljenj za priključitev na infrastrukturne objekte in naprave gospodarskih javnih služb, če ni to kot javno pooblastilo preneseno na izvajalce gospodarskih javnih služb.

3 Pojem analize poslovanja

3.1 Pomen analize poslovanja

Skozi stoletja so se oblike in načini gospodarjenja spreminjali, bistvo pa je ostalo enako. V življenju se vsakodnevno soočamo s pomanjkanjem dobrin. Človek se je zato moral prilagoditi in zavestno sprejemati odločitve, ki so pomenile njegovo preživetje. Danes je gospodarjenje povezano z organizacijami in njihovim obstojem. Povsem jasno je, da poleg dobičkonosnih organizacij gospodarijo tudi vse ostane nedobičkonosne organizacije, razlika je le v temeljnih ciljih, ki jih organizacije zasledujejo. Le-te morajo pri svojem poslovanju ravnati gospodarno. Kljub natančno opredeljenim ciljem pa se običajno zgodi, da poslovanje ne poteka po načrtu, zato je ključnega pomena, da sprti preverjamo uspešnost poslovanja in stopnjo doseganja zastavljenih ciljev.

Analiziranje v splošnem pomeni proučevanje oz. podrobno spoznavanje bistva nečesa, njegove ugodnosti ali kakovosti in tudi oblikovanje predlogov za izboljšave. Analiziranje problemskega stanja je nadrobno proučevanje stanja, v katerem se kaže problem tako, da se opredeli razlika med obstoječim stanjem in želenim stanjem ter pokaže na njegove razloge in posledice; ugotovitve so podlage za opredeljevanje ciljev in snovanje rešitev (Turk 2004). Pri analizi poslovanja gre po mnenju Pučka (2006) za dejavnost spoznavanja poslovanja konkretnega podjetja z namenom, da izboljšamo uspešnost tega poslovanja.

Po Koletniku (1995, 28) je analiza poslovanja dejavnost, ki omogoča presojo ekonomskega položaja organizacije, torej presojo njene učinkovitosti, uspešnosti ter finančne in premoženjske trdnosti. Analiza poslovanja je tudi vsebinsko del informacijskega podsistema, znotraj katerega pripravimo strokovne informacijske podlage za nadaljnje poslovne odločitve. Analiziranje poslovanja lahko, kot izpostavlja Bergant (2001), poimenujemo tudi analiziranje podatkov o poslovanju. Analiziranje poslovanja je torej dejavnost, pri kateri presojamo ugodnost poslovnih procesov in stanj ter možnosti za njihove izboljšave.

Za analizo poslovanja so značilni naslednji sestavni elementi (Pučko 2006, 9):

- proces ali dejavnost,
- objekt oziroma predmet analize poslovanja,

- cilj analize kot spoznavanje ali odkrivanje pogojenosti oz. kot ustvarjanje vpogleda v poslovanje podjetja,
- namen analize, ki se kaže kot ocena analiziranega objekta ter napor pri izboljševanju poslovanja in
- metoda kot določena pot do spoznanja.

3.1.1 Predmet opazovanja

Bistvena sestavina za začetek analize je opredelitev pojava oziroma predmeta analize, ki ga bomo analizirali. Pri predmetu analize ne gre za fizično otipljiv predmet, temveč govorimo v večini primerov o vsebini oziroma pojavu.

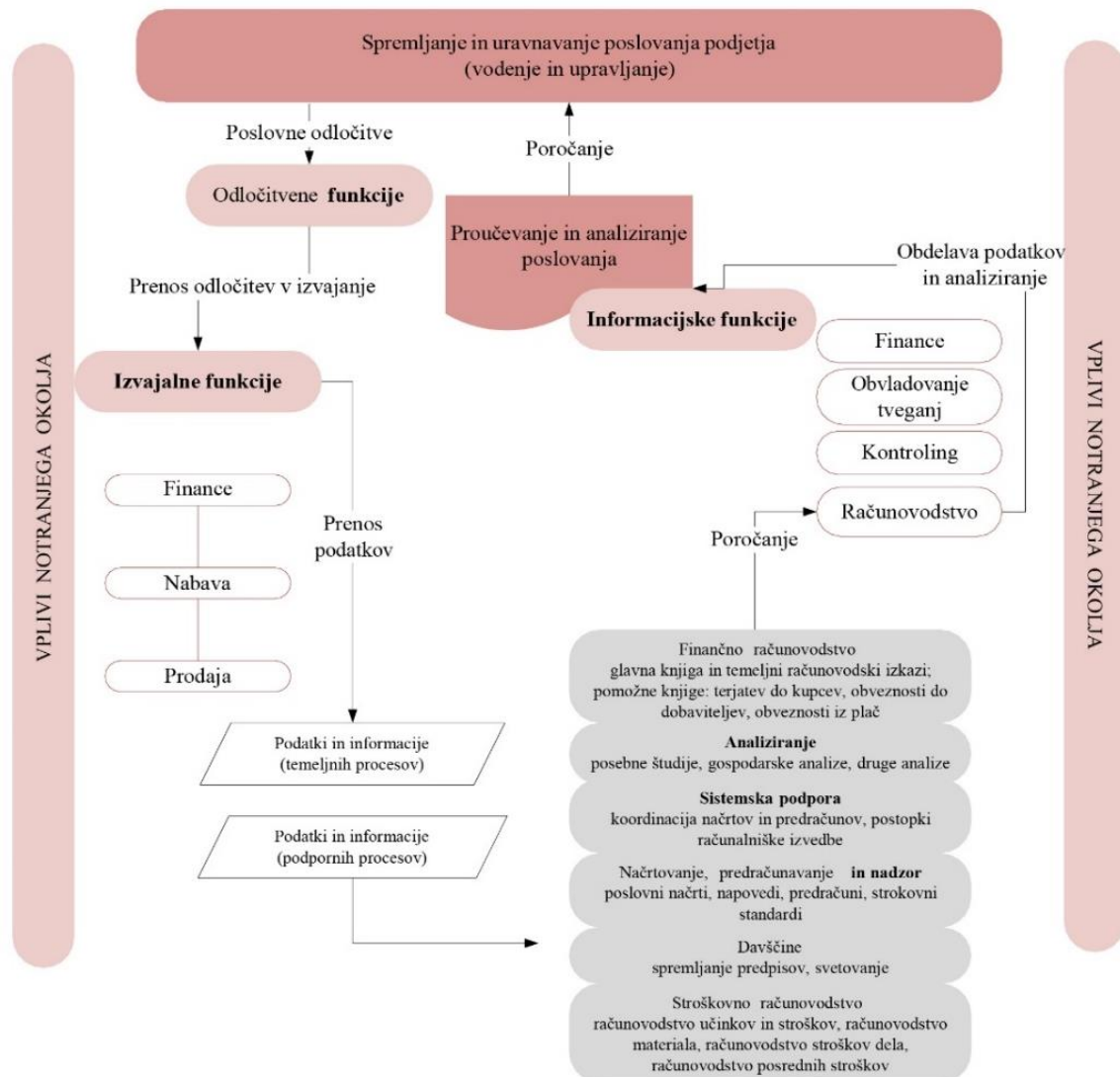
3.1.2 Namen analize poslovanja

Namen analize poslovanja je s pridobljenimi rezultati omogočiti sprejemanje primernih odločitev ter s tem povečati uspešnost poslovanja. Odločanje o sprejemanju odločitev ne spada v proces analize, ki je ločen, vendar pa ima osnovo in analizi daje smisel (Bergant 2007).

Namen analize je oblikovati in posredovati informacije o tem, kako je analizirano javno podjetje poslovalo v preteklih letih, oceniti, v katerih obdobjih je uspešneje poslovalo, ter ugotoviti razloge za to. Na podlagi pridobljenih informacij lahko vodstvo oziroma odgovorne osebe sprejemajo odločitve za prihodnje poslovanje. Osnova analize je tako primerjava podatkov med posameznimi poslovnimi leti kot tudi primerjava in ugotavljanje razlik med podjetji ter drugimi organizacijami.

3.1.3 Cilj analize poslovanja

Cilj analize poslovanja je pridobiti tako informacije o uspešnosti poslovanja subjekta kot tudi o uspešnosti posamezne poslovne funkcije ter ugotoviti, kako posamezna funkcija pozitivno oziroma negativno vpliva na uspešnost. Pri analizi ne gre le za spoznavanje letnih ali drugih poročil, temveč tudi za njihovo pravilno tolmačenje in razumevanje glede na vrsto organizacije, ki jo analiziramo.

Slika 2: Organizacijska umeščenost analiziranja poslovanja (vir: Dvoršak 2011)

Iz Slike 2 je mogoče razbrati, da je analiziranje poslovanja lahko organizacijsko umeščeno v več področij dela, kar je pravzaprav tudi praksa v podjetjih, seveda pa je le-ta odvisna od velikosti in razvejanosti poslovanja. Večja podjetja imajo lahko organizirana bolj specializirana delovna področja, manjša pa jih združujejo. Pomembno pri vsem tem je, da je analiziranje poslovanja organizirano celovito in da podjetje zagotavlja hiter in ustrezen pretok informacij z vpeljavo sodobnih načinov komuniciranja (Dvoršak 2011).

Tabela 1: Področja analiziranja za strateško in izvedbeno raven vodenja podjetja (vir: Dvoršak 2011)

Oznaka	Področje	
	Strateško analiziranje	Izvedbeno analiziranje
osrednja ciljna vrednost	preživetje	denarni izid, dobiček
oblikovanje cilja	količinsko in kakovostno	količinsko
prevladujoča usmeritev	okolje poslovnega sistema	notranjost poslovnega sistema
časovna razsežnost	neomejena, dolgoročna	omejena, kratkoročna
prevladujoče informacije	raznovrstne informacije zunanjega in notranjega okolja; priložnosti/nevarnosti, prednosti/slabosti	učinki/stroški prihodki/odhodki prejemki/izdatki sredstva/obv. do virov sred.
merljivost informacij	praviloma, ne nujno v ospredju	v ospredju
stopnja svobode	zavestna spremenljivost vseh parametrov načrtovanja, predračunavanja in nadziranja	stalnost temeljnih ciljev in možnost delovanja
stopnja sestave in formaliziranja	omejen na dajanje mreže nalog	visoko sestavljen in formaliziran postopek
stopnja svobode proučevalca	potreba po zelo tesnem sodelovanju z drugimi na vseh stopnjah strateškega poslovanja	samostojno področje nalog z medsebojno pomočjo drugih mest in nalog
način dela	visoka stopnja prilagodljivosti pri delu, večja usmeritev na skupinsko delo	natančno določeni postopki dela, delne naloge se lahko prenašajo

Vidik analiziranja	Vrste analiziranja
izvajalski vidik analiziranja	notranje ali zunanje analiziranje
področni vidik analiziranja	poslovno oz. (makro ali mikro) ekonomsko analiziranje
dinamični vidik analiziranja	statistično in/ali dinamično analiziranje
komparativni vidik analiziranja	komparativno statično in/ali dinamično analiziranje
uporabniški vidik analiziranja	analiziranje za uporabnike v poslovni osebi in/ali zunaj nje; za poslovno odločanje na upravljalni in poslovodni ravni; za izvedenska mnenja ipd.

vsebinski vidik analiziranja	analiziranje premoženjskega in finančnega položaja, poslovne in denarne uspešnosti, analiziranje nabavljanja, kadrovanja, ustvarjanja poslovnih učinkov, prodajanja in financiranja
časovni vidik analiziranja	predhodno, tekoče in naknadno oz. stalno ali občasno analiziranje
sistemski vidik analiziranja	analiziranje odločevalnih, informacijskih in izvedbenih procesov in stanj
vidik obsega analiziranja	analiziranje celovitega ali delnega poslovanja
metodološki vidik analiziranja	popolno ali nepopolno analiziranje oz. analiziranje z dedukcijo in indukcijo ter analiziranje zgolj z dedukcijo
odločevalni vidik analiziranja	analiziranje za usmerjevanje poslovanja in za uravnavanje poslovanja

4 Predstavitev Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o.

4.1 Zgodovina podjetja

(Povzeto iz spletne strani Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. in Letnega poročila za leto 2020)

Zametki podjetja segajo v leto 1962, ko je bilo z namenom upravljanja obstoječih vodovodov na območju takratne občine ustanovljeno Komunalno podjetje Ivančna Gorica, ki je združilo različne upravljalce komunalnih naprav na območju tedanje Občine Ivančna Gorica in Občine Grosuplje. Tri leta pozneje je sledila ustanovitev Stanovanjsko-komunalnega podjetja Grosuplje, ki je poleg upravljanja komunalnih objektov prevzelo tudi upravljanje stanovanjskih zgradb v družbeni lasti.

Leta 1967 je podjetje prevzelo službo zbiranja in odvažanja odpadkov ter upravljanja pokopališča v Grosupljem, leta 1969 pa je na podlagi sprejetega sklepa skupščine občine prevzelo v upravljanje tudi večino lokalnih vodovodnih sistemov. Tako je podjetje postalo upravljalec vodovodnih sistemov v Grosuplju, Šmarju, Žalni in Veliki Loki ter upravljalec dveh večjih regionalnih vodovodov Stična-Trebnje in suhokrajinskega vodovoda Globočec.

V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja se je zaradi izjemne rasti novih vodovodnih sistemov podjetje reorganiziralo, stanovanjska dejavnost je tako prešla v upravljanje Zavoda za prostorsko planiranje, osnovna dejavnost podjetja pa je postala izvajanje komunalnih storitev. Razvoj podjetja na področju izvajanja komunalnih storitev je bil v naslednjih letih intenziven. Podjetje je začelo raziskovati vodne vire, sistematično urejati oskrbo posameznih območij s pitno vodo ter vzpostavljati evidence objektov in uporabnikov. V prvih petih letih tega desetletja se je povečalo število priključkov na vodovodno omrežje z obstoječih 1.930 priključkov v letu 1970 na 4.135 priključkov v letu 1975.

V drugi polovici 70. let je podjetje začelo graditi lastne poslovne prostore na današnji lokaciji ter nabavljati opremo in nujno potrebno mehanizacijo. Novo poslovno stavbo, v kateri so bili poleg pisarniških prostorov tudi prostori za družbeno prehrano in garderobe, zraven pa tudi delavnice, skladišča in garaže, so odprli leta 1977. Konec sedemdesetih let prejšnjega stoletja je bila v Grosuplju zaključena gradnja nove sodobne čistilne naprave ter povezovalnih kanalizacijskih vodov, kar je predstavljalo pomemben prispevek k ohranjanju čistega okolja.

V 80. letih je podjetje nadaljevalo intenzivna vlaganja v komunalno infrastrukturo tako na področju izgradnje novih sistemov kakor na področju obnove in modernizacije obstoječih. V začetku desetletja je bila zgrajena nova sodobna čistilna naprava s povezovalnimi kanalizacijskimi vodi tudi v Ivančni Gorici. Leta 1985 je začelo obratovati odlagališče v peskokopu v Stehanu, proti koncu desetletja pa je bila zgrajena kotlovnica, ki predstavlja začetek dejavnosti daljinskega ogrevanja v Grosuplju.

Desetletje od leta 1990 do 2000 je bilo obdobje statusnih sprememb podjetij in lastninjenja. V tem obdobju se je tudi Komunalno podjetje Grosuplje preoblikovalo v javno podjetje, družbo z omejeno odgovornostjo. Na začetku desetletja se gradbena operativa, ki je delovala v okviru podjetja, organizira kot samostojna družba z omejeno odgovornostjo, Komunalne gradnje Grosuplje, d.o.o., Javno komunalno podjetje Grosuplje pa je po zaključeni reorganizaciji dobilo organe upravljanja, skupščino družbe in nadzorni svet. Po ustanovitvi treh novih občin na območju nekdanje Občine Grosuplje podjetje ostane enotno in upravlja na območju vseh treh novonastalih občin. Občine Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje postanejo družbenice Javnega komunalnega podjetja Grosuplje, d. o. o. Med večje pridobitve v tem obdobju vsekakor uvrščamo začetek izgradnje novega odlagališča, centra za ravnanje z odpadki Španja dolina, ki je začel obratovati po letu 2000.

V obdobju do leta 2010 je bil poudarek na širitvi obstoječih vodovodnih omrežij in naprav ter čim večji pokritosti oskrbovanih območij z javnim vodovodom. Najpomembnejše nove pridobitve so bile: vodovod Čušprek-Ilova Gora ter Ilova Gora-Hočevje, vodovod Tisovec, Vodovod na Polževski planoti ter izgradnja vodovodov Stična-Mala Dobrava, Šmarje-Huda Polica in še nekaj drugih.

Po letu 2010 se je začela intenzivna gradnja kanalizacijskega omrežja ter čistilnih naprav, za izgradnjo katerih so občine kandidirale na razpisih in pridobile nepovratna sredstva iz različnih evropskih skladov. Najpomembnejši projekti na tem področju so: izgradnja vakuumskega kanalizacijskega sistema v Ponikvah, izgradnja nove čistilne naprave v Grosuplju in rekonstrukcija čistilne naprave v Ivančni Gorici skupaj z izgradnjo novih povezovalnih kanalizacijskih vodov v letu 2014 ter izgradnja vodovoda Dobje-Dole pri Polici.

V obdobju 2016–2018 je bila zaključena izgradnja sekundarnih kanalizacijskih omrežij v Višnji Gori, Spodnjem Blatu, Gatini, na območju Ponove Vasi ter na območju KS Šmarje - Sap. Zgrajeno

je bilo novo vodovodno omrežje na Leskovški planoti, vodovod v vasi Male in povezovalni vodovod Temenica-Čagošče, zaključevala pa se je tudi izgradnja suhokrajinskega vodovoda na območju občine Dobropolje. Na Kitnem Vrhu so prevzeli v upravljanje nov vodohran s črpališčem in povezovalnim vodovodnim omrežjem. V Potiskavcu, v občini Dobropolje, so zgradili novo, sodobno malo komunalno čistilno napravo (v nadaljevanju MKČN), z obratovanjem pa je začela tudi čistilna naprava v Zdenski vasi.

V obeh kotlovnica, ki sta del sistema daljinskega ogrevanja v Grosuplju so začeli za proizvodnjo toplote uporabljati utekočinjen naftni plin, kar je velik prispevek k čistejšemu zraku v mestu ter okolici. Hkrati se je začela tudi izgradnja omrežja za oskrbo z zemeljskim plinom z začasno postajo za utekočinjen zemeljski plin in v letu 2018 je bila na omrežje zemeljskega plina že priključena kotlovnica v Brezju.

Konec leta 2020 je Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. pridobilo okoljevarstveno dovoljenje za odlaganje odpadkov v okviru prve faze odlagalnega polja v CERO Špaja dolina ter nadaljevalo s postopki pridobivanja dovoljena za odpiranje druge faze odlagalnega polja.

Leta 2019 je Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. zaključilo z opremljanjem aglomeracij velikosti nad 2000 PE s kanalizacijskim omrežjem in ustreznim čiščenjem odpadnih vod ter začelo s postopki za opremljanje preostalih predpisanih aglomeracij s kanalizacijskim omrežjem na območju vseh treh občin. Po pogodbi s KS Višnja Gora so začeli z upravljanjem vodovoda Višnja Gora, v Bruhanji vasi pa so začeli z izgradnjo čistilne naprave Bruhanja vas, ki bi v treh do štirih letih omogočila čiščenje odpadne vode predpisanih aglomeracij na območju Občine Dobropolje. Z izgradnjo črpališča Medvedica-Glažar, vzpostavitev rezervnega vodnega vira iz vodovoda Suha krajina ter modernizacijo razkuževalne naprave v Stiškem potoku pa so zagotovili predpisano skladnost in s tem kakovost pitne vode na celotnem območju izvajanja javne službe.

4.2 Dejavnosti podjetja

Javno komunalno podjetje Grosuplje, d.o.o. je družba z omejeno odgovornostjo, organizirana v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah in Zakonom o gospodarskih javnih službah, in sicer z namenom izvajanja obveznih gospodarskih javnih služb v občinah Dobropolje, Grosuplje in Ivančna Gorica.

Na teh območjih izvajajo gospodarske dejavnosti, ki jih lahko razdelimo na: obvezne gospodarske javne službe, izbirne gospodarske javne službe in druge dejavnosti.

Med obvezne gospodarske javne službe se uvrščajo: oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje komunalnih in padavinskih odpadnih voda, ravnanje s komunalnimi odpadki in 24-urna dežurna služba v okviru pogrebne dejavnosti.

Izbirne gospodarske javne službe so: daljinsko ogrevanje, pokopališka dejavnost, upravljanje javne garažne hiše, upravljanje javnih tržnic in vzdrževanje ulic, občinskih javnih poti, cest in javnih površin.

Druge dejavnosti so: pogrebne storitve, projektiranje, geodetske storitve in tehnično svetovanje, posebne oz. izključne pravice, ki so jih podelile občine, gradnja in obnova komunalne infrastrukture, dimnikarske storitve in druge storitvene dejavnosti.

4.3 Pravne podlage za delovanje podjetja

Iz Kataloga IJZ (2021) razberemo, da sta »Odlok o ustanovitvi in organiziranju javnega podjetja Javno komunalno podjetje Grosuplje, d.o.o. in družbena pogodba temeljna dokumenta, ki urejata pravila družbe, ustanoviteljstvo, ustanoviteljske pravice ter upravljaljske spremembe javnega podjetja Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o.. Ustanoviteljice in družbenice Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. so Občina Grosuplje, Občina Ivančna Gorica in Občina Dobropolje, ki lahko v skladu s pooblastili glede na lastniške deleže v podjetju spreminjajo poslovanje družbe glede na odločitve skupščine in nadzornega sveta.«

Pomembnejši predpisi, ki vplivajo na poslovanje družbe so (Katalog IJZ 2021):

- *Zakon o lokalni samoupravi,*
- *Zakon o gospodarskih javnih službah,*
- *Zakon o gospodarskih družbah,*
- *Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju,*
- *Zakon o delovnih razmerjih,*
- *Zakon o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov,*
- *Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti,*

- *Zakon o varstvu okolja,*
- *Zakon o vodah,*
- *Zakon o urejanju prostora,*
- *Zakon o javno-zasebnem partnerstvu,*
- *Zakon o javnih financah,*
- *Zakon o revidiranju,*
- *Zakon o javnem naročanju,*
- *Zakon o računskem sodišču.*

»Splošne pogoje glede oskrbe s pitno vodo iz javnih vodovodov ter pravice, dolžnosti in odgovornosti upravljalcev in uporabnikov v zvezi z dobavo in odjemom pitne vode določajo občinski odloki Občine Grosuplje, Občine Ivančna Gorica in Občine Dobrepolje.

Zavarovana območja virov pitne vode, varstveni pasovi in ukrepi za zavarovanje teh virov pred onesnaženjem so določena v odlokih občin ustanoviteljic o varstvu virov pitne vode.

Osnovni pogoji in način odvajanja odpadnih in padavinskih voda, gospodarjenja z objekti in napravami, ki služijo odvajanju in čiščenju odpadnih in padavinskih voda iz naselij in posameznih objektov priključenih na javno kanalizacijsko omrežje, ter pravice in obveznosti upravljalca in uporabnikov teh objektov in naprav so opredeljeni z občinskim odlokom in tehničnimi pravilniki, ki urejajo tehnično izvedbo in uporabo objektov in naprav za odvajanje in čiščenje komunalnih in industrijskih odpadnih ter padavinskih vod.« (Katalog IJZ 2021)

Pomembnejši predpisi (zakoni, pravilniki, uredbe, itd.), ki urejajo ravnanje s komunalnimi odpadki (Katalog IJZ 2021):

- *Nacionalni program varstva okolja (NPVO) (Uradni list RS, št. 83/99 in 41/04 - ZVO-1),*
- *Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja 2020–2030 (Uradni list RS, št. 31/20),*
- *Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (Uradni list RS, št. 83/12),*
- *Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (Uradni list RS, št. 84/06),*
- *Uredba o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov (Uradni list RS, št. 33/17 in 60/18),*

- Uredba o ravnanju z odpadnimi jedilnimi olji in mastmi (Uradni list RS, št. 70/08),
- Pravilnik o skladiščenju izrabljenih gum (Uradni list RS, št. 37/11),
- Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS, št. 99/13, 56/15 in 56/18),
- Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom (Uradni list RS, št. 39/10),
- Uredba o odlagališčih odpadkov (Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16, 37/18 in 13/21),
- Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov na odlagališčih (Uradni list RS, št. 14/14),
- Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne električne in elektronske opreme ter odpadnih prenosnih baterij in akumulatorjev (Uradni list RS, št. 84/18),
- Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže (Uradni list RS, št. 32/06, 65/06, 78/08, 19/10, 68/17 in 82/18),
- Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji (Uradni list RS, št. 3/10, 64/12, 93/12, 103/15, 84/18 - ZIURKOE in 101/20),
- Uredba o ravnanju z odpadnimi zdravili (Uradni list RS, št. 105/08 in 84/18 - ZIURKOE),
- Uredba o odpadnih oljih (Uradni list RS, št. 24/12),
- Uredba o ravnanju z odpadki, ki vsebujejo azbest (Uradni list RS, št. 34/08),
- Uredba o emisiji snovi pri odvajanju izcedne vode iz odlagališč odpadkov (Uradni list RS, št. 62/08),
- Uredba o ravnanju z odpadnimi nagrobnimi svečami (Uradni list RS, št. 25/19),
- Uredba o odpadni električni in elektronski opremi (Uradni list RS, št. 55/15, 47/16, 72/18, 84/18 – ZIURKOE in 108/20),
- Uredba o sežigalnicah odpadkov in napravah za sosežig odpadkov (Uradni list RS, št. 8/16 in 116/21),
- Uredba o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12 in 66/16).

4.4 Lastniška struktura in organi podjetja

Javno komunalno podjetje Grosuplje je javno podjetje, ki v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah spada med srednje velike družbe. Družba je v lasti treh občin, in sicer Občine Dobropolje (10 %), Občine Grosuplje (49 %) in Občine Ivančna Gorica (41 %).

Organi upravljanja družbe so: skupščina, ki jo sestavljajo župani občin ustanoviteljic podjetja, nadzorni svet ter poslovodstvo. Pristojnosti organov javnega podjetja so opredeljene v Odloku o ustanovitvi in organiziranju javnega podjetja Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o.

Skupščino sestavljajo župani Občine Grosuplje, Občine Ivančna Gorica in Občine Dobropolje. Skupščina predstavlja skupni organ za izvrševanje ustanoviteljskih pravic v skladu z 61. členom Zakona o lokalni samoupravi (1994) in opravlja svoje naloge v imenu in za račun občin ustanoviteljic.

Skupščina odloča o (Uradni list RS 2013, št.85/2013):

- sprejemu sprememb in dopolnitev družbene pogodbe,
- zahtevi za vplačilo osnovnih vložkov,
- zahtevi za vplačilo oziroma vračilo naknadnih vplačil,
- delitvi in prenehanju poslovnih deležev na predlog občinskih svetov občin ustanoviteljic,
- povečanju ali zmanjšanju osnovnega kapitala javnega podjetja na lastno pobudo ali/in direktorjev predlog,
- vstopu novih družbenikov v javno podjetje na predlog občinskih svetov občin ustanoviteljic,
- prenehanju in statusnem preoblikovanju javnega podjetja na predlog občinskih svetov občin ustanoviteljic,
- prevzemu v uporabo in izvzetja iz uporabe infrastrukturnih objektov in naprav gospodarskih javnih služb,
- ustanavljanju ali soustanavljanju gospodarske družbe,
- vlaganju kapitala v že ustanovljene gospodarske družbe,
- sprejemu letnega poročila, obračuna in zaključnega računa podjetja,
- uporabi bilančnega dobička in kritju izgub,
- uporabi rezerv javnega podjetja,
- imenovanju in odpoklicu članov nadzornega sveta,
- nadomestilih članom nadzornega sveta,

- *imenovanju revizorja in družbe za revidiranje računovodskih izkazov na predlog nadzornega sveta.*

»Mandat članov skupščine in njihovih namestnikov traja štiri leta, vezan pa je na mandat posameznega župana kot člana skupščine. Sejo skupščine sklicuje direktor javnega podjetja na lastno pobudo, dolžan pa jo je sklicati tudi na zahtevo posameznega člana skupščine ali predsednika nadzornega sveta na podlagi sklepa nadzornega sveta.« (Uradni list RS 2013, št.85/2013)

V letu 2020 je skupščina delovala v sestavi: predsednik skupščine Igor Ahačevčič, župan Občine Dobrepolje ter člana skupščine dr. Peter Verlič, župan Občine Grosuplje in Dušan Strnad, župan Občine Ivančna Gorica.

»Nadzorni svet ima štiri člane, od katerih tri člane imenuje in odpokliče skupščina, enega člana, ki zastopa zaposlene, pa imenuje in odpokliče svet delavcev, upošteva določbe zakona, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju. Člani nadzornega sveta so izvoljeni za dobo štirih let in so po preteku mandata lahko ponovno izvoljeni. Nadzorni svet mora biti sklican najmanj enkrat v četrtletju. Nadzorni svet nadzira vodenje poslov javnega podjetja ter pregleduje in preverja knjige in dokumentacijo javnega podjetja, blagajno javnega podjetja, shranjene vrednostne papirje, zaloge blaga in drugo.« (Uradni list RS 2013, št.85/2013)

V tem okviru (Uradni list RS 2013, št.85/2013):

- *pregleduje in preverja knjige in dokumentacijo javnega podjetja, nadzira redno in pravočasno sestavljanje računovodskega izkaza, rentabilnost podjetja in druge zadeve, ki se nanašajo na poslovanje javnega podjetja, o čemer obvešča skupščino javnega podjetja,*
- *na direktorjev predlog sprejema poslovni in finančni načrt,*
- *skupščini poda predlog za imenovanje revizorja in družbe za revidiranje računovodskih izkazov,*
- *daje mnenje k revizijskemu poročilu,*
- *imenuje in razrešuje direktorja javnega podjetja,*
- *sprejema ukrepe za pregled in nadzor direktorjevega dela,*
- *sprejema merila za določitev plače, pravic in obveznosti direktorja javnega podjetja,*

- *sklepa pogodbo o zaposlitvi z direktorjem,*
- *daje smernice za delo direktorju,*
- *direktorju javnega podjetja daje soglasje glede podeljevanja zastopstev in neomejenih pooblastil, pri čemer veljajo glede zastopnikov iste omejitve, določene s tem odlokom, kakor za direktorja,*
- *na podlagi soglasja skupščine odloča o imenovanju in razrešitvi prokurista,*
- *direktorju daje soglasje za sprejem akta o sistemizaciji delovnih mest javnega podjetja in načrt zaposlovanja delavcev javnega podjetja, ki je sestavni del poslovnega načrta javnega podjetja,*
- *direktorju daje soglasje k sklepanju zakupnih pogodb glede lastnih ali tujih sredstev in sklepanja kooperacijskih pogodb s trajanjem več kot tri leta,*
- *uveljavlja zahteve javnega podjetja proti direktorju ali ustanoviteljicam v zvezi s povračilom škode, nastale pri ustanavljanju ali poslovanju.*

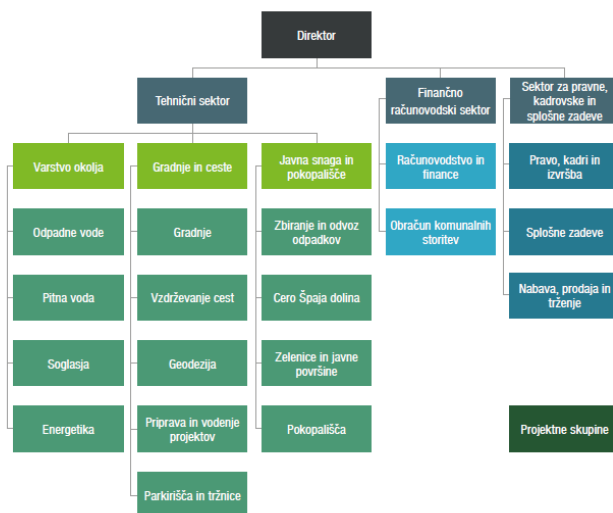
»Javno podjetje ima direktorja, ki na lastno odgovornost vodi poslovanje in delo javnega podjetja ter javno podjetje zastopa.« (Uradni list RS 2013, št.85/2013) Direktorja imenuje in razrešuje nadzorni svet. Direktor se imenuje za štiri leta, ista oseba pa je lahko po preteku mandata ponovno imenovana.

Direktor javnega podjetja (Uradni list RS 2013, št.85/2013):

- *izdela poslovni in finančni načrt javnega podjetja ter ga predloži v sprejem nadzornemu svetu,*
- *sprejema ukrepe za izvajanje poslovnega in finančnega načrta,*
- *sestavi letno poročilo in ga po potrditvi nadzornega sveta predlaga skupščini v sprejem, skupščini predlaga uporabo bilančnega dobička,*
- *redno poroča nadzornemu svetu in skupščini o svojem delu ter rezultatih poslovanja,*
- *organizira in vodi delovni proces,*
- *izdaja posamične akte in pravilnike, ki urejajo delo in poslovanje javnega podjetja,*
- *v soglasju z nadzornim svetom sprejema akt o sistemizaciji delovnih mest javnega podjetja in načrt zaposlovanja delavcev javnega podjetja, ki je sestavni del poslovnega načrta javnega podjetja,*

- na podlagi mnenja nadzornega sveta določa plačno politiko v javnem podjetju na podlagi kolektivne pogodbe in letnega plana ter planiranih in doseženih rezultatov poslovanja,
- imenuje vodilne delavce in sklepa z njimi pogodbe o zaposlitvi,
- določa cene za storitve, ki niso v pristojnosti drugih organov javnega podjetja ali občinskih svetov občin ustanoviteljic,
- opravlja druge naloge, določene z zakonom, akti javnega podjetja ter sklepi skupščine in nadzornega sveta.

Slika 3: Organizacijska shema Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o.

Vir: Letno poročilo 2020 Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o.

4.5 Vizija, strategija in kakovost poslovanja

4.5.1 Vizija

»Javno komunalno podjetje Grosuplje mora postati eno najuspešnejših regijskih komunalnih podjetij pri razvoju in vzdrževanju storitev gospodarskih javnih služb in tržnih storitev, kar bo doseglo s še tesnejšim povezovanjem z raziskovalnimi ter razvojnimi ustanovami in drugimi poslovnimi partnerji.

Za večje zadovoljstvo lastnikov in kupcev naših storitev ter zaposlenih bomo še naprej skupaj s partnerji razvijali konkurenčne in najnovejše okoljske tehnologije. Želimo ohranjati dolgoročno

poslovno stabilnost in ostati izvajalec komunalnih dejavnosti z visoko okoljsko ozaveščenostjo in strokovno usposobljenostjo.« (Letno poročilo 2020)

4.5.2 Strategija in kakovost

Ob zagotavljanju tehničnih pogojev in standardov za delovanje podjetja želijo uvajati model poslovne odličnosti na komunalnem področju, torej uravnotežiti koristi lastnikov in zaposlenih ter hkrati tudi pozitivno vplivati na družbeno okolje, v katerem delujejo. Podrobne strategije bodo zasledovale tri glavne strateške usmeritve:

1. Zagotavljanje najboljše oskrbe in storitev za občane občin ustanoviteljic.

Osnovna strategija družbe se nanaša na njeno osnovno poslanstvo, in sicer: zagotavljanje pitne vode za občane po najvišjih standardih, vzdrževane in urejene ceste ter javne površine v občinah ustanoviteljicah, skrb za ravnanje z odpadnimi vodami, skrb za zbiranje, ločevanje in obdelavo odpadkov ter javno ozaveščanje občanov o varovanju okolja.

2. Zasledovanje smernic ekološke ozaveščenosti in potrebe po zeleni energiji.

Družba namerava zasledovati smernice na področju ekologije in zelene energije ter tako vlagati svoja sredstva v projekte elektrifikacije voznega parka, racionalizacijo in zniževanje energetske izgub, gradnjo sistemov za soproizvodnjo toplote in električne energije, energetske obnovo objektov, postavitev dodatnih košev za odpadke v vseh treh občinah, zbiranje dodatnih vrst nevarnih odpadkov ter ozaveščanje uporabnikov.

3. Organiziranost družbe za kakovostno opravljanje delovnih nalog.

Družba mora za zadostitev pogojev svojega obstoja zagotavljati ustrezno donosnost kapitala, hkrati pa spodbujati trajnostni razvoj in družbeno odgovornost. Proces dobre organiziranosti pomeni nenehno skrb za zaposlene in ustrezno nadgradnjo procesa poslovanja, predvsem z vlaganjem v digitalizacijo podjetja. Baza digitaliziranih podatkov uporabnikov komunalnih storitev v prostorskih informacijskih sistemih (GIS) se sprotno izpolnjuje zaradi zagotavljanja evidenc in kot orodje pri izdelavi predpisanih poročil.

Skupaj z občinami ustanoviteljicami podjetje vlaga sredstva v sanacijo omrežij in avtomatizacijo pomembnejših objektov zaradi vzpostavitve daljinskega nadzora parametrov in zagotavljanja njihove skladnosti z zakonodajo. Sistem bodo v prihodnje nadgradili s sistemom za večjo zagotavljanje varnosti objektov pred terorizmom, lastna sredstva pa investirali predvsem v

zagotavljanje ustreznih delovnih razmer pri izvajanju javnih služb, pri izvajanju tržne dejavnosti in potrebnih podpornih služb. Nameravajo nadaljevati z raziskavami nadomestnih virov pitne vode, saj ob deževjih zaradi pojava motnosti vode na zajetjih s težavo zagotavljajo nemoteno oskrbo s pitno vodo. Prav tako bodo z občinami še naprej sodelovali pri pridobivanju nepovratnih sredstev iz skladov EU za gradnjo kanalizacijskih omrežij in čistilnih naprav ter za zagotavljanje rezervnih vodnih virov in obnovo vodovodov.

Nadaljujejo z dejavnostmi pri zagotavljanju potrebne podpore v postopku pridobitve okoljevarstvenega dovoljenja za drugo fazo odlagališča na CERO Špaja dolina, da bi tudi v prihodnje lahko zagotavljali odlagalne zmogljivosti tako občanom kot gospodarstvu in lokalnim skupnostim.

V letu 2020 so zaključili s prvo fazo projekta digitalizacije vhodne pošte, vzpostavljen je bil novi dokumentni sistem, ki se bo v nadaljnjem letu dograjeval (digitalizacija izhodne pošte, popolna integracija z drugimi IT programi). Področje e-arhiviranja (e-hramba) in priprave notranjih pravil se je v letu 2020 nadaljevalo in bo predvidoma zaključeno v naslednjem poslovnem letu. S tem dejavno sledijo strategiji podjetja na področju dobre organiziranosti družbe.

V letu 2020 so poskusno začeli z izdajo digitaliziranih potnih nalogov za službena vozila, kar bo precej olajšalo administracijo na tem področju. V letu 2020 so začeli posodabljati centralni nadzorni sistem in s prehodom prenosa podatkov z radijskih zvez na GSM, najprej na centru vodenja v upravni stavbi JKP z namestitvijo sodobne SKADE, sledi posodabljanje procesorjev in prenosa podatkov po posameznih objektih na območju vseh treh občin ustanoviteljic.

Zaradi zagotavljanja podpore operativnemu delu na komunalnem omrežju vzpostavljajo nadgradnjo katastra objektov in naprav z aplikacijo evidentiranja dogodkov in podpornih funkcij na tabličnih računalnikih pri vzdrževalcih na terenu.

V začetku leta 2020 je bila predvidena presoja sistema kakovosti ISO 9001, ki je bila zaradi epidemije koronavirusne bolezni prestavljena na jesenski čas. Zaradi naraščajočega števila okužb tako na ravni države kot tudi v podjetju so ocenili, da presoje ISO ni mogoče izpeljati, ne da bi bil pri tem moten poslovni proces, ki so ga bili takrat primorani izpeljati z omejenim številom zaposlenih. Pristojna komisija ni imela posluha za predstavitev presoje, zato so januarja 2021 prejeli sklep o začasni razveljavitvi certifikata, vendar nameravajo v prvi polovici 2021 (oziroma ko bo

mogoče) izvesti certifikacijsko presojo v obsegu obnovitvene presoje, s čimer ni potrebe po ponovitvi celotnega postopka.

5 Bilanca stanja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje v obdobju 2016–2020

5.1 Vsebina bilance stanja

»Bilanca stanja je temeljni računovodski izkaz, ki prikazuje višino in strukturo sredstev ter obveznosti do virov sredstev podjetja na določen dan. Rečemo lahko, da bilanca stanja prikazuje premoženje, s katerim podjetje razpolaga in vire financiranja, s katerimi podjetje financira to premoženje (obveznosti do virov sredstev).« (Hočevvar et al. 2008, 240) Turk in Melavc (1992) bilanco stanja opredeljujeta kot računovodsko poročilo o načrtovanem ali uresničenem obsegu in sestavi sredstev ter obveznosti do virov sredstev poslovnega sistema za določen trenutek, ki izkazuje na eni strani premoženjsko in na drugi strani lastninsko podobo poslovnega sistema. Pučko (2001) bilanco stanja razume kot presek vrednosti postavk aktive in pasive podjetja v določenem trenutku, zato je treba pri tolmačenju kazalcev, izračunanih na njihovi osnovi, upoštevati dejstvo, da se nenehno spreminjajo.

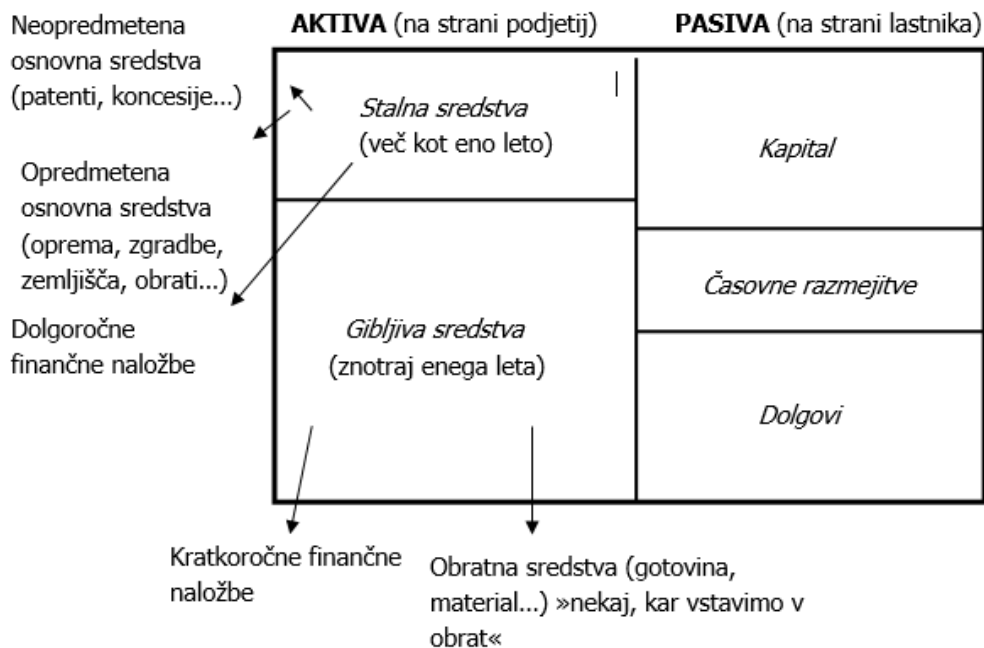
Bilanco stanja lahko opredelimo tudi kot statičen in »kumulativni« računovodski izkaz. Statičen, ker prikazuje sredstva in obveznosti do virov sredstev podjetja na določen dan, saj se ti nenehno spreminjajo, in »kumulativni«, ker so v njem vidne posledice preteklih poslovnih odločitev podjetja, ki se odražajo v višini in strukturi sredstev ter obveznosti do virov sredstev. Kumulativnost se odraža v tem, da je bilanca stanja, sestavljena na zadnji dan leta, enaka začetni bilanci stanja, sestavljeni na prvi dan naslednjega leta (Pečar in Gramc 2005, 21–22).

Pravni vidik bilance stanja je urejen v Zakonu o gospodarskih družbah (2006, ZGD-1). Bilanca stanja je sestavljena iz dveh enakovrednih strani. Levo stran poimenujemo aktivna stran in desno pasivna stran. Aktivna stran je na strani podjetij in zajema sredstva podjetja, medtem ko je pasivna stran na strani lastnika in zajema obveznosti do virov sredstev.

V bilanci stanja se uresničuje temeljno načelo gospodarjenja, in sicer da lahko poslovni sistem razpolaga le s tolikšnimi sredstvi, kolikor znašajo obveznosti zanje (Turk in Melavc 1994, 430). Slika 4 prikazuje shemo bilance stanja.

Slika 4: Shema bilance stanja

BILANCA STANJA NA DAN ...

Vir: Igličar et. al. (1997) in lasten

Glede na različna merila je mogoče ločiti veliko klasifikacij bilance stanja. Turk in Melavc (1992, 399– 400) tako ločita:

- začetno, vmesno ali končno bilanco stanja glede na to, ali nakazuje ali dokazuje začetna, vmesna ali končna sredstva in obveznosti do virov sredstev;
- redne in izredne bilance stanja: redne sestavljamo za določene, vnaprej znane trenutke, predpisane z računovodskimi predpisi države ali z notranjimi predpisi poslovnega sistema, izredne pa sestavljamo ob posebnih priložnostih, kot so: združevalna bilanca stanja ob združitvi, razdruževalna bilanca stanja ob razdružitvi, prevzemno-predajna bilanca stanja ob menjavi odgovornih oseb, sanacijska bilanca stanja ob težavah poslovnega sistema, likvidacijska bilanca stanja ob koncu obstoja poslovnega sistema;
- kosmato bilanco stanja, v kateri izkazujemo promet in saldo posameznih bilančnih kontov za razliko od čiste bilance stanja, ki izkazuje le saldo posameznih bilančnih kontov;

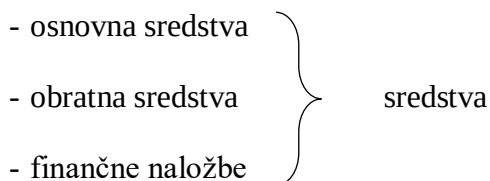
- zbirno bilanco stanja, ki izkazuje seštevke bilančnih postavk dveh različnih poslovnih sistemov;
- prevedbeno ali konsolidirano bilanco stanja, v kateri sredstva v obliki pravic in obveznosti do tujih virov sredstev, nanašajočih se na poslovanje med članicami združenega poslovnega sistema, med seboj pobotamo;
- notranje in zunanje bilance stanja: notranje so oblikovane skladno s potrebami notranjih uporabnikov informacij, ki jih vsebuje bilanca stanja, zunanje pa skladno z zahtevami zunanjih uporabnikov, najpogosteje davčnih organov ali sodelujočih poslovnih sistemov.

V nadaljevanju diplomskega dela bodo predstavljeni posamezni elementi bilance stanja.

5.2 Sredstva

Sredstva med poslovnim procesom stalno spreminjajo svojo obliko, zato govorimo o preoblikovanju le-teh. Ko govorimo o procesu preoblikovanja, ki je lahko krajše ali daljše narave, v nekaterih primerih sredstva stalno ostanejo v prvotni obliki (Hočevár et al. 2008, 49).

Celotno razčlenitev sredstev poslovnega sistema lahko podamo takole (Turk in Melavc 2001, 96):

Toda če upoštevamo, da so finančne naložbe dolgoročne in kratkoročne in da so po pretvorbi v denarno obliko prve bolj sorodne z osnovnimi in druge bolj z obratnimi sredstvi, lahko sredstva razvrstimo tudi takole (Turk in Melavc 2001, 96):

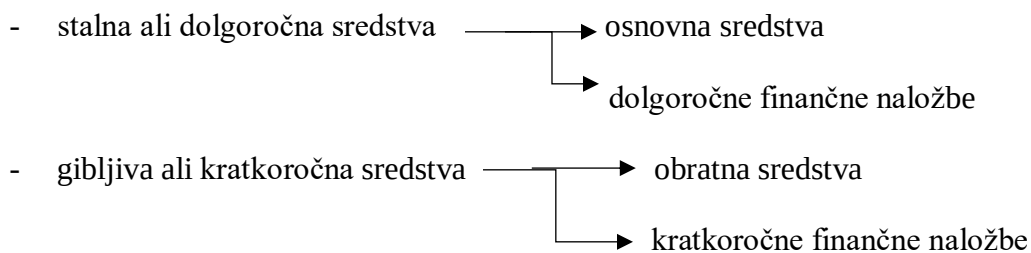

Tabela 2 prikazuje obseg, strukturo in indeks povečanja oziroma zmanjšanja posameznih skupin sredstev v JKP Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.

Tabela 2: Sredstva JKP Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Sredstva (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Dolgoročna sredstva	2.412.134	2.753.944	3.328.565	3.732.269	3.405.320
Kratkoročna sredstva	5.769.661	5.677.844	5.570.078	5.249.987	5.933.073
Kratkoročne AČR	80.648	22.422	26.525	80.765	27.947
Skupaj	8.262.443	8.454.260	8.925.167	9.063.021	9.366.340

Sredstva (%)	2016	2017	2018	2019	2020
Dolgoročna sredstva	29,19	32,58	37,29	41,18	36,36
Kratkoročna sredstva	69,83	67,16	62,41	57,93	63,34
Kratkoročne AČR	0,98	0,26	0,30	0,89	0,30
Skupaj	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Sredstva (indeks)	Leto _t /Leto _{t-1}			
	I 17/16	I 18/17	I 19/18	I 20/19
Dolgoročna sredstva	1,14	1,21	1,12	0,91
Kratkoročna sredstva	0,98	0,98	0,94	1,13
Kratkoročne AČR	0,28	1,18	3,04	0,35
Skupaj	1,02	1,06	1,02	1,03

Vir: JKP Grosuplje d.o.o. letno poročilo (2016-2020) in lastni izračun

Zgornja preglednica prikazuje vrednosti sredstev Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020. Največji delež sredstev predstavljajo kratkoročna sredstva, ki zajemajo

približno 60–70 % celotnih sredstev. Sledijo ji dolgoročna sredstva, ki zajemajo približno 30–40 % celotnih sredstev, medtem ko kratkoročne AČR predstavljajo zanemarljiv delež celotnih sredstev.

Zadnji del prikazuje indekse, iz katerih razberemo, da se vsota celotnih sredstev vsako leto poveča za vsaj 2 %. Največ se je povečala v poslovnem letu 2018, in sicer za 6 % glede na preteklo leto. Poleg tega lahko razberemo, da so se dolgoročna sredstva do leta 2019 povečevala v razponu od 12 do 21 % glede na preteklo poslovno leto. V letu 2020 pa so se zmanjšala za 9 % glede na leto 2019. Pri kratkoročnih sredstvih pa lahko opazimo ravno nasprotni trend kot pri dolgoročnih sredstvih. Do leta 2019 so se kratkoročna sredstva zmanjševala v razponu 2–6 % glede na preteklo poslovno leto. V letu 2020 pa so se povečala za 13 % glede na preteklo poslovno leto.

5.2.1 Stalna ali dolgoročna sredstva

Pojem dolgoročna sredstva je širši od pojma osnovna sredstva, saj obsega še dolgoročne finančne naložbe, hkrati pa tudi širši od pojma stalna sredstva, saj vsebuje tudi dolgoročne terjatve iz poslovanja.

Stalna ali dolgoročna sredstva podrobneje delimo na:

- opredmetena osnovna sredstva,
- neopredmetena dolgoročna sredstva,
- dolgoročne finančne naložbe,
- dolgoročne terjatve iz poslovanja,
- popravek kapitala.

Opredmetena osnovna sredstva so po SRS 1 sredstva, ki jih ima organizacija v lasti ali v finančnem najemu. Uporablja jih več kot eno obračunsko obdobje pri ustvarjanju proizvodov ali opravljanju storitev in niso namenjena prodaji (SRS, 2016). Obsegajo zemljišča, zgradbe, opremo, dolgoletne nasade in osnovno čredo. Opredmetena osnovna sredstva so lahko v uporabi, to so sredstva, ki so zmožna takojšnje uporabe, ne glede na to, ali so dejansko uporabljena in so vključena med sredstva organizacije po njihovi neodpisani vrednosti, ki je razlika med nabavno vrednostjo in popravkom vrednosti, ali v pripravi. V pripravi so sredstva, ki so v fazi usposabljanja za uporabo in so vključena med sredstva organizacije po njihovi

nakupni ceni brez davka na dodano vrednost, povečani za morebitne stroške, ki jih je podjetje z njimi imelo do proučevanega trenutka (Hočevár et al. 2001). Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. v to skupino sredstev uvršča zemljišča in zgradbe, proizvodne naprave in stroje, druge naprave in opremo ter osnovna pridobljena sredstva.

Neopredmetena dolgoročna sredstva so po SRS 2 nederivativna sredstva, ki praviloma fizično ne obstajajo (so v obliki pravic) in obsegajo dolgoročno odložene stroške razvijanja in organizacijske stroške, sredstvene stroške naložb v tuja opredmetena osnovna sredstva, naložbe v koncesije, blagovne znamke, patente, licence in podobne pravice ter naložbe v dobro ime. K neopredmetenim dolgoročnim sredstvom štejemo dolgoročne aktivne časovne razmejitve, ki so dejansko dolgoročno odloženi stroški (SRS 2016). V to skupino sredstev javno podjetje uvršča dolgoročne premoženjske pravice.

Terjatve iz poslovanja so pravice ali zahtevki organizacije iz premoženjsko-pravnih in drugih razmerij, na osnovi katerih lahko organizacija zahteva bodisi plačilo obveznosti oziroma dolga, dobavo kakšne stvari bodisi izvedbo storitve od določene druge (pravne) osebe (Pučko in Rozman 1996, 68). Po SRS 5 se terjatve v večini primerov pojavljajo v razmerju do kupcev in ostalih financerjev (predvsem terjatve do države) za opravljene storitve in prodane proizvode, do zaposlenih v organizaciji, do udeležencev pri poslovnem izidu ipd. Terjatve izkazujemo ločeno, gleda na dobo zapadlosti (SRS 2016).

Ko je doba zapadlosti terjatev daljša od enega leta, govorimo o dolgoročnih terjativah (v to skupino spadajo tudi terjatve za odloženi davek). Terjatve v bilanci stanja pripoznamo kot sredstvo, če obstaja verjetnost, da bodo iz terjatve pritekale gospodarske koristi in če izvirno vrednost terjatve lahko zagotovo izmerimo (SRS, 2016).

V skupino popravek kapitala uvrščamo odkupljene lastne delnice in terjatve za nevplačani vpisani kapital (Pučko 2006, 52).

Dolgoročne finančne naložbe so tiste, ki jih namerava imeti podjetje naložbenik v posesti v obdobju, daljšem od enega leta in jih nima v posesti za tekoče (kratkoročno) trgovanje. Namenjena so pridobivanju finančnih prihodkov in drugih koristi oziroma ohranjanju in povečevanju vrednosti vloženih sredstev (Hočevár et al. 2008, 62).

Dolgoročne finančne naložbe so praviloma naložbe v kapital drugih organizacij. Z drugo besedo

tovrstne naložbe imenujemo kapitalske naložbe, ki jih organizacija namerava imeti v lasti v obdobju, daljšem od enega leta. Posebna vrsta dolgoročnih finančnih naložb so naložbe v nepremičnine. Organizacija jih ne uporablja pri proizvodnji ali dobavi blaga, temveč za trgovanje ali oddajo v finančni najem, s tem pa si zagotovi dolgoročne donose. (Turk et al. 2004).

V tabeli 3 prikazujemo obseg, strukturo in indeks povečanja oziroma zmanjšanja dolgoročnih sredstev Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.

Tabela 3: Dolgoročna sredstva Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Dolgoročna sredstva (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	28.440	35.345	37.979	32.437	47.654
Opredmetena osnovna sredstva	2.328.757	2.650.214	3.218.836	3.620.978	3.286.626
Dolgoročne finančne naložbe	54.938	68.435	71.750	78.854	71.040
Skupaj	2.412.134	2.753.994	3.328.565	3.732.269	3.405.320

Dolgoročna sredstva (%)	2016	2017	2018	2019	2020
Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	1,18	1,28	1,14	0,87	1,4
Opredmetena osnovna sredstva	96,54	96,23	96,70	97,02	96,51
Dolgoročne finančne naložbe	2,28	2,49	2,16	2,11	2,09
Skupaj	100	100	100	100	100

	Leto _t /Leto _{t-1}			
Dolgoročna sredstva (indeks)	I 17/16	I 18/17	I 19/18	I 20/19
Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	1,24	1,07	0,85	1,47

Opredmetena osnovna sredstva	1,14	1,21	1,12	0,91
Dolgoročne finančne naložbe	1,25	1,05	1,10	0,90
Skupaj	1,14	1,21	1,12	0,91

Vir: Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. letno poročilo (2016–2020) in lastni izračun

Preglednica prikazuje vrednosti posameznih dolgoročnih sredstev, ki jih je imelo Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. v obdobju med 2016 in 2020.

Iz izračunov lahko razberemo, da opredmetena osnovna sredstva predstavljajo skoraj vsa dolgoročnih sredstva. Njen delež predstavlja med 96 % in 97 % vseh dolgoročnih sredstev, sledita ji dolgoročne finančne naložbe s približno 2 % in neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR z nekaj več kot 1 %.

Zadnji del prikazuje indekse, iz katerih razberemo, da se je vrednost celotnih dolgoročnih sredstev do leta 2019 povečevala, in sicer v razponu od 12 % do 21 %. Največ so se le-ta povečala v poslovnem letu 2018, in sicer za 21% glede na preteklo leto. Ker opredmetena osnovna sredstva predstavljajo skoraj vsa dolgoročna sredstva, in sicer med 96 % in 97 % vseh dolgoročnih sredstev, lahko zgornjo analizo uporabimo tudi za opredmetena osnovna sredstva. Ugotovimo tudi, da se je vrednost dolgoročnih finančnih naložb do leta 2019 povečevala v razponu od 5 % do 25 % in nato v letu 2020 zmanjšala za 10 %. Prav tako se je vrednost neopredmetenih sredstev od leta 2016 do leta 2020 povečala za 68 %, čeprav je v leto 2019 glede na poslovno leto 2018 doživelo 15 % padca vrednosti.

5.2.2 Gibljava ali kratkoročna sredstva

Po Hočevanju et al. (2001, 49) je pojem kratkoročna sredstva širši od pojma obratna sredstva, saj vključuje tudi kratkoročne finančne naložbe, ter ožji od pojma gibljava sredstva, saj mednje ne štejemo dolgoročnih terjatev iz poslovanja. Značilnost obratnih sredstev je, da se že v enem samem poslovnem procesu porabijo oziroma snovno in vrednostno preidejo v nastajajoče poslovne učinke ter se v prvotno obliko povrnejo v obdobju, ki je krajše od enega leta. Kratkoročna sredstva glede na obliko razvrstimo v naslednje skupine:

- denarna sredstva,
- zaloge,

- kratkoročne terjatve iz poslovanja,
- kratkoročne finančne naložbe,
- aktivne časovne razmejitve.

Po SRS 7 so denarna sredstva gotovina oziroma denar v blagajni, knjižni denar na računih pri banki ali kakšni drugi finančni ustanovi in denar na poti. Med denarna sredstva spadajo tudi denarni ustrezniki, to so naložbe, ki jih lahko hitro spremenimo v vnaprej znani znesek denarja. K denarnim ustreznikom štejemo vloge pri bankah, kratkoročne depozite in podobne naložbe, katerih namen je plačilna sposobnost. Denarna sredstva v domači in tuji valuti izkazujemo ločeno (SRS 2016).

SRS 4 opredeljuje zaloge kot opredmetena sredstva, ki jih porabljamo pri proizvodnji izdelkov in opravljanju storitev ali pa so prodana v okviru rednega poslovanja organizacije (SRS 2016). Po Hočevarju et al. (2001, 50) zaloge obsegajo material v širšem pomenu, drobni inventar, trgovsko blago, nedokončano proizvodnjo in gotove proizvode. JKP Grosuplje d.o.o. zaloge materiala in trgovskega blaga izkazuje po dejanskih nabavnih cenah, ki vključuje tudi neposredne stroške nabave. Nakupna cena se zmanjša za dobljene popuste. Poraba materiala oziroma trgovskega blaga se obračunava po metodi FIFO. Zmanjšanje oziroma poraba zalog se obračunava mesečno.

Kratkoročne terjatve iz poslovanja so tiste, ki zapadejo v plačilo v obdobju, krajšem od enega leta. V glavnem obsegajo terjatve za že dostavljene poslovne učinke, ki pa še niso plačani, dane predujme dobaviteljem in terjatve zaradi preplačil (SRS 2006).

Kratkoročne finančne naložbe obsegajo kratkoročno dana posojila, pologe in varščine, kratkoročne naložbe v kapital drugih podjetij in v odkupljene lastne delnice. Od dolgoročnih finančnih naložb se razlikujejo po vračilnem roku, ki je krajši od enega leta (Hočevar et al. 2001, 59–60). S kratkoročnimi finančnimi naložbami organizacija povečuje svoje prihodke iz financiranja.

Aktivne časovne razmejitve obsegajo kratkoročno odložene stroške in prehodno neizračunane prihodke. Stroške in prihodke v organizaciji, ki ne nastajajo enakomerno zaradi potrebe po bolj enakomernem vplivanju na poslovni rezultat organizacije časovno razmejujemo.

V tabeli 4 prikazujemo obseg, strukturo in indeks povečanja oziroma zmanjšanja kratkoročnih sredstev Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.

Tabela 4: Kratkoročna sredstva Javnega komunalnega podjetja Grosuplje za obdobje 2016–2020

Kratkoročna sredstva (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Zaloge	202.125	147.881	183.106	134.102	136.119
Kratkoročne finančne naložbe	2.579.207	2.579.130	2.579.184	2.578.983	500.000
Kratkoročne poslovne terjatve	1.389.424	1.887.447	1.850.293	1.745.179	2.018.170
Denarna sredstva	1.598.905	1.063.386	957.494	791.723	3.278.784
Skupaj	5.769.661	5.677.844	5.570.078	5.249.987	5.933.073

Kratkoročna sredstva (%)	2016	2017	2018	2019	2020
Zaloge	3,50	2,61	3,29	2,56	2,29
Kratkoročne finančne naložbe	44,71	45,42	46,30	49,12	8,43
Kratkoročne poslovne terjatve	24,08	33,24	33,22	33,24	34,02
Denarna sredstva	27,71	18,73	17,19	15,08	55,26
Skupaj	100	100	100	100	100

	Leto _t /Leto _{t-1}			
Kratkoročna sredstva (indeks)	I 17/16	I 18/17	I 19/18	I 20/19
Zaloge	0,73	1,24	0,73	1,02
Kratkoročne finančne naložbe	0,99	1,00	0,99	0,19
Kratkoročne poslovne terjatve	1,36	0,98	0,94	1,16
Denarna sredstva	0,67	0,9	0,83	4,14
Skupaj	0,98	0,98	0,94	1,13

Vir: Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. letno poročilo (2016–2020) in lastni izračun

5.3 Obveznosti do virov sredstev

Če iz sredstev dobimo odgovor na vprašanje »Kaj ima poslovni sistem?«, dobimo iz obveznosti do virov sredstev odgovor, »Od kod ima poslovni sistem sredstva?«. Viri v poslovni sistem prihajajo preko fizičnih ali pravnih oseb, ki preko finančnih naložb omogočajo delovanje poslovnega procesa (Hočevvar et al. 2008, 79).

Takšna opredelitev virov sredstev nam omogoča, da ne zajamemo le vlaganja kapitala in obveznosti do pravnih oseb, ki organizaciji omogočajo posojila, temveč zajamemo tudi vse dobavitelje materiala, storitev in obveznosti do zaposlenih iz naslova plač. Glede na časovno obdobje, v katerem mora organizacija poravnati obveznosti do virov, obveznosti delimo na:

Kratkoročne obveznosti do virov sredstev:

- kratkoročne finančne obveznosti,
- kratkoročne poslovne obveznosti.

Dolgoročne obveznosti do virov sredstev:

- dolgoročne finančne obveznosti,
- dolgoročne poslovne obveznosti.

Med obveznostmi do virov sredstev v načelu razlikujemo obveznosti iz naslova kapitala, iz naslova časovnih razmejitev in iz naslova dolgov ali bolj natančno kot obveznosti iz naslovov (Turk in Melavc 1998, 107):

- Kapital:
 - osnovni kapital,
 - vplačani presežek kapitala,
 - rezerve,
 - nerazdeljeni čisti dobiček.
- Pasivne časovne razmejitve:
 - odloženih in neobračunanih prihodkov,
 - vnaprej vračunanih stroškov.

- Dolgovi:
 - dobljenih vlog z vnaprej določenimi vračilnimi roki,
 - izdanih obveznic,
 - dobljenih drugih finančnih posojil,
 - dobljenih komercialnih posojil,
 - drugih komercialnih obveznosti,
 - drugih obveznosti iz poslovanja.

V tabeli 5 prikazujemo obseg, strukturo in indeks povečanja oziroma zmanjšanja obveznosti do virov sredstev v JKP Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.

Tabela 5: Obveznosti do virov sredstev Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Obveznosti do virov sredstev (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Kapital	2.432.566	2.611.973	2.680.832	2.655.696	2.734.266
Rezervacije in dolgoročne PČR	3.059.012	3.129.943	2.999.051	3.051.836	3.104.220
Dolgoročne obveznosti	12.690	213.172	388.182	700.581	369.389
Kratkoročne obveznosti	2.405.712	2.167.932	2.460.501	2.386.830	2.903.619
Kratkoročne PČR	352.462	331.240	396.601	268.078	254.846
Skupaj	8.262.443	8.454.260	8.925.167	9.063.021	9.366.340

Obveznosti do virov sredstev (%)	2016	2017	2018	2019	2020
Kapital	29,44	30,90	30,04	29,30	29,19
Rezervacije in dolgoročne PČR	37,02	37,02	33,60	33,67	33,14
Dolgoročne obveznosti	0,15	2,52	4,35	7,73	3,94
Kratkoročne obveznosti	29,12	25,64	27,57	26,34	31,00
Kratkoročne PČR	4,27	3,92	4,44	2,96	2,72
Skupaj	100	100	100	100	100

	Leto/Leto _{t-1}			
Obveznosti do virov sredstev (indeks)	I 17/16	I 18/17	I 19/18	I 20/19
Kapital	1,07	1,03	0,99	1,03
Rezervacije in dolgoročne PČR	1,02	0,96	1,02	1,02
Dolgoročne obveznosti	16,80	1,82	1,8	0,53
Kratkoročne obveznosti	0,90	1,13	0,97	1,22
Kratkoročne PČR	0,94	1,20	0,68	0,95
Skupaj	1,02	1,06	1,02	1,03

Vir: Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. letno poročilo (2016–2020) in lastni izračun

5.3.1 Dolgoročne obveznosti

Dolgoročne obveznosti razumemo kot obveznosti, ki zapadejo v plačilo v obdobju, daljšem od enega leta. V drugem primeru govorimo o kratkoročnih obveznostih, ki so opredeljene v nadaljevanju naloge. Dolgoročne obveznosti zajemajo kapital, dolgoročne rezervacije in

obveznosti, ki jih delimo na finančne in poslovne obveznosti. Prve se pojavijo kot naložbe posojilodajalca v organizacijo v obliki denarnih sredstev. Druge se pojavijo kot poslovne obveznosti, ki nastanejo zaradi vnašanja prvin, potrebnih pri ustvarjanju proizvodov ali storitev s strani dobavitelja.

Dolgoročne pasivne časovne razmejitve (v nadaljevanju PČR) imajo v okviru obveznosti do virov poslovnih sredstev posebno mesto. Pojavijo se kot (Turk in Melavc 2001, 109):

- odloženi ali neobračunani prihodki,
- vnaprej vračunani stroški.

SRS 16 dolgoročne PČR deli nekoliko drugače, in sicer na:

- dolgoročne odložene prihodke za pokrivanje stroškov,
- presežena prejeta sredstva za pokrivanje amortizacije,
- prejete donacije,
- prejeta osnovna sredstva.

Med dolgoročnimi PČR Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. so sredstva, namenjena obnavljanju hišnih vodovodnih priključkov, vnaprej plačana uporabnina podjetju Telekom za oddajnik, nepovratna sredstva pri nabavi električnega avtomobila, ki se bodo porabljala v skladu z obračunom sorazmernega dela amortizacije tega osnovnega sredstva, itd.

Dolgoročne rezervacije so ugotovljene (pasivne) časovne razmejitve, ki so oblikovane za obveznosti, za katere se pričakuje, da bodo nastopile čez več kot leto dni, in/ali obveznosti, katerih nastanek in velikost sta negotova. Ločimo dolgoročne rezervacije na račun dolgoročnih odloženih prihodkov in dolgoročne rezervacije na račun dolgoročnih vnaprej vračunanih stroškov oziroma odhodkov. Dolgoročne rezervacije se v poslovnih knjigah glede na način oblikovanja izkazujejo v skupini kontov 96 - Dolgoročne rezervacije, in sicer kot (Turk et al. 2004, 264–266):

- dolgoročne rezervacije iz naslova dolgoročno odloženih prihodkov,
- dolgoročne rezervacije iz naslova dolgoročno vnaprej vračunanih stroškov,
- dolgoročne rezervacije iz prejetih donacij iz proračuna,
- dolgoročne rezervacije iz prejetih donacij,

- dolgoročne rezervacije iz naslova slabega imena,
- druge dolgoročne rezervacije.

Dolgoročne rezervacije se v knjigovodskih razvidih in bilanci stanja prepoznavajo, če (Turk et al. 2004, 264–266):

- obstaja zaradi preteklega dogodka sedanja obveza (pasivna ali posredna),
- je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo pritekanje gospodarskih koristi,
- je mogoče znesek obveze zanesljivo izmeriti.

Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. ima med rezervacijami zavedene rezervacije za odpravnine ob odhodu v pokoj in podobne obveznosti, kot so na primer: nominalna rast plač, ki zajema dolgoročno rast inflacije, realno rast/padec plač in morebitna napredovanja ter dodatek za delovno dobo. Poleg prej omenjenih rezervacij mora podjetje na podlagi pridobljenega okoljevarstvenega dovoljenja za odlagališče CERO Španja dolina vsako leto zagotoviti finančno jamstvo v obliki bančne garancije, zavarovalne police ali zastave depozita pri banki. Javno podjetje je oblikovalo druge rezervacije, ki bodo namenjene zamenjavi obstoječih zabojujnikov za mešane odpadke.

V tabeli 6 prikazujemo obseg, strukturo in indeks povečanja oziroma zmanjšanja dolgoročnih obveznosti do virov sredstev v Javnem komunalnem podjetju Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.

Tabela 6: Dolgoročne obveznosti do virov sredstev Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Dolgoročne obveznosti do virov sredstev (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Rezervacije in dolgoročne PČR	3.059.012	3.129.943	2.999.051	3.051.836	3.104.220
Dolgoročne obveznosti	12.690	213.172	388.182	700.581	369.389
Skupaj	3.071.702	3.343.115	3.387.233	3.752.417	3.473.609

Dolgoročne obveznosti do virov sredstev (indeks)	Leto _t /Leto _{t-1}			
	I 17/16	I 18/17	I 19/18	I 20/19
Rezervacije in dolgoročne PČR	1,02	0,96	1,02	1,02
Dolgoročne obveznosti	16,80	1,82	1,80	0,53
Skupaj	1,09	1,01	1,11	0,93

Vir: Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. letno poročilo (2016–2020) in lastni izračun

Iz obsega dolgoročnih obveznosti ugotovimo, da se obveznosti postopoma povečujejo. Največji obseg je bil v letu 2019, v poslovnem letu 2020 so ga zmanjšali za 7 % glede na preteklo leto, predvsem zaradi zmanjšanja dolgoročnih obveznosti.

Iz izračunane strukture dolgoročnih obveznosti do virov sredstev ugotovimo, da ogromen del predstavljajo rezervacije in dolgoročne PČR, preostali del predstavljajo dolgoročne obveznosti.

Iz indeksa ugotovimo, da rezervacije in dolgoročne PČR rastejo za približno 2 % glede na preteklo poslovno leto. Izjema je bila le leto 2018, ko so se rezervacije in dolgoročne PČR zmanjšale za 4 %. Razberemo tudi, da dolgoročne obveznosti vsako leto močno narastejo glede na preteklo poslovno leto, od česar pa odstopa leto 2020, ko so se dolgoročne obveznosti zmanjšale za 47 % glede na preteklo poslovno leto. Dolgoročne obveznosti v letu 2020 so se zmanjšale predvsem zaradi zmanjšanja dolgoročne finančne obveznosti iz naslova finančnega najema – leasinga tovornih, osebnih, smetarskih vozil.

5.3.2 **Kratkoročne obveznosti**

Kratkoročne obveznosti do virov sredstev zajemajo kratkoročne dolgove in kratkoročne pasivne časovne razmejitve, ki zapadejo v plačilo v obdobju, daljšem od leta dni. Kratkoročne dolgove lahko tako kot dolgoročne razdelimo na finančne in poslovne dolgove, pri čemer se poslovni pojavijo praviloma v zvezi z odlašanjem poravnave dolga dobaviteljem (npr. drobnega inventarja, surovin, materiala, opredmetenih osnovnih sredstev itd.). Na drugi stani imamo kratkoročne finančne dolgove, ki se pojavijo v obliki kreditov za kupljeno blago ali storitve, lahko tudi kot kratkoročne obveznosti do zaposlenih, obveznosti do financerjev (obresti), davčne obveznosti do

države ali kot kratkoročne obveznosti v zvezi z razdelitvijo poslovnega izida.

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih praviloma zajemajo največji delež obveznosti v organizaciji. »Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava na kontno št. 21 izkazuje obveznosti do zaposlenih za plače, nadomestila in druge prejemke iz delovnega razmerja ter z njimi povezane prispevke in davke.« (Uradni list RS 2009, št. 112/2009)

Med kratkoročne obveznosti do dobaviteljev štejemo zaračunane in ne zaračunane obveznosti do dobaviteljev tako v državi kot tujini. V to skupino sodijo tudi kratkoročni blagovni krediti.

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja so obveznosti, ki se izkazujejo v skladu s pravilnikom na konto št. 23. »Sem prištevamo kratkoročne obveznosti za davek na dodano vrednost, druge kratkoročne obveznosti za dajatve, kratkoročne obveznosti na podlagi izdanih menic in drugih plačilnih instrumentov ter ostale kratkoročne obveznosti.« (Uradni list RS 2009, št. 112/2009)

»Pasivne časovne razmejitve zajemajo kratkoročno vnaprej vračunane stroške oziroma odhodke in kratkoročno odložene prihodke.« (Uradni list RS 2009, št. 112/2009) Temeljno pravilo merjenja kratkoročnih pasivnih pasovnih razmejitev je, da ne smejo skrivati rezerv. Določeni uporabniki enotnega kontnega načrta pod to skupino izkazujejo za največ 12 mesecev vnaprej vračunanih stroškov ter kratkoročne odložene prihodke, za pripoznanje katerih še niso izpolnjeni pogoji.

V tabeli 7 prikazujemo obseg, strukturo in indeks povečanja oziroma zmanjšanja kratkoročnih obveznosti do virov sredstev v Javnem komunalnem podjetju Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.

Tabela 7: Kratkoročne obveznosti do virov sredstev Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Kratkoročne obveznosti do virov sredstev (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Kratkoročne obveznosti	2.405.712	2.167.932	2.460.501	2.386.830	2.903.619
Kratkoročne PCR	352.462	331.240	396.601	268.078	254.846

Skupaj	2.758.174	2.499.172	2.857.102	2.654.908	3.158.465
--------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Kratkoročne obveznosti do virov sredstev (%)	2016	2017	2018	2019	2020
Kratkoročne obveznosti	87,22	86,75	86,12	89,90	91,93
Kratkoročne PČR	12,78	13,25	13,88	10,10	8,07
Skupaj	100	100	100	100	100

	Leto _t /Leto _{t-1}			
Kratkoročne obveznosti do virov sredstev (indeks)	I 17/16	I 18/17	I 19/18	I 20/19
Kratkoročne obveznosti	0,90	1,13	0,97	1,22
Kratkoročne PČR	0,94	1,20	0,68	0,95
Skupaj	0,91	1,14	0,93	1,19

Vir: Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. letno poročilo (2016–2020) in lastni izračun

Iz obsega kratkoročnih obveznosti ugotovimo, da se obveznosti postopoma povečujejo. Največji obseg je bil v letu 2020, v poslovnem letu 2019 pa so ga zmanjšali za 7 % glede na preteklo leto.

Iz izračunane strukture kratkoročnih obveznosti do virov sredstev ugotovimo, da kratkoročne obveznosti predstavljajo približno 90 % kratkoročnih obveznosti do virov sredstev, preostali del predstavljajo kratkoročne PČR.

6 Izkaz prihodkov in odhodkov JKP Grosuplje d.o.o. v obdobju 2016–2020

6.1 Vsebina izkaza prihodkov in odhodkov

Bistvo oblikovanja računovodskih izkazov je sinteza računovodskih informacij, s katero želimo za celotno organizacijo prikazati vsa stanja in spremembe ekonomskih kategorij, ki jih spremlja računovodstvo. Med osnovne računovodske izkaze poslovanja podjetja lahko uvrstimo bilanco stanja, izkaz uspeha in po vsebini podanih informacij na notranje uporabnike tudi izkaz denarnih tokov (Pevcin 2011).

Računovodsko poročilo, ki ga izdela posamezna organizacija, prikazuje prihodke, odhodke in izračunan poslovni izid ter tudi uspešnost poslovanja organizacije v obračunskem obdobju.

2. člen Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava opredeljuje, da osebe javnega prava v skladu z določbami tega pravilnika ter pravilnika o enotnem kontnem načrtu v poslovnih knjigah izkazujejo prihodke in odhodke, prejemke in izdatke, povezane s finančnimi naložbami in najemanjem posojil. (Uradni list RS 2003, št. 134/2003)

Pravilnik o enotnem kontnem za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava v 1. členu opredeljuje, da proračuni, neposredni in posredni uporabniki proračuna ter osebe javnega prava, ki so zavezane voditi poslovne knjige v skladu z določbami Zakona o računovodstvu, evidentirajo in izkazujejo javnofinančne prihodke in druge prejemke, odhodke in druge izdatke, sredstva ter obveznosti do virov sredstev v skladu z določbami zakona, Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava in določbami tega pravilnika. (Uradni list RS 2009, št. 112/2009)

Določeni uporabniki proračuna morajo upoštevati 16. člen Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava, ki opredeljuje razčlenjevanje prihodkov in odhodkov ter vrednotenje obveznosti do virov sredstev v skladu z računovodskimi standardi, ki veljajo za nepridobitne organizacije.

6.2 Prihodki ¹

Prihodki nastanejo zaradi povečanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju. Pojavijo se v

¹ Povzeto po Slovenskih računovodskih standardih št. 15 - Prihodki

obliki povečanja sredstev ali zmanjšanja dolgov. Prihodki se delijo na poslovne, finančne in druge prihodke.

Prihodki od prodaje blaga in storitev oziroma poslovni prihodki, povezani s poslovnimi učinki, so sestavljeni iz vrednosti prodanih proizvodov ali storitev v obračunskem obdobju. Podrobneje se razčlenjujejo še na prihodke od prodaje lastnih poslovnih učinkov ter prihodke od prodaje trgovskega blaga ali materiala.

Med druge poslovne prihodke spadajo subvencije, donacije, regresi, premije, kompenzacije, premije in drugi podobni prihodki. Poslovni prihodki so sredstva iz proračuna, prejeta za pridobitev osnovnih sredstev in pokrivanje drugih stroškov, ki se med poslovne prihodke prenesejo skladno z amortiziranjem oziroma kot strošek.

Finančni prihodki so prihodki, pridobljeni z naložbami. Pojavijo se v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami in terjatvami. Prevrednotovalni finančni prihodki se pojavijo:

- ob povečanju poštno vrednosti finančnih sredstev,
- ob odtujitvi finančnih naložb in presežku njihove prodajne cene nad knjigovodsko,
- ob odpravi oslabitve finančnih naložb.

Drugi prihodki so neobičajne postavke, ki se pojavijo pri rednem poslovanju. Zaradi svoje posebnosti jih ne moremo uvrstiti med navedene prihodke, kljub temu pa povečujejo poslovni izid v obračunskem obdobju. Med druge prihodke štejemo predvsem prejete kazni in odškodnine.

Prevrednotovalni poslovni prihodki so zadnja iz skupine prihodkov, nastalih pri odtujitvi opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev, ki se pojavijo kot presežek prodajne vrednosti nad knjigovodsko.

V tabeli 8 prikazujemo obseg, strukturo in indeks povečanja oziroma zmanjšanja prihodkov v Javnem komunalnem podjetju Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.

Tabela 8: Prihodki Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Prihodki (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Čisti prihodki od prodaje	11.779.994	12.698.377	13.666.096	12.599.071	12.953.239

Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	153.011	6.172	19.858	12.392	27.697
Drugi poslovni prihodki – s prevr. poslovnimi prihodki	67.335	105.957	120.331	177.014	359.321
Finančni prihodki iz deležev	5.944	5.920	5.920	5.920	0
Finančni prihodki iz danih posojil	10.262	8.433	5.986	7.578	1.251
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	26.639	24.762	19.354	20.604	18.251
Drugi prihodki	17.258	45.604	29.010	33.428	2.905
Skupaj	12.060.443	12.895.225	13.866.555	12.856.007	13.362.664

Prihodki (%)	2016	2017	2018	2019	2020
Čisti prihodki od prodaje	97,67	98,47	98,55	98,00	96,94
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	1,27	0,05	0,14	0,10	0,21
Drugi poslovni prihodki - s prevr. poslovnimi prihodki	0,56	0,82	0,87	1,38	2,69
Finančni prihodki iz deležev	0,05	0,05	0,04	0,05	0
Finančni prihodki iz danih posojil	0,09	0,07	0,04	0,06	0,01
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	0,22	0,19	0,14	0,16	0,14
Drugi prihodki	0,14	0,35	0,21	0,26	0,02
Skupaj	100	100	100	100	100

Prihodki (indeks)	Leto _t /Leto _{t-1}			
	I 17/16	I 18/17	I 19/18	I 20/19
Čisti prihodki od prodaje	1,08	1,08	0,92	1,03
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	0,04	3,22	0,62	2,24
Drugi poslovni prihodki - s prevr. poslovnimi prihodki	1,57	1,14	1,47	2,03
Finančni prihodki iz deležev	1,00	1,00	1,00	0,00
Finančni prihodki iz danih posojil	0,82	0,71	1,27	0,17
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	0,93	0,78	1,06	0,89
Drugi prihodki	2,64	0,64	1,15	0,09
Skupaj	1,07	1,08	0,93	1,04

Vir: Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. letno poročilo (2016-2020) in lastni izračun

Iz obsega prihodkov ugotovimo, da se prihodki povečujejo, razen v poslovnem letu 2019, ko opazimo zmanjšanje prihodkov za približno 7 %. Največji obseg prihodkov je bil v letu 2018, in sicer 13,8 milijonov evrov.

Iz izračunane strukture do virov sredstev ugotovimo, da čisti prihodki od prodaje predstavljajo približno 97 do 98 % prihodkov, preostali del predstavljajo usredstveni lastni proizvodi in storitve, drugi poslovni prihodki s prevrednotenimi poslovnimi prihodki, finančni prihodki iz deležev, finančni prihodki iz danih posojil, finančni prihodki iz poslovnih terjatev in drugi prihodki.

Z indeksa razberemo, da se skupni prihodki povečujejo od 4 % do 8 % na leto, le v poslovnem letu 2019 je bil zaznan padec prihodkov glede na preteklo poslovno leto za 7 %.

6.3 Prihodki po vrstah dejavnosti

Prihodke delimo različno glede na kriterij, ki ga imamo. V nalogi smo jih že delili na poslovne in finančne, delimo jih tudi glede na vrsto dejavnosti, in sicer na:

- prihodke za izvajanje javne službe,

- prihodke od prodaje blaga in storitev na trgu.

Ločeno izkazovanje prihodkov in odhodkov glede na vrsto dejavnosti je opredeljeno v 16. in 17. členu Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 - ZJF-C in 114/06 – ZUE), ki določa, da pravne osebe odhodke izkazujejo glede na vrsto dejavnosti, na katero se nanaša, prav tako se delijo prihodki. Tovrstna delitev je pomembna zaradi obdavčitve, saj 9. člen Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 - ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14, 23/15, 82/15, 68/16, 69/17, 79/18 in 66/19) določa oprostitev plačila davka v primeru ustanovitve z namenom opravljanja nepridobitne dejavnosti ter plačila davka ob izvajanju pridobitne dejavnosti. V nadaljevanju 27. člen tega zakona določa, da se prihodki iz opravljanja nepridobitne dejavnosti ter dejanski ali sorazmerni stroški izvzamejo iz davčne osnove.

Dejavnosti Javnega komunalnega podjetja Grosuplje so predstavljene v poglavju 3.2. V tabeli 9 prikazujemo obseg, strukturo in indeks povečanja oziroma zmanjšanja prihodkov po vrstah dejavnosti v JKP Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.

Tabela 9: Prihodki Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. po vrstah dejavnosti za obdobje 2016–2020

Prihodki po vrstah dejavnosti (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Parkirna hiša Grosuplje	/	/	/	/	5.917
Tržnica Grosuplje	/	/	/	/	8.275
24 urna dežurna služba na pogrebni dejavnosti	/	/	/	10.668	28.495
Pokopališka dejavnost	126.658	66.571	70.794	80.256	92.822
Vzdrževanje zelenic	68.635	91.004	95.618	96.816	97.666
Odlaganje odpadkov	291.960	310.517	345.351	376.924	289.038
Praznjenje greznic	312.405	311.007	321.090	351.262	418.594
Ogrevanje	938.053	988.371	1.017.930	1.001.273	1.007.758
Vzdrževanje cest	471.856	1.298.212	1.664.291	1.160.011	1.018.103

Prihodki po vrstah dejavnosti (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Čiščenje odpadnih voda	1.018.034	991.675	1.007.529	1.059.652	1.063.911
Odvajanje odpadnih voda	808.035	993.044	1.058.676	1.156.152	1.336.317
Zbiranje odpadkov	1.452.707	1.620.188	1.653.405	1.847.238	1.934.296
Vodooskrba	2.172.233	2.126.654	2.180.934	2.126.798	2.405.047
Skupaj	7.660.576	8.797.243	9.415.618	9.267.050	9.706.239

Prihodki po vrstah dejavnosti (%)	2016	2017	2018	2019	2020
Parkirna hiša Grosuplje	/	/	/	/	0,06
Tržnica Grosuplje	/	/	/	/	0,09
24 urna dežurna služba na pogrebni dejavnosti	/	/	/	0,12	0,29
Pokopališka dejavnost	1,65	0,76	0,75	0,87	0,96
Vzdrževanje zelenic	0,90	1,03	1,02	1,04	1,01
Odlaganje odpadkov	3,81	3,53	3,67	4,07	2,98
Praznjenje greznic	4,08	3,54	3,41	3,79	4,31
Ogrevanje	12,25	11,24	10,81	10,80	10,38
Vzdrževanje cest	6,16	14,76	17,68	12,52	10,49
Čiščenje odpadnih voda	13,29	11,27	10,70	11,43	10,96
Odvajanje odpadnih voda	10,55	11,29	11,24	12,48	13,77
Zbiranje odpadkov	18,96	18,42	17,56	19,93	19,93
Vodooskrba	28,36	24,17	23,16	22,95	24,78
Skupaj	100	100	100	100	100

Prihodki po vrstah dejavnosti (indeks)	Leto/Leto _{t-1}			
	I 17/16	I 18/17	I 19/18	I 20/19
Parkirna hiša Grosuplje	/	/	/	/
Tržnica Grosuplje	/	/	/	/
24 urna dežurna služba na pogrebni dejavnosti	/	/	/	2,67
Pokopališka dejavnost	0,53	1,06	1,13	1,16
Vzdrževanje zelenic	1,33	1,05	1,01	1,01
Odlaganje odpadkov	1,06	1,11	1,09	0,77
Praznjenje greznic	1,00	1,03	0,98	1,01
Ogrevanje	1,05	1,03	0,98	1,01
Vzdrževanje cest	2,75	1,28	0,70	0,88
Čiščenje odpadnih voda	0,97	1,02	1,05	1,00
Odvajanje odpadnih voda	1,23	1,07	1,09	1,16
Zbiranje odpadkov	1,12	1,02	1,12	1,05
Vodooskrba	0,98	1,03	0,98	1,13
Skupaj	1,15	1,07	0,98	1,05

Vir: Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. letno poročilo (2016-2020) in lastni izračun

Iz obsega prihodkov po dejavnosti razberemo, da se prihodki povečujejo med 5 % in 15 % glede na preteklo poslovno leto. Izjema je le poslovno leto 2019, v katerem so se prihodki zmanjšali za 2 % glede na leto 2018.

Iz izračunane strukture prihodkov po vrstah dejavnosti ugotovimo, da vodooskrba, zbiranje odpadkov, odvajanje odpadnih voda, čiščenje odpadnih voda, vzdrževanje cest in ogrevanje predstavljajo 90,31 % celotnih prihodkov v poslovnem letu 2020. Preostale dejavnosti v poslovnem letu 2020 predstavljajo manj kot 10 % celotnih prihodkov iz dejavnosti. Vredno je omeniti, da je Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. v letu 2020 prevzelo v upravljanje Mestno tržnico Grosuplje in novo parkirno hišo P + R v Grosuplju.

6.4 Odhodki

SRS 16 pod št. 14 odhodke opredeljuje kot gospodarsko kategorijo, ki v obračunskem obdobju zmanjšuje gospodarsko korist v obliki zmanjšanja sredstev ali povečanja dolgov. Skupaj s prihodki oblikuje poslovni izid, ki vpliva na velikost kapitala. Odhodke tako kot prihodke delimo na poslovne, finančne in druge odhodke, pri čemer prvi in drugi sodita med redne. V skupino odhodkov spadajo tudi prevrednotovalni poslovni odhodki.

Stroški materiala vsebujejo stroške pomožnega materiala, stroške nastale z nakupom polproizvodov, stroške energije, nadomestnih delov za osnovna sredstva in material, odpis drobnega inventarja, pisarniškega materiala in strokovne literature ter druge stroške materiala.

Stroški materiala se pred uporabo zadržujejo v zalogah. Izkazujejo se v obliki zneskov, ki so pred nastankom oblikovali vrednost zalog materiala. Slovenski standardi dopuščajo prosto izbiro metode vrednotenja zalog, ki jo med delovanjem dosledno uporabljajo in je ne spreminjajo, razen če za to ne obstaja utemeljen razlog.

Stroški storitev vsebujejo vse ostale stroške, ki jih ne moremo uvrstiti med stroške materiala, amortizacije ali stroške dela. Med tovrstne stroške štejemo stroške storitev pri ustvarjanju proizvodov in opravljanju storitev, stroške transporta, stroške povezane z vzdrževanjem, najemnine, stroške plačilnega prometa, stroške sejmov in reklam ter druge stroške storitev.

Določeni uporabniki redno vrednotijo amortizacijo neopredmetenih sredstev, opredmetenih osnovnih sredstev, embalaže in drobnega inventarja. Ločeno se izkazuje amortizacija tržne dejavnosti in sredstev za opravljanje dejavnosti javnih služb. Amortizacija se obračunava za vsako obračunsko obdobje, prikažemo jo kot strošek oziroma poslovni odhodek.

Med stroške dela štejemo plače in nadomestila plač zaposlenih, stroške dodatnega pokojninskega zavarovanja zaposlenih, regres za letni dopust, bonitete in povračila za prevoz, prehrano in ločeno življenje, prispevke delodajalca za plače, nagrade vajencem ter povračila in druge prejemke zaposlenih.

Drugi stroški so tisti stroški, ki jih ni mogoče uvrstiti v nobeno od zgoraj navedenih skupin stroškov. Sem spadajo dajatve, ki niso odvisne od stroškov dela in drugih vrst stroškov, izdatki za varstvo okolja, nagrade dijakom in študentom na delovni praksi skupaj z dajatvami ter štipendije dijakom in študentom. (Uradni list RS 2009, št. 112/2009)

Finančni odhodki so odhodki, nastali ob financiranju in investiranju, pri čemer so prvi sestavljeni praviloma iz danih obresti, drugi pa imajo značilnost prevrednotovalnih finančnih odhodkov.

SRS prevrednotovalne finančne odhodke opredeljuje kot odhodke, ki se pojavijo v zvezi s finančnimi naložbami zaradi njihove oslabitve, prepoznavajo se tudi ob odtujitvi ali odpravi finančnih naložb kot negativna razlika med prodajno in knjigovodsko vrednostjo.

Drugi finančni odhodki nastanejo zaradi odtujitve ali vrednotenja naložbenih nepremičnin, denarnih kazni, ki niso povezane s poslovnimi učinki, odškodnin, donacij, subvencij ter ostalih odhodkov, ki niso povezani s poslovnimi učinki.

Drugi odhodki so tisti odhodki, ki zmanjšujejo poslovni izid, hkrati pa jih ne moremo uvrstiti v nobeno od zgoraj navedenih skupin odhodkov.

Prevrednotovalni poslovni odhodki pomenijo spremembo njihove knjigovodske vrednosti ob koncu poslovnega leta zaradi spremenjenih cen. Prevrednotenje razumemo kot oslabitev zalog, opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev in terjatev iz poslovanja zaradi spremembe njihove vrednosti na nižjo.

V tabeli 10 prikazujemo obseg, strukturo in indeks povečanja oziroma zmanjšanja odhodkov v Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.

Tabela 10: Odhodki Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Odhodki (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Stroški blaga, materiala in storitev	9.012.462	9.434.978	10.251.054	8.997.668	9.029.585
Stroški dela	2.554.103	2.640.197	2.904.630	3.133.343	3.468.213
Odpisi vrednosti	243.734	322.346	362.174	459.816	487.933
Drugi poslovni odhodki	216.889	292.538	227.418	229.816	224.836
Finančni odhodki	4.315	8.394	13.185	22.846	24.556
Drugi odhodki	3.223	5.487	4.716	2.522	1.700
Skupaj	12.034.726	12.703.940	13.727.177	12.846.011	13.236.823

Odhodki (%)	2016	2017	2018	2019	2020
Stroški blaga, materiala in storitev	74,89	74,27	74,41	70,04	68,22
Stroški dela	21,22	20,78	21,16	24,39	26,20
Odpisi vrednosti	2,03	2,54	2,64	3,58	3,69
Drugi poslovni odhodki	1,80	2,30	1,66	1,79	1,7
Finančni odhodki	0,04	0,07	0,10	0,18	0,19
Drugi odhodki	0,03	0,04	0,03	0,02	0,01
Skupaj	100	100	100	100	100

	Leto _t /Leto _{t-1}			
Odhodki (indeks)	I 17/16	I 18/17	I 19/18	I 20/19
Stroški blaga, materiala in storitev	1,05	1,08	0,88	1,00
Stroški dela	1,03	1,10	1,08	1,11
Odpisi vrednosti	1,32	1,12	1,27	1,06
Drugi poslovni odhodki	1,35	0,78	1,01	0,98
Finančni odhodki	1,95	1,57	1,73	1,07
Drugi odhodki	1,70	0,86	0,53	0,67
Skupaj	1,06	1,08	0,94	1,03

Vir: Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. letno poročilo (2016-2020) in lastni izračun

Iz obsega odhodkov razberemo, da se odhodki povečujejo med 3 % in 8 % glede na preteklo poslovno leto. Izjema je le poslovno leto 2019, kjer so se odhodki zmanjšali za 6 % glede na leto 2018.

Iz izračunane strukture prihodkov po vrstah dejavnosti ugotovimo, da stroški blaga, materiala in storitev ter stroški dela v poslovnem letu 2020 predstavljajo 94,42 % celotnih odhodkov.

Ugotovimo, da se prej omenjeni stroški gibljejo med 94 in 95 % celotnih odhodkov. Preostali odhodki kot na primer odpisi vrednosti, finančni odhodki, drugi poslovni odhodki in drugi odhodki predstavljajo približno 5 % celotnih odhodkov.

6.5 Izkaz poslovnega izida

Namen oblikovanja in prikazovanja izkaza uspeha je, da z njim pridobimo informacije o poslovnem izidu organizacije. Poslovni izid predstavlja razliko med ustvarjenimi prihodki in odhodki organizacije v poslovnem obdobju, praviloma je to eno leto. V primeru, da so prihodki višji od odhodkov, govorimo o presežku prihodkov nad odhodki oziroma o dobičku. V drugem primeru ima organizacija presežek odhodkov nad prihodki, kar pomeni izgubo. Omeniti moramo še, da se izkaz uspeha praviloma prikazuje v stopenjski obliki in ne v bilančni, zato v tem primeru govorimo o poslovnem izkazu (Pevcin 2011).

Izkaz poslovnega izida je za zunanje poslovno poročanje urejeno v SRS, ki pod št. 21 opredeljuje, da je izkaz poslovnega izida temeljeni računovodski izkaz, ki prikazuje poslovni izid za poslovno leto, za katero se sestavlja.

V tabeli 11 prikazujemo obseg in indeks povečanja oziroma zmanjšanja poslovnega izida v JKP Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020.

Tabela 11: Poslovni izid Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Poslovni izid (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Celotni prihodki	12.060.443	12.895.225	13.866.555	12.856.007	13.362.664
Celotni odhodki	12.034.726	12.703.940	13.727.177	12.846.011	13.236.823
Poslovni izid	25.717	191.285	139.378	9.996	125.841

	Leto/ Leto_{t-1}			
	I 17/16	I 18/17	I 19/18	I 20/19
Poslovni izid (indeks)				
Celotni prihodki	1,07	1,08	0,93	1,04
Celotni odhodki	1,06	1,08	0,94	1,03
Poslovni izid	7,44	0,73	0,07	12,59

Vir: JKP Grosuplje d.o.o. letno poročilo (2016-2020) in lastni izračun

7 Analiza poslovanja z računovodskimi kazalniki v obdobju 2016–2020

7.1 Opredelitev kazalnikov²

Računovodski kazalniki so pogosta metoda oziroma tehnika analiziranja računovodskih izkazov. Gre za relativna števila, izražena v obliki stopnje udeležbe, indeksov ali koeficientov, ki jih dobimo, ko delimo določeno kategorijo z drugo.

Kazalniki v obliki stopnje udeležbe izražajo razmerje med dvema istovrstnima gospodarskima kategorijama, pri čemer ena predstavlja celoto, druga pa del njene celote. Kazalnik najpogosteje pomnožimo s 100, tako da dobimo stopnjo udeležbe.

Druga vrsta kazalnika je indeks, ki ga dobimo tako, da podatke dveh istovrstnih kategorij primerjamo med seboj. Dobljen rezultat pomnožimo s 100, tako da dobimo odstotni indeks.

Zadnja vrsta kazalnika je koeficient, ki ga dobimo tako, da primerjamo dva raznovrstna, a primerljiva podatka med seboj. Kazalnik dobimo tako, da podatek, ki ga želimo primerjati, delimo s podatkom, s katerim ga želimo primerjati. Izračun kazalnika spada med najpogostejše tehnike analiziranja, bistvo pa niso izračuni, temveč njihova vsebinska razlaga.

V nalogi bomo uporabili naslednje kazalnike:

- kazalnike stanja financiranja,
- kazalnike stanja investiranja,
- kazalnike vodoravnega finančnega ustroja,
- kazalnike gospodarnosti in
- sisteme povezanih kazalnikov.

7.2 Kazalniki stanja financiranja

S kazalniki stanja financiranja analiziramo način financiranja podjetja. Pri izračunu teh kazalnikov uporabljamo postavke iz pasivne strani bilance stanja, pri čemer nas zanima delež kapitala in

² Povzeto po: Igičar, Hočevar in Zaman-Groff 2013, 396

dolgov v strukturi vseh virov financiranja – torej gre za navpično analizo obveznosti do virov sredstev (Igličar 2009, 23).

Podjetje se lahko financira z lastnimi viri oziroma s kapitalom ali tujimi viri financiranja oziroma z dolгови. Način financiranja podjetja vpliva na dobičkonosnost in tveganost podjetja. Ti kazalniki so po eni strani predvsem pomembni za vodstvo podjetja glede dolgoročnih odločitev o politiki financiranja podjetja, po drugi strani pa so pomembni tudi za posojilodajalce oziroma upnike, saj jim prikažejo verjetnost vračil glavnice in obresti. Običajno je uporaba dolžniškega financiranja cenejša, vendar pa podjetje postane bolj tvegano. Lastniško financiranje pa je praviloma dražje, saj lastniki zahtevajo višje donose kot banke, vendar pa ta način zagotavlja večjo varnost naložb in stabilnejše poslovanje. V primeru lastniškega financiranja tveganje prevzamejo lastniki (Slapničar 2006, 9).

7.2.1 Stopnja lastniškosti financiranja

Stopnja lastniškosti financiranja nam pokaže delež kapitala v celotnih obveznostih do virov sredstev. Kazalnik lahko izračunamo na način, kot ga prikazuje enačba (1).

$$\frac{\text{kapital}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \quad (1)$$

Tu gre za navpično analizo pasivne strani bilance stanja. Kazalnik nam pove, koliko je podjetje odvisno od zunanjih virov financiranja. Ta kazalnik je pomemben tako za lastnike podjetja kot tudi za posojilodajalce. Lastniki kapitala želijo, da se podjetje financira tudi s posojili, zato vrednost kazalnika ne sme biti previsoka, saj bi to pomenilo, da je velik delež sredstev financiran s strani lastnikov. Če pa je stopnja lastniškosti financiranja 1, to pomeni, da so celotna sredstva financirana s kapitalom. Posojilodajalci pa si želijo, da je zadolženost podjetja čim nižja, saj to pomeni manjšo tveganost podjetja in večjo verjetnost vračila glavnice posojila ter njihove obresti. Zato je za posojilodajalce pomembno, da je vrednost tega kazalnika čim višja (Hočevár et al. 2008).

Tveganost in donosnost sta med seboj povezana. Bolj kot je podjetje zadolženo, bolj je tvegano in zato lastniki podjetja pričakujejo večjo dobičkonosnost kapitala. Manj kot je podjetje zadolženo oziroma višja kot je vrednost stopnje lastniškosti financiranja, večja je varnost podjetja, vendar je posledično nižja tudi donosnost (Slapničar 2006). Izračun koeficienta po posameznih letih je za obravnavano podjetje prikazan v tabeli 12.

Tabela 12: Izračun stopnje lastniškosti financiranja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Podatek (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Kapital	2.432.566	2.611.973	2.680.832	2.655.696	2.734.266
Obveznosti do virov sredstev	8.262.443	8.454.260	8.925.167	9.063.021	9.366.340
Stopnja (%)	29,44	30,90	30,04	29,30	29,19

Vir: Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. letno poročilo (2016-2020) in lastni izračun

Kazalnik nam prikazuje stopnjo kapitala v obveznostih do virov, ki je pomembna tako za lastnike organizacije kot tudi za druge udeležence, ki vstopajo v stik z njo. Pri JKP Grosuplje d.o.o. vidimo, da se stopnja lastniškosti financiranja giblje med 29 in 30 %. Najvišja je bila v poslovnem letu 2017, in sicer 30,9 %, medtem ko je bila najnižja leta 2020, in sicer 29,19 %. Iz izračunov ugotovimo, da je stopnja lastniškosti financiranja pri opazovanem podjetju dokaj nizka, kar pomeni, da je večina sredstev financirana s posojili oziroma s cenejšim virom financiranja. Z vidika posojilodajalcev ima to podjetje precej visoko stopnjo tveganja, po drugi strani pa uporaba relativno cenejšega vira financiranja v uspešnih obdobjih poveča dobičkonosnost kapitala financiranja.

7.2.2 Stopnja dolgoročnosti financiranja

Stopnja dolgoročnosti financiranja nam pokaže delež dolgoročnih virov v celotnih obveznostih do virov sredstev. Kazalnik lahko izračunamo na način kot ga prikazuje enačba (2)

$$\frac{\text{kapital} + \text{dolg.obveznosti} + \text{rezervacije} + \text{dolg.PČR}}{\text{obveznosti do vidov sredstev}} \quad (2)$$

Ta kazalnik nam prikaže stopnjo financiranja, ki je izrazito dolgoročne narave, zato moramo biti pri izračunu previdni in upoštevati le tiste dolgoročne dolgove, ki bodo zapadli šele v obdobju, daljšem od enega leta. Tisti del, ki bo zapadel v obdobju, krajšem od enega leta, pa moramo pri izračunu izločiti (Turk et al. 2004). Izračun koeficienta po posameznih letih je za obravnavano podjetje prikazan v tabeli 13.

Tabela 13: Izračun stopnje dolgoročnosti financiranja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Podatek (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Kapital + dolg. obveznosti + rezervacije + dolg. PČR	5.504.268	5.955.088	6.068.065	6.408.113	6.207.875
Obveznosti do virov sredstev	8.262.443	8.454.260	8.925.167	9.063.021	9.366.340
Stopnja (%)	66,62	70,44	67,99	70,71	66,28

Vir: JKP Grosuplje letno poročilo (2016—2020) in lastni izračun

Pri podjetju JKP Grosuplje d.o.o. je najvišja stopnja dolgoročnosti financiranja v letu 2019 znašala 70,71 %, v letu 2020 pa je bila najnižja s 66,28 %, predvsem zaradi zmanjšanja dolgoročnih obveznosti. Iz izračunov ugotovimo, da je podjetje upoštevalo osnovno pravilo financiranja, ki pravi, da naj bi podjetje s trajnimi oziroma dolgoročnimi viri financiralo vsa dolgoročna in del kratkoročnih sredstev.

7.3 Kazalniki stanja investiranja

S kazalniki investiranja preučujemo strukturo sredstev podjetja, torej gre za analizo aktivne strani bilance stanja. Podobno kot kazalniki financiranja tudi kazalniki investiranja izhajajo iz navpične analize bilance stanja. Ti kazalniki so pomembni predvsem za vodstvo podjetja, torej za notranje uporabnike, ko se odločajo o naložbah v posamezne vrste sredstev, manj pa so pomembni za zunanje uporabnike računovodskih izkazov. Primerjava teh kazalnikov je primerna le za podjetja znotraj iste panoge, saj se vrednosti med panogami precej razlikujejo (Igličar in Hočevnar 1997).

7.3.1 Stopnja osnovnosti investiranja

Stopnja osnovnosti investiranja oziroma naložbenja nam pokaže, kakšen je delež osnovnih sredstev glede na vsa sredstva. Kazalnik lahko izračunamo na način, kot ga prikazuje enačba (3).

$$\frac{\text{osnovna sredstva}}{\text{sredstva}} \quad (3)$$

Osnovna sredstva zajemajo vsa neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva. Vrednost kazalnika je precej odvisna od panoge, v kateri podjetje posluje. V delovno intenzivnih panogah je kazalnik praviloma nižji kot v tehnološko intenzivnih panogah, kjer so

precej večje investicije v osnovna sredstva. Visoko tehnološka podjetja imajo lahko relativno več neopredmetenih sredstev, ustaljene panoge pa več opredmetenih sredstev. Na vrednost kazalnika pa lahko vpliva tudi način amortiziranja osnovnih sredstev. Če podjetje uporablja visoke vrednosti amortizacijske stopnje, bo vrednost kazalnika nižja kot v podjetju, ki sredstva počasneje amortizira.

Zmanjšanje kazalnika lahko pomeni, da so se povečala gibljiva (kratkoročna) sredstva kot so terjatve, zaloge, denarna sredstva, to pa ima pozitiven vpliv na obračanje sredstev. Hkrati pa zmanjšanje kazalnika lahko pomeni, da prihaja do dezinvestiranja osnovnih sredstev. Obratno pa velja, če se je vrednost kazalnika povečala (Slapničar, 2006). Izračun koeficienta po posameznih letih je za obravnavano podjetje prikazano v tabeli 14.

Tabela 14: Stopnja osnovnosti investiranja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Podatek (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Osnovna sredstva	2.357.157	2.685.559	3.256.815	3.653.415	3.334.280
Sredstva	8.262.433	8.454.260	8.925.167	9.063.021	9.366.340
Stopnja (%)	28,53	31,77	36,49	40,31	35,60

Vir: JKP Grosuplje letno poročilo (2016–2020) in lastni izračun

Iz izračunov ugotovimo, da se je stopnja osnovnosti investiranja pri podjetju Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. od 2016 do 2019 povečala iz nizkih 28,53 % na solidnih 40,31 %, vendar se je v poslovnem letu 2020 zmanjšala na 35,6 %. To zmanjšanje lahko predpišemo zmanjšanju vrednosti proizvodnih naprav in strojev ter povečanju sredstev.

7.3.2 Stopnja obratnosti investiranja

Kazalnik lahko izračunamo na način, ki ga prikazuje enačba (4).

$$\frac{\text{obratna sredstva} + \text{kratkoročni AČR}}{\text{sredstva}} \quad (4)$$

Stopnja obratnosti investiranja se lahko med letom zelo spreminja, saj se lahko količina zalog ali terjatev v kratkem času precej spremeni. Zato je lahko vrednost kazalnika na kak drug dan precej drugačna. Pomembno je tudi vedeti, da je vrednost kazalnika na začetku poslovanja podjetja

bistveno drugačna kot po nekaj letih delovanja, saj so enake zmogljivosti izražene z dosti večjo neodpisano vrednostjo in so zato tudi sredstva precej večja kljub realno enakim obratnim sredstvom. Velikost kazalnika pa je odvisna tudi od tega, ali podjetje posluje v lastnih prostorih in z lastno opremo ali pa ima vse to v najemu (Turk et al. 2004).

Kazalnik je komplementaren stopnji osnovnosti investiranja. Vrednost kazalnika je odvisna tudi od dejavnosti, ki jo podjetje opravlja. Višje vrednosti kazalnika so značilne predvsem za storitvene dejavnosti. Kazalnik se lahko poveča zaradi povečanja obsega poslovanja. Povečanje kazalnika pa lahko pomeni tudi povečanje terjatev in zalog kljub nespremenjenemu obsegu poslovanja. Na spremembo vrednosti lahko vpliva tudi investiranje oziroma dezinvestiranje v osnovna sredstva, zaradi česar se spremenijo celotna sredstva (Slapničar 2006, 13). Izračun koeficienta po posameznih letih je za obravnavano podjetje prikazan v tabeli 15.

Tabela 15: Izračun obratnosti investiranja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Podatek (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Obratna sredstva + kratkoročni AČR	3.271.102	3.121.136	3.017.418	2.751.769	5.461.020
Sredstva	8.262.433	8.454.260	8.925.167	9.063.021	9.366.340
Stopnja (%)	39,59	36,92	33,81	30,36	58,30

Vir: JKP Grosuplje d.o.o. - letno poročilo (2016-2020) in lastni izračun

Iz izračunov lahko vidimo, da se je stopnja obratnosti investiranja pri izbranem podjetju v poslovnem obdobju 2016–2019 zmanjšala iz 39,6 % na 30,4 %. Vendar pa se je v poslovnem letu 2020 izrazito izboljšala in znaša 58,3 %. Zvišanje vrednosti kazalnika lahko pripišemo povečanju denarnih sredstev, ki so se povečala za nekaj manj kot 2,5 milijonov evrov glede na preteklo poslovno leto.

7.3.3 Stopnja dolgoročnosti investiranja

Stopnja dolgoročnosti investiranja nam pokaže delež dolgoročnih sredstev v celotnih sredstvih podjetja. Kazalnik lahko izračunamo na način, kot ga prikazuje enačba (5).

$$\frac{OS + \text{dolg. AČR} + \text{naložbene nepremičnine} + \text{dolg. fin. naložbe} + \text{dolg. posl. terjatve}}{\text{sredstva}} \quad (5)$$

Pri izračunu kazalnika upoštevamo vsa stalna sredstva skupaj z dolgoročnimi poslovnimi terjatvami, torej vsa osnovna sredstva po neodpisani vrednosti, dolgoročne finančne naložbe ter dolgoročne poslovne terjatve (Turk et al. 2004). Izračun koeficienta po posameznih letih je za obravnavano podjetje prikazano v tabeli 16.

Tabela 16: Stopnja dolgoročnosti investiranja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Podatek (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
OS + dolg. AČR + naložb. nepremičnine + dolg. fin. naložbe + dolg. posl. terjatve	2.412.134	2.753.994	3.328.565	3.732.269	3.405.320
Sredstva	8.262.433	8.454.260	8.925.167	9.063.021	9.366.340
Stopnja (%)	29,19	32,58	37,29	41,18	36,36

Vir: JKP Grosuplje d.o.o.- letno poročilo (2016–2020) in lastni izračun

Iz izračunov ugotovimo, da je stopnja dolgoročnosti investiranja podobna stopnji osnovnosti investiranja. To pomeni, da večino dolgoročnih sredstev predstavljajo osnovna sredstva. Ugotovimo, da se je stopnja v obdobju 2016–2019 povečevala, v letu 2020 pa se je zmanjšala iz 41,2 % na 36,4 %, predvsem zaradi zmanjšanja vrednosti proizvodnih naprav in strojev ter povečanja sredstev.

7.4 Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja

S kazalniki vodoravnega finančnega ustroja oziroma kazalniki plačilne sposobnosti primerjamo podatke aktivne strani bilance stanja s postavkami pasivne strani bilance stanja. Pokažejo nam, kakšno je finančno premoženje podjetja. Ti kazalniki so pomembni za posojilodajalce, še posebej, ko se odločajo, ali odobriti posojilo ali ne. Manjša kot je vrednost teh kazalnikov, večja je verjetnost, da posojilodajalec ne bo prejel celotnega povračila glavnice in obresti danega posojila. Po drugi strani pa je kazalnik pomemben tudi za poslovodstvo, da lahko ugotovijo, kakšna je njihova kreditna sposobnost. Manjša kot je, težje bo podjetje dobilo posojilo in večja bo obrestna

mera tega posojila (Hočevár et al. 2008).

Slabost teh kazalnikov je v tem, da nam pokažejo plačilno sposobnost podjetja na določen trenutek, kar pa se lahko hitro spremeni. Poleg tega pa nas zanima, kakšna bo plačilna sposobnost v prihodnosti. Te kazalnike izračunavamo na podlagi podatkov iz preteklih obdobj (Slapničar 2006, 11).

7.4.1 Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev

Kazalnik kapitalske pokritosti osnovnih sredstev nam pokaže, kako so financirana osnovna sredstva. Kazalnik lahko izračunamo na način, kot ga prikazuje enačba (6).

$$\frac{\text{kapital}}{\text{osnovna sredstva}} \quad (6)$$

Če je vrednost koeficienta 1, to pomeni, da so osnovna sredstva v celoti financirana s kapitalom. Če je kazalnik manjši od 1, pomeni, da je s kapitalom financiran le del osnovnih sredstev, preostali del pa je financiran z dolгови, običajno z dolgoročnimi dolгови, saj so tudi osnovna sredstva dolgoročna postavka. Če pa je kazalnik večji od 1, to pomeni, da lastniki financirajo več kot le osnovna sredstva (Turk et al., 2004, 662). Kljub temu moramo pri razlagi kazalnika upoštevati tudi čas delovanja posameznega podjetja, saj je praviloma na začetku delovanja ta kazalnik vedno manjši kot kasneje. Izračun koeficienta po posameznih letih je za obravnavano podjetje prikazano v tabeli 17.

Tabela 17: Koeficient pokritosti osnovnih sredstev Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Podatek (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Kapital	2.432.566	2.611.973	2.680.832	2.655.696	2.734.266
Osnovno sredstvo	2.357.197	2.685.559	3.256.815	3.653.415	3.334.280
Koeficient	1,03	0,97	0,82	0,73	0,82

Vir: Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o.- letno poročilo (2016-2020) in lastni izračun

Pri podjetju JKP Grosuplje d.o.o. je koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev od leta 2016 do leta 2019 padel iz 1,03 na 0,73, kar pomeni, da so v tem obdobju s kapitalom pokrivali za 30 % manj osnovnih sredstev. V poslovnem letu 2020 pa se je ta koeficient povečal na 0,82, predvsem zaradi zmanjšanja vrednosti proizvajalnih naprav in strojev ter zaradi povečanja kapitala.

7.4.2 Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev

Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev nam prikazuje razmerje med dolgoročnimi viri sredstev in dolgoročnimi sredstvi. Kazalnik lahko izračunamo na način, kot ga prikazuje enačba (7):

$$\frac{\text{kapital} + \text{dolg.obveznosti} + \text{rezervacije} + \text{dolg.PČR}}{\text{dolgoročna sredstva}} \quad (7)$$

Podjetje bi praviloma moralo vsa dolgoročna oziroma stalna sredstva financirati s kapitalom in dolgoročnimi viri. Vrednost tega kazalnika bi morala biti večja od 1, kar pomeni, da je dolgoročno financiran tudi del kratkoročnih sredstev. Če pa je kazalnik manjši od 1, to pomeni, da so dolgoročna sredstva delno financirana tudi s kratkoročnimi viri, kar lahko privede do plačilne nesposobnosti (Igličar in Hočevár 1997). Izračun koeficienta po posameznih letih je za obravnavano podjetje prikazan v tabeli 18.

Tabela 18: Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Podatek (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Kapital + dolg. obveznosti + rezervacije + dolg. PČR	5.504.268	5.955.088	6.068.065	6.408.113	6.207.875
Dolg. sredstva	2.412.134	2.753.994	3.328.565	3.732.269	3.405.320
Koeficient	2,28	2,16	1,82	1,72	1,82

Vir: JKP Grosuplje d.o.o.- letno poročilo (2016—2020) in lastni izračun

Pri JKP Grosuplje d.o.o. ugotovimo, da v vseh petih opazovanih letih vrednost koeficienta dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev krepko nad 1, kar pomeni, da je dolgoročno financiran tudi del kratkoročnih sredstev. Lahko nas zaskrbi samo dejstvo, da je koeficient v obdobju 2016–2019 padel iz 2,28 na 1,72, kajti če je kazalnik manjši od 1, to pomeni, da so dolgoročna sredstva delno financirana tudi s kratkoročnimi viri, kar pa lahko privede do plačilne nesposobnosti.

7.4.3 Kratkoročni koeficient - Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti

Kazalnik lahko izračunamo na način, kot ga prikazuje enačba (8) -

$$\frac{\text{kratkoročna sredstva}}{\text{kratkoročne obveznosti}}^{(8)}$$

Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti oziroma kratkoročni koeficient je pokazatelj kratkoročnega finančnega položaja podjetja in nam pove, ali je podjetje zmožno odplačevati obveznosti, ki zapadejo prej kot v enem letu, s sredstvi, ki jih lahko unovčimo v manj kot letu dni. Pri uporabi in razlagi kazalnika moramo biti previdni, saj ne moremo trditi, da se je kljub povečani vrednosti kazalnika povečala tudi plačilna sposobnost podjetja. Za to je več razlogov. Eden izmed njih je ta, da pri izračunu uporabimo vsa kratkoročna sredstva in ne upoštevamo, da imajo različno likvidnost, npr. z denarnimi sredstvi lažje poravnamo svoje obveznosti kot z zalogami. Poleg tega pa se razlikujejo tudi zaloge, saj nekatere lažje prodamo kot druge. Drug razlog je ta, da lahko vodstvo podjetja izboljša vrednost kazalnika tako, da poravna del kratkoročnih obveznosti, saj se na ta način poveča celotna vrednost kazalnika. Plačilna sposobnost je odvisna tudi od možnosti dodatnega zadolževanja, s katerim lahko odpravimo trenutno plačilno nesposobnost.

Včasih je veljalo, da se mora kazalnik gibati okrog stopnje 2 ali več, da bi podjetje ohranilo plačilno sposobnost. Vendar pa je prava velikost kazalnika odvisna tudi od panoge, v kateri podjetje deluje. V določenih panogah potrebujejo več zalog in terjatev kot v drugih. Ali je velikost kazalnika primerna ali ne, pa je odvisno tudi od stališča, s katerega razlagamo kazalnik. Upniki si želijo višjo vrednost kazalnika, saj to pomeni, da je podjetje sposobno odplačevati svoje obveznosti. Poslovodstvo pa si želi čim nižji kazalnik, saj visoka vrednost pomeni, da je veliko denarnih sredstev vezanih v neproduktivnih sredstvih, kar pomeni, da ima podjetje prevelike zaloge glede na tekoče potrebe ali pa neustrezno politiko kreditiranja kupcev (Holmes et al. 2005; Igličar 2009). Izračun koeficienta za obdobje 2016–2020 je za obravnavano podjetje prikazano v tabeli 19.

Tabela 19: Kratkoročni koeficient pokritosti kratkoročnih obveznosti Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Podatek (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Kratkoročna sredstva	5.769.611	5.677.844	5.570.078	5.249.987	5.933.073
Kratkoročne	2.405.712	2.167.932	2.460.501	2.386.830	2.903.619

obveznosti					
Kratkoročni koeficient	2,40	2,62	2,26	2,20	2,05

Vir: Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o.- letno poročilo (2016-2020) in lastni izračun

Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. ima v preučevanem obdobju kratkoročni koeficient nad 2, kar pomeni, da lahko s kratkoročnimi sredstvi pokrijejo kratkoročne obveznosti. Lahko pa ugotovimo, da se je kratkoročni koeficient pokritosti kratkoročnih obveznosti v poslovnem obdobju 2017–2020 zmanjšal z 2,62 na 2,05, kar lahko predstavlja negativen signal upnikom, kajti le-ti si želijo čim višjo vrednost koeficienta, saj to pomeni, da je podjetje sposobno odplačevati svoje obveznosti.

7.4.4 Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti - Pospešeni koeficient

Pospešeni koeficient je v primerjavi s kratkoročnim koeficientom boljše merilo plačilne sposobnosti, saj pri izračunu izločimo zaloge, za katere predpostavljamo, da so najmanj likvidne. V bilanci stanja uporabimo le tiste postavke, katere lahko hitro spremenimo v denarna sredstva (Hočevár et al. 2008). Kazalnik lahko izračunamo na način, kot ga prikazuje enačba (9)

$$\frac{\text{Likvidnostna sredstva} + \text{kratkoročne terjatve}}{\text{kratkoročne obveznosti}} \quad (9)$$

Kljub vsemu pa nam kazalnik ne da pravega odgovora na vprašanje, ali je podjetje v vsakem trenutku plačilno sposobno, saj so roki zapadlosti kratkoročnih terjatev in kratkoročnih obveznosti različni. Zato je težko presojati, ali bo imelo podjetje težave s plačilno sposobnostjo (Turk et al., 2004). Po mnenju nekaterih strokovnjakov naj bi bil kazalnik večji od 1, vendar pa je to delno odvisno tudi od panoge v kateri podjetje posluje. Izračun koeficienta po posameznih letih je za obravnavano podjetje prikazan v tabeli 20.

Tabela 20: Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Podatek (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Likvidnostna sredstva + kratkoročne terjatve	2.988.329	2.950.833	2.807.787	2.536.902	5.296.954

Kratkoročne obveznosti	2.405.712	2.167.932	2.460.501	2.386.830	2.903.619
Pospešeni koeficient	1,24	1,36	1,14	1,06	1,82

Vir: Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o.- letno poročilo (2016-2020) in lastni izračun

Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. je v opazovanem obdobju 2016–2020 imelo koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti nad 1, kar pomeni, da je javno podjetje v vsakem primeru plačilno sposobno. Ugotovimo lahko, da se je v poslovnem letu 2020 pospešeni koeficient povečal za 0,72 glede na preteklo poslovno leto. Ta sprememba se je zgodila predvsem zaradi povečanja denarnih sredstev.

7.5 Kazalnik gospodarnosti

Kazalniki gospodarnosti izkazujejo uspešnost podjetja, ki jo ugotavljamo s primerjanjem prihodkov in odhodkov v določenem obdobju. Podatke za izračun teh kazalnikov najdemo v izkazu poslovnega izida podjetja. Pravimo, da je podjetje uspešno oziroma da deluje gospodarno, kadar je kazalnik večji od 1 oziroma ko so prihodki večji od odhodkov.

Kljub vsemu pa moramo biti pozorni na razliko med uspešnostjo in učinkovitostjo. Kadar pravimo, da je podjetje učinkovito, pomeni, da dela stvari na pravi način. Ko pa podjetje dela prave stvari, pomeni, da je uspešno. Ni nujno, da je podjetje uspešno in hkrati tudi učinkovito. Povsem mogoče je, da je neko podjetje učinkovito in hkrati tudi neuspešno in obratno (Turk et al. 2004).

7.5.1 Koeficient gospodarnosti poslovanja

Koeficient gospodarnosti poslovanja nam pove, kako učinkovito je poslovanje podjetja iz dejavnosti podjetja. Pri izračunu upoštevamo samo prihodke in odhodke iz poslovanja; prihodki in odhodki iz financiranja ter drugi prihodki in odhodki pa so iz izračuna izločeni. Kazalnik lahko izračunamo na način, kot ga prikazuje enačba (10):

$$\frac{\text{poslovni prihodki}}{\text{poslovni odhodki}} \quad (10)$$

Višja kot je vrednost koeficienta, boljša je gospodarnost poslovanja. Kadar podjetju uspe povečati vrednost tega kazalca glede na preteklo obdobje, to pomeni, da je uspelo ustvariti večje prihodke z enakimi odhodki oziroma z nižjimi odhodki enake prihodke (Hočevár et al. 2001, 236). Izračun koeficienta po posameznih letih je za obravnavano podjetje prikazano v tabeli 21.

Tabela 21: Koeficient gospodarnosti poslovanja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Podatek (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Poslovni prihodki	11.847.329	12.803.974	13.786.427	12.776.085	13.312.560
Poslovni odhodki	12.027.188	12.690.059	13.709.276	12.820.622	13.210.567
Koeficient	0,985	1,009	1,006	0,997	1,008

Vir: Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o.- letno poročilo (2016-2020) in lastni izračun

Iz izračunanega koeficienta gospodarnosti poslovanja ugotovimo, da je bila vrednost koeficienta malce nad oziroma pod 1. To pomeni, da je podjetje v letih 2016 in 2019 ustvarilo majhno izgubo, v letih 2017, 2018 in 2020 pa majhen dobiček iz poslovanja. Delež finančnih prihodkov in odhodkov ter drugih prihodkov in odhodkov pa je bil v vseh preučevanih obdobjih v podjetju minimalen.

7.5.2 Koeficient celotne gospodarnosti

Kazalnik lahko izračunamo na način, kot ga prikazuje enačba (11)

$$\frac{\text{prihodki}}{\text{odhodki}} \quad (11)$$

Pri izračunu celotne gospodarnosti, za razliko od koeficienta gospodarnosti poslovanja, kjer primerjamo samo poslovne prihodke in odhodke, upoštevamo vse prihodke in odhodke, torej tudi finančne prihodke in odhodke kot tudi druge prihodke in odhodke. Na ta način lahko s primerjavo koeficienta celotne gospodarnosti in koeficienta gospodarnosti poslovanja ugotovimo vpliv neposlovnih dejavnosti na gospodarnost podjetja. Kadar je vrednost kazalnika pozitivna, pomeni, da je podjetje poslovalo z dobičkom (Hočevar et al. 2008). Izračun koeficienta po posameznih letih je za obravnavano podjetje prikazano v tabeli 22.

Tabela 22: Koeficient celotne gospodarnosti Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. za obdobje 2016–2020

Podatek (eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Prihodki	12.060.443	12.895.225	13.866.555	12.856.007	13.362.664

Odhodki	12.034.726	12.703.940	13.727.177	12.846.011	13.236.823
Koeficient	1,0021	1,0151	1,0102	1,0008	1,0095

Vir: Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o.- letno poročilo (2016–2020) in lastni izračun

Koeficient celotne gospodarnosti je za Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. skoraj enak koeficientu gospodarnosti poslovanja, kar pomeni, da imata oba zelo velik delež poslovnih prihodkov in odhodkov v celotnih prihodkih oziroma odhodkih. Ugotovimo lahko, da sta tudi poslovni leti 2016 in 2019 dobičkonosni. Iz tega sledi, da so finančni in drugi prihodki in odhodki nekoliko vplivali na končni poslovni izid. Vrednost koeficienta se giblje malce nad 1, kar pomeni, da je preučevano podjetje v obdobju 2016–2020 ustvarilo minimalni dobiček.

7.6 Sistemi povezanih kazalnikov

Med številnimi modeli medsebojno povezanih kazalnikov je Du Pontov model v strokovni literaturi nedvomno med najbolj znanimi. Sam sistem je prilagojen temeljnemu cilju lastnikov, in sicer ohranitvi in povečanju kapitala ter je zelo pomemben za poslovodstvo.

Običajno kot osnovo vzamemo koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev ali pa koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala. V preteklosti so razvili razne sisteme kazalnikov, ki so namenjeni za različne namene. Najbolj znan in tudi najstarejši sistem povezanih kazalnikov je tako imenovani Du Pontov sistem kazalnikov. Ta sistem so začeli uporabljati že leta 1919 v ameriškem podjetju E.I. Du Pont De Nemours and Company, po katerem se sistem tudi imenuje (Koletnik 1995, 41–42). Največja prednost Du Pontove analize je v tem, da s pomočjo nekaj kazalnikov prikažemo celotno poslovanje podjetja. Kot osnovo za analizo vzamemo čisto dobičkonosnost kapitala, ki je na eni strani odvisna od dobičkonosnosti sredstev, na drugi strani pa od strukture virov financiranja (Igličar in Hočevár 1997). Kazalnik lahko izračunamo na način, kot ga prikazuje enačba (18)

$$\frac{\text{čisti dobiček}}{\text{povprečno stanje sredstev}} * \frac{\text{povprečno stanje sredstev}}{\text{povprečni kapital}} \quad (18)$$

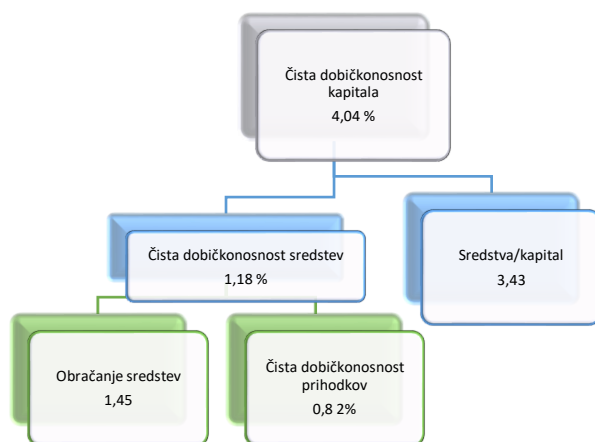
Čisto dobičkonosnost sredstev pa lahko razčlenimo še na kazalnik čiste dobičkonosnosti prihodkov oziroma profitno maržo in obračanje sredstev. Kazalnik lahko izračunamo na način, kot ga prikazuje enačba (19)

$$\frac{\text{čisti dobiček}}{\text{prihodki}} * \frac{\text{prihodki}}{\text{povprečna sredstva}} \quad (19)$$

Čista dobičkonosnost kapitala je torej odvisna od hitrosti obračanja sredstev, profitne marže oziroma čiste dobičkonosnosti prihodkov ter strukture financiranja podjetja.

Čista dobičkonosnost kapitala (ROE) je pri podjetju JKP Grosuplje v letu 2020 znašala 4,04 %, kar je posledica 0,82 % dobičkonosnosti prihodkov, obračanja sredstev 1,45 oziroma enkrat v 252 dneh ter obrnjenega kazalnika deleža kapitala v financiranju v vrednosti 3,43. Čista dobičkonosnost sredstev je 1,18 %. Na Sliki 5 je prikazan Du Pontov sistem povezanih kazalnikov za podjetje JKP Grosuplje za leto 2020.

Slika 5: Du Pontov sistem povezanih kazalnikov za Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. v letu 2020

Vir: Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o.- letno poročilo (2016–2020) in lastni izračun

8 Ugotovitve in zaključek

Z diplomsko nalogo smo želeli predstaviti in analizirati poslovanje Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. Poleg predstavitve in analize smo želeli ugotoviti morebitna odstopanja zaradi epidemije Covid-19 na poslovanje javnega komunalnega podjetja. Namen diplomske naloge je opredelitev pojma analiza poslovanja in nekaterih računovodskih izrazov. Prikazano in analizirano je poslovanje javnega podjetja na primeru Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. Analiza je podala podrobne informacije o poslovanju in bo koristna za vse družbenike in druge deležnike, ki vstopajo v stik z javnim komunalnim podjetjem.

Pri analizi poslovanja javnega podjetja smo ugotovili, da čisti prihodki od prodaje predstavljajo med 97 in 98 % celotnih prihodkov. Preostali prihodki, kot so na primer finančni prihodki, drugi prihodki in prevrednoteni poslovni prihodki, obsegajo od 2 do 3 % celotnih prihodkov. V letu 2016 so celotni prihodki znašali nekaj več kot 12 milijonov evrov, medtem ko v letu 2020 znašajo približno 13,3 milijona evrov. Podjetje je največ prihodkov ustvarilo v letu 2018, ko so dosegli nekaj več kot 13,8 milijonov evrov prihodkov. To pomeni, da je podjetje v obdobju 2016–2020 doseglo za 10,8 % prihodkov več kot na začetku opazovanega obdobja. Iz teh podatkov lahko razberemo, da je **hipoteza 1(Prihodki iz poslovanja v obdobju 2016–2020 naraščajo) potrjena.**

Analizirali smo odhodke, ki skupaj s prihodki tvorijo poslovni izid. Pri analizi poslovanja smo ugotovili, da stroški blaga, materiala in storitev ter stroški dela predstavljajo približno 95 % celotnih odhodkov. V poslovnem letu 2016 so celotni odhodki znašali nekaj več kot 12 milijonov evrov, medtem ko v letu 2020 znašajo nekaj več kot 13,2 milijonov evrov. Podjetje je največ odhodkov ustvarilo v poslovnem letu 2018, ko so zabeležili nekaj več kot 13,7 milijonov evrov odhodka. To pomeni, da je podjetje v obdobju 2016–2020 doseglo za 9,98 % odhodkov več kot na začetku opazovanega obdobja. Vzrok povečanja odhodkov pripisujemo stroškom dela, ki so se v obdobju 2016–2020 povečala za 35,8 %. V poslovnem letu 2016 so znašala nekaj več kot 2,5 milijona evrov, medtem ko v letu 2020 znašajo nekaj več kot 3,4 milijonov evrov. Iz tega lahko ugotovimo, da **hipoteza 2 (celotni odhodki v obdobju 2016–2020 padajo) ni potrjena.**

Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja ugotavljajo kvaliteto financiranja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o., in sicer v tej skupini uporabljamo različne kazalnike. Izračunali smo vrednost kapitalske pokritosti osnovnih sredstev, ki je bila v obračunskih letih pod

1, le v letu 2016 je presegla vrednost 1,03. Osnovna sredstva se v javnem podjetju financirajo iz drugih virov, pri čemer nastanejo dolгови oziroma obveznosti. Ker bi podjetje moralo praviloma vsa dolgoročna oziroma stalna sredstva financirati s kapitalom, smo izračunali koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev. Vrednost tega kazalnika bi morala biti večja od 1. Iz tabele 17 lahko razberemo, da je na začetku opazovanega obdobja imela koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev 2,28, medtem ko je na koncu opazovanega obdobja znašala 1,82. Vrednost koeficienta se je v opazovanem obdobju zmanjšala za 0,46. Ker pa je vrednost tega kazalnika večja od 1, ugotovimo, da je dolgoročno financiran tudi del kratkoročnih sredstev. Na podlagi izračuna kratkoročnega koeficienta smo ugotovili, da je vrednost večja od 2 skozi vsa opazovana leta, kar nam pove, da je podjetje zmožno odplačevati obveznosti, ki zapadejo prej kot v enem letu, s sredstvi, ki jih lahko unovčimo v manj kot letu dni. Vendar lahko iz tabele 18 razberemo, da je na začetku opazovanega obdobja koeficient znašal 2,4, na koncu opazovanega obdobja pa 2,05. V letih 2016–2020 se je torej zmanjšal za 0,35. Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti ali pospešeni koeficient je koeficient, ki zajema likvidnostna sredstva in kratkoročne terjatve, s katerimi se pokrivajo kratkoročne obveznosti. Pospešeni koeficient je v primerjavi s kratkoročnim koeficientom boljše merilo plačilne sposobnosti, saj pri izračunu izločimo zaloge, za katere predpostavljamo, da so manj likvidne. V bilanci stanja uporabimo le tiste postavke, katere lahko hitro spremenimo v denarna sredstva (Hočevár et al. 2008, 281). JKP Grosuplje d.o.o. je pri izračunih v opazovanem obdobju 2016–2020 doseglo vrednost nad 1. V letu 2016 je pospešeni koeficient znašal 1,24, medtem ko je v letu 2020 znašal 1,82. V opazovanem obdobju se je pospešeni koeficient povečal za 0,58. To pomeni, da javno podjetje nima težav s plačilno sposobnostjo ter da je svojo plačilno sposobnost v obdobju 2016–2020 izboljšalo. S tem lahko **hipotezo 3 (plačilna sposobnost Javnega komunalnega podjetja Grosuplje se je v obdobju 2016–2020 izboljšala) potrdimo.**

12. marca 2020 je Vlada Republike Slovenije razglasila epidemijo nalezljive bolezni Covid-19. Poleg predstavitve in analize podjetja smo želeli ugotoviti, ali je epidemija bistveno vplivala na poslovanje podjetja glede na pretekla leta. Zaradi tega smo izračunali še dva koeficienta, in sicer koeficient gospodarnosti poslovanja in koeficient celotne gospodarnosti. Omenjena koeficienta uvrščamo v temeljne kazalnike gospodarnosti, le-ti pa izražajo uspešnost podjetja, ki jo ugotavljamo s primerjanjem prihodkov in odhodkov v določenem obdobju. Koeficient gospodarnosti poslovanja nam pove, kako učinkovito je poslovanje podjetja iz dejavnosti podjetja. Iz tabele 20

lahko razberemo, da je podjetje v poslovnem letu 2020, ko je bila razglašena epidemija Covid-19, doseglo koeficient 1,008. To pomeni, da je podjetje imelo več poslovnih prihodkov kot poslovnih odhodkov. V primerjavi z obdobjem pred epidemijo Covid-19 je podjetje doseglo drugi največji koeficient. Poleg koeficienta gospodarnosti poslovanja smo izračunali koeficient celotne gospodarnosti. Rezultati so predstavljeni v tabeli 21. Ker poslovni prihodki predstavljajo približno 98 % celotnih prihodkov, so rezultati koeficienta celotne gospodarnosti podobni rezultatom koeficienta gospodarnosti poslovanja. Na podlagi izračunov iz tabele 20 in 21 lahko **hipotezo 4 (epidemija Covid-19 ni imela večjega vpliva na poslovanje podjetja glede na pretekla leta) potrdimo.**

V analizi se je pokazalo, da JKP Grosuplje d.o.o. nima likvidnostnih težav in da epidemija Covid-19 ni negativno vplivala na njegovo poslovanje. Iz izračunov lahko ugotovimo, da je JKP Grosuplje d.o.o. dobro voden, vsako leto napreduje, se izboljšuje in širi svoje dejavnosti (na primer pridružitve upravljanja Mestne tržnice Grosuplje in parkirne hiše P + R Grosuplje). Skrb zbujajoča je le skoraj 36 % rast plač v obdobju 2016–2020. Vendar je javno podjetje v opazovanem obdobju 2016–2020 imelo več prihodkov kot odhodkov, kar pomeni, da lahko gospodarsko družbo označimo kot dobičkonosno.

Reference

- Bahrami, Mahdi; Arabzad, S. Mohammad; Ghorbani, Mazaher 2012. Innovation In Market Management By Utilizing Business Intelligence: Introducing Proposed Framework. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 41, 160–167.
- Bauer, Tanja. 2016. Lekarniška dejavnost - javna služba ali gospodarska dejavnost (magistrsko delo). Maribor, Univerza v Mariboru, Pravna fakulteta.
- Bergant, Živko. 2007. Osnove analize poslovanja. Ljubljana: Abceda storitve
- Čebulj, Janez 1991. Oblike izvajanja javnih služb in koncesionirana javna služba, *Pravna praksa*, št. 19.
- De Angelis, Gabriele 2009. Ideals and institutions: Hans Kelsen's political theory. *History of Political Thought* št. 30(3): 524–546.
- Dvoršak, Jana 2011. Analiza poslovanja. Ljubljana, Zavod IRC.
- Farnham, David; Horton, Sylvia.1996. Managing people in the public services. Houndsmills, Basingstoke, Hampshire, London, Macmillan Press Ltd.
- Ferk, Petra; Ferk, Boštjan 2008. Javne službe, državne pomoči in javno - zasebna partnerstva. Ljubljana, GV založba.
- Ferk, Boštjan 2021. Javne službe in javna infrastruktura. Ljubljana, Inštitut za javno-zasebno partnerstvo.
- Jones, H. Stuart. 1993. The French State in Question: public law and political argument in the Third Republic. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hočevar, Marko; Igličar, Sandi; Zaman, Maja. 2001. Računovodstvo. Ljubljana: Visoka upravna šola.
- Hočevar, Marko; Petrovič, Jorg Kristijan; Zaman Groff, Maja. 2008. Osnove računovodstva gospodarskega in javnega sektorja. Ljubljana: Fakulteta za upravo.
- Holmes, Geoffrey Andrew; Gee, Paul; Sugden, Alan. 2005. Interpretacija poslovnih poročil in računovodskih izkazov. Prev. Tina Česen. Ljubljana: GV Založba

Hrovatin, Nevenka; Tekavčič, Metka; Peljhan Darja; Marc Mojca; Schweiger Helena. 2002. Strategija razvoja lokalnih gospodarskih javnih služb v Sloveniji. Ljubljana, Svetovalni center, d. o. o.

Igličar, Aleksander; Hočevvar, Marko. 1997. Računovodstvo za managerje. Ljubljana: GV Založba.

Igličar, Aleksander; Hočevvar, Marko. Računovodski izkazi in njihova analiza. Ljubljana: Ekonomska fakulteta

Igličar, Aleksander; Hočevvar, Marko; Zaman Groff, Maja. 2013. Uvod v računovodstvo. Ljubljana: Ekonomska fakulteta

Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o.. 2017. Letno poročilo 2016 javnega komunalnega podjetja Grosuplje. https://www.jkpg.si/images/PDF/Letno-porocilo-JKP-Grosuplje_2016-ebook.pdf (pridobljeno 20.5.2021)

Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. 2018. Letno poročilo 2017 javnega komunalnega podjetja Grosuplje. https://www.jkpg.si/images/PDF/letna-porocila/Letno-porocilo-JKP-Grosuplje_2017-s-sklepom-skupscine.pdf (pridobljeno 20.5.2021)

Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. 2019. Letno poročilo 2018 javnega komunalnega podjetja Grosuplje. https://www.jkpg.si/images/PDF/letna-porocila/Letno_porocilo_2018.pdf (pridobljeno 20.5.2021)

Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. 2020. Letno poročilo 2019 javnega komunalnega podjetja Grosuplje. https://www.jkpg.si/images/PDF/letna-porocila/Letno_porocilo_2019.pdf (pridobljeno 20.5.2021)

Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. 2021. Letno poročilo 2020 javnega komunalnega podjetja Grosuplje. Interno gradivo. (Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o.), Grosuplje: Javno komunalno podjetje Grosuplje.

Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o.. 2021. Katalog IJZ. <https://www.jkpg.si/katalog-ijz> (pridobljeno 14.7.2021)

Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o.. 2021. Zgodovina javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. <https://www.jkpg.si/o-nas/zgodovina-main> (pridobljeno 12.7.2021)

- Jurkovič, Joso 1935. Svobodni preudarek. Zbornik znanstvenih razprav Pravne fakultete. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta: 95–145.
- Koletnik, Franc. 1995. Analiziranje računovodskih izkazov (bilanc). Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.
- Mauko, Aleksander; Brezovnik, Boštjan. 2010. Zakon o gospodarskih javnih službah (uvodno pojasnilo). Maribor, Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila Maribor.
- Pečar, Zdravko; Gramc, Boris. 2005. Ekonomika javnih podjetij in javnih zavodov. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo.
- Pevcin, Primož. 2011. Ekonomija javnih podjetij in zavodov. Ljubljana: Univerza v Ljubljani.
- Pirnat, Rajko 1992. Poskus materialne opredelitve javne službe. Prestrukturiranje javnega sektorja v Sloveniji, Mednarodni posvet, Ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora Republike Slovenije in Inštitut za javno upravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, Bled: 67–74.
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava 2010. Uradni list RS, št. 112/09.
<http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV9493> (pridobljeno 17.7.2021)
- Pučko, Danijel; Rozman Rudi. 1996. Ekonomika in organizacija podjetja. Knj. 1, Ekonomika podjetja. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Pučko, Danijel. 2001. Analiza poslovanja. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta.
- Pučko, Danijel. 2006. Analiza poslovanja. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Rakočevič, Slobodan; Bekeš, Peter. 1994. Državna uprava: vloga, položaj, organizacija, delovanje. Ljubljana, Uradni list Republike Slovenije.
- Slovenski računovodski standardi (SRS). 2016. Uradni list RS, št. 95/15.
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=DRUG4192> (pridobljeno 14.7.2021)
- Starček, Simon 2021. Servisni del javnega sektorja (javne službe - pojem javne službe; gospodarske in negospodarske javne službe); Privatizacija javnih nalog, zasebni zavodi (koncesija). Interno gradivo. (Fakulteta za pravo in poslovne vede), Ljubljana: [S. Starček].
- Škarja, Biljana. 2011. Menedžment sprememb v podjetjih. IBS Poročevalec, 1(1).

<http://porocevalec.ibs.si/en/component/content/article/40-letnik-1-t-1-vol-1-no-1/125-mag-biljana-karja-menedment-sprememb-v-podjetjih-> (pridobljeno 17.7.2021)

Šmidovnik, Janez. 1995. Lokalna samouprava. Ljubljana, Cankarjeva založba.

Toplak, Miha 2004. Lokalne gospodarske javne službe (primer Mestne občine Ljubljana (diplomsko delo). Maribor, Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor.

Trpin, Gorazd 1994. Nekateri problemi pravne ureditve gospodarskih javnih služb v Sloveniji. Javna uprava, 30(2): 141–149.

Turk, Ivan; Melavc, Dane. 1992. Uvod v računovodstvo. Kranj: Moderna organizacija

Turk, Ivan; Melavc, Dane. 1998. Računovodstvo. Kranj: Moderna organizacija

Turk Ivan, Melavc, Dane. 2001. Uvod v računovodstvo. Kranj: Moderna organizacija.

Turk, Ivan; Kavčič, Slavka; Kokotec-Novak, Majda; Koželj, Stanko; Odar, Marjan. 2004. Finančno računovodstvo, splošni del. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.

Uradni list RS. 2003. Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava. št. 134/2003

Uradni list RS. 2009. Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. št. 112/2009

Uradni list RS. 2013. Odlok o ustanovitvi in organiziranju javnega podjetja Javno komunalno podjetje Grosuplje, d.o.o. št. 85/2013

Virant, Gregor. 1994. Pravna narava koncesijskega akta. Zbornik referatov, Srečanje upravnih delavcev Slovenije 1994, Aktualna vprašanja slovenske uprave. Univerza v Ljubljani, Višja upravna šola, Slovensko društvo za upravne znanosti, Portorož: 124–125.

Virant, Gregor. 2002. Pravna ureditev javne uprave. Ljubljana, Visoka upravna šola.

Virant, Gregor. 2009. Javna uprava. Ljubljana. Fakulteta za upravo.

Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2). 2007. Uradni list RS 117/06. <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4687> (pridobljeno 14.7.2021)

Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1). 2006. Uradni list RS 65/09.
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4291> (pridobljeno 14.7.2021)

Zakon o računovodstvu (ZR). 2000. Uradni list RS 23/99.
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1597> (pridobljeno 14.7.2021)

Zgonec, Vesna. 2011. Negospodarske javne službe v Republiki Sloveniji s poudarkom na zavodih s področja vzgoje in izobraževanja (diplomsko delo). Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo.

Priloge

Izkaz poslovnega izida JKP Grosuplje d.o.o. na dan 31.12.2016

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA JKP GROSUPLJE D.O.O. NA DAN 31. 12. 2016

1. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	11.779.994
- ČISTI PRIHODKI, PRIDOBLENI Z OPRAVLJANJEM GOSPOD. JAVNIH SLUŽB	7.660.574
- ČISTI PRIHODKI OD DRUGIH DEJAVNOSTI	4.119.420
2. SPREMEMBA VREDNOSTI ZALOG PROIZVODNJE IN NEDOK. PROIZVODNJE	0
3. USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI IN LASTNE STORITVE	153.011
4. DRUGI POSLOVNI PRIHODKI – S PREVEDNOT. POSLOVNIMI PRIHODKI	67.335
- SUBVENCije, DOTACIJE, REGRESI, KOMPENZACIJE IN DRUGI PRIHODKI, KI SO POVEZANI S POSLOVNIMI UČINKI	51.707
- DRUGI POSLOVNI PRIHODKI	15.628
5. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	9.012.462
A.) NABAVNA VREDNOST PRODANEGA BLAGA IN MATERIALA	22.430
B.) STROŠKI PORABLJENEGA MATERIALA	2.116.405
C.) STROŠKI STORITEV	6.873.627
- STROŠKI NAJEMNIN ZA INFRASTRUKTURO	2.283.199
- STROŠKI PREFAKTURIRANJA STORITEV NAROČNIKU	2.890.903
- DRUGI STROŠKI STORITEV	1.699.526
6. STROŠKI DELA	2.554.103

A.) STROŠKI PLAČ	1.860.207
B.) STROŠKI POKOJNINSKIH ZAVAROVANJ	214.167
C.) STROŠKI SOCIALNIH ZAVAROVANJ	134.494
D.) DRUGI STROŠKI DELA	345.235
7. ODPISI VREDNOSTI	243.734
A.) AMORTIZACIJA IN PREDVETOVALNI POSLOVNI ODHODKI PRI NEOPRED. DOLG. SREDSTVIH IN OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTVIH	243.734
- AMORTIZACIJA OSNOVNIH SREDSTEV PODJETJA	243.411
- PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI PRI NDS IN OS PODJETJA	322
B.) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI PRI OBRATNIH SREDSTVIH	0
8. DRUGI POSLOVNI ODHODKI	216.889
A.) REZERVACIJE	0
B.) DRUGI STROŠKI	216.889
DOBIČEK ALI IZGUBA IZ POSLOVANJA (1+-2+3+4-5-6-7-8)	-26.848
9. FINANČNI PRIHODKI IZ DELEŽEV	5.944
A.) DRUGI FINAN. PRIHODKI IZ DELEŽEV – S PREVREDN. FINANČNIMI PRIHODKI	5.944
10. FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL	10.262
A.) FINANČNI PRIHODKI IZ POSOJIL, DANIH DRUGIM	10.262
11. FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV	26.639
A.) FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV DO DRUGIH	26.639

12. FINANČNI ODHODKI IZ OSLABITVE IN ODPISOV FINANČNIH NALOŽB	0
13. FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI	4.306
14. FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI	9
A.) FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI	0
B.) FINANČNI ODHODKI IZ OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV IN MENIČNIH OBVEZNOSTI	9
15. DRUGI PRIHODKI	17.258
- PRIHODKI ZA KRITJE STROŠKOV, KI SE NE POKRIVA IZ CENE	90
- OSTALI PRIHODKI	17.258
16. DRUGI ODHODKI	3.223
17. DAVEK IZ DOBIČKA	0
18. ODLOŽENI DAVKI	0
19. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUN. OBDOBJA (1+2+3+4-5-6-7- 8+9+10+11-12-13-14+15-16-17+18)	25.717

Izkaz poslovnega izida JKP Grosuplje d.o.o. na dan 31.12.2017

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA JKP GROSUPLJE D.O.O. NA DAN 31.12.2017

1. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	12.698.377
- ČISTI PRIHODKI, PRIDOBLENI Z OPRAVLJANJEM GOSPOD. JAVNIH SLUŽB	8.797.243
- ČISTI PRIHODKI OD DRUGIH DEJAVNOSTI	3.901.134
2. SPREMEMBA VREDNOSTI ZALOG PROIZVODNJE IN NEDOK. PROIZVODNJE	0

3. USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI IN LASTNE STORITVE	6.172
4. DRUGI POSLOVNI PRIHODKI – S PREVEDNOT. POSLOVNIMI PRIHODKI	105.957
- SUBVENCije, DOTACIJE, REGRESI, KOMPENZACIJE IN DRUGI PRIHODKI, KI SO POVEZANI S POSLOVNIMI UČINKI	89.431
- DRUGI POSLOVNI PRIHODKI	13.526
5. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	9.434.978
A.) NABAVNA VREDNOST PRODANEGA BLAGA IN MATERIALA	27.499
B.) STROŠKI PORABLJENEGA MATERIALA	2.442.193
C.) STROŠKI STORITEV	6.965.286
- STROŠKI NAJEMNIN ZA INFRASTRUKTURO	2.305.272
- STROŠKI PREFAKTURIRANJA STORITEV NAROČNIKU	3.019.706
- DRUGI STROŠKI STORITEV	1.640.308
6. STROŠKI DELA	2.640.197
A.) STROŠKI PLAČ	1.936.961
B.) STROŠKI POKOJNINSKIH ZAVAROVANJ	226.489
C.) STROŠKI SOCIALNIH ZAVAROVANJ	140.002
D.) DRUGI STROŠKI DELA	336.745
7. ODPISI VREDNOSTI	322.346
A.) AMORTIZACIJA IN PREDVETOVALNI POSLOVNI ODHODKI PRI NEOPRED. DOLG. SREDSTVIH IN OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTVIH	317.147
- AMORTIZACIJA OSNOVNIH SREDSTEV PODJETJA	295.440
- PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI PRI NDS IN OS PODJETJA	21.707

B.) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI PRI OBRATNIH SREDSTVIH	5.199
8. DRUGI POSLOVNI ODHODKI	292.538
9. FINANČNI PRIHODKI IZ DELEŽEV	5.920
10. FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL	8.433
11. FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV	24.762
12. FINANČNI ODHODKI IZ OSLABITVE IN ODPISOV FINANČNIH NALOŽB	0
13. FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI	6.810
14. FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI	1.584
15. DRUGI PRIHODKI	45.604
16. DRUGI ODHODKI	5.487
17. DAVEK IZ DOBIČKA	0
18. ODLOŽENI DAVKI	0
19. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUN. OBDOBJA (1+2+3+4-5-6-7-8+9+10+11-12-13-14+15-16-17+18)	191.285

Izkaz poslovnega izida JKP Grosuplje d.o.o. na dan 31.12.2018

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA JKP GROSUPLJE D.O.O. NA DAN 31.12.2018

1. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	13.666.096
- ČISTI PRIHODKI, PRIDOBLENI Z OPRAVLJANJEM GOSPOD. JAVNIH SLUŽB	9.415.617
- ČISTI PRIHODKI OD DRUGIH DEJAVNOSTI	4.250.479
2. SPREMEMBA VREDNOSTI ZALOG PROIZVODNJE IN NEDOK. PROIZVODNJE	0

3. USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI IN LASTNE STORITVE	19.858
4. DRUGI POSLOVNI PRIHODKI – S PREVEDNOT. POSLOVNIMI PRIHODKI	120.331
- SUBVENCije, DOTACIJE, REGRESI, KOMPENZACIJE IN DRUGI PRIHODKI, KI SO POVEZANI S POSLOVNIMI UČINKI	101.466
- DRUGI POSLOVNI PRIHODKI	18.865
5. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	10.215.054
A.) NABAVNA VREDNOST PRODANEGA BLAGA IN MATERIALA	23.038
B.) STROŠKI PORABLJENEGA MATERIALA	2.237.115
C.) STROŠKI STORITEV	7.954.901
- STROŠKI NAJEMNIN ZA INFRASTRUKTURO	2.346.893
- DRUGI STROŠKI STORITEV	5.608.008
6. STROŠKI DELA	2.904.630
A.) STROŠKI PLAČ	2.135.170
B.) STROŠKI POKOJNINSKIH ZAVAROVANJ	249.915
C.) STROŠKI SOCIALNIH ZAVAROVANJ	159.530
D.) DRUGI STROŠKI DELA	360.015
7. ODPISI VREDNOSTI	362.174
A.) AMORTIZACIJA IN PREDVETOVALNI POSLOVNI ODHODKI PRI NEOPRED. DOLG. SREDSTVIH IN OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTVIH	346.643
- AMORTIZACIJA OSNOVNIH SREDSTEV PODJETJA	342.053
- PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI PRI NDS IN OS PODJETJA	4.590

B.) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI PRI OBRATNIH SREDSTVIH	15.531
8. DRUGI POSLOVNI ODHODKI	227.418
9. FINANČNI PRIHODKI IZ DELEŽEV	5.920
10. FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL	5.986
11. FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV	19.354
12. FINANČNI ODHODKI IZ OSLABITVE IN ODPISOV FINANČNIH NALOŽB	0
13. FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI	13.116
14. FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI	69
15. DRUGI PRIHODKI	29.010
16. DRUGI ODHODKI	4.716
17. DAVEK IZ DOBIČKA	0
18. ODLOŽENI DAVKI	0
19. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUN. OBDOBJA (1+2+3+4-5-6-7-8+9+10+11-12-13-14+15-16-17+18)	139.378

Izkaz poslovnega izida JKP Grosuplje d.o.o. na dan 31.12.2019

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA JKP GROSUPLJE D.O.O. NA DAN 31.12.2019

1. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	12.599.071
- ČISTI PRIHODKI, PRIDOBLENI Z OPRAVLJANJEM GOSPOD. JAVNIH SLUŽB	9.267.049
- ČISTI PRIHODKI OD DRUGIH DEJAVNOSTI	3.332.022
2. SPREMEMBA VREDNOSTI ZALOG PROIZVODNJE IN NEDOK. PROIZVODNJE	0

3. USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI IN LASTNE STORITVE	12.392
4. DRUGI POSLOVNI PRIHODKI – S PREVEDNOT. POSLOVNIMI PRIHODKI	177.014
- SUBVENCije, DOTACIJE, REGRESI, KOMPENZACIJE IN DRUGI PRIHODKI, KI SO POVEZANI S POSLOVNIMI UČINKI	134.815
- DRUGI POSLOVNI PRIHODKI	42.199
5. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	8.997.668
A.) NABAVNA VREDNOST PRODANEGA BLAGA IN MATERIALA	13.284
B.) STROŠKI PORABLJENEGA MATERIALA	2.069.678
C.) STROŠKI STORITEV	6.914.706
- STROŠKI NAJEMNIN ZA INFRASTRUKTURO	2.437.496
- DRUGI STROŠKI STORITEV	4.477.210
6. STROŠKI DELA	3.133.343
A.) STROŠKI PLAČ	2.327.935
B.) STROŠKI POKOJNINSKIH ZAVAROVANJ	272.960
C.) STROŠKI SOCIALNIH ZAVAROVANJ	169.711
D.) DRUGI STROŠKI DELA	362.737
7. ODPISI VREDNOSTI	459.816
A.) AMORTIZACIJA IN PREDVETOVALNI POSLOVNI ODHODKI PRI NEOPRED. DOLG. SREDSTVIH IN OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTVIH	459.816
- AMORTIZACIJA OSNOVNIH SREDSTEV PODJETJA	442.410
- PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI PRI NDS IN OS PODJETJA	17.406

B.) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI PRI OBRATNIH SREDSTVIH	0
8. DRUGI POSLOVNI ODHODKI	229.795
9. FINANČNI PRIHODKI IZ DELEŽEV	5.920
10. FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL	7.578
11. FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV	20.604
12. FINANČNI ODHODKI IZ OSLABITVE IN ODPISOV FINANČNIH NALOŽB	0
13. FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI	22.691
14. FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI	155
15. DRUGI PRIHODKI	33.428
16. DRUGI ODHODKI	2.522
17. DAVEK IZ DOBIČKA	0
18. ODLOŽENI DAVKI	0
19. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUN. OBDOBJA (1+2+3+4-5-6-7-8+9+10+11-12-13-14+15-16-17+18)	10.017

Izkaz poslovnega izida JKP Grosuplje d.o.o. na dan 31.12.2020

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA JKP GROSUPLJE D.O.O. NA DAN 31.12.2020

1. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	12.953.239
- ČISTI PRIHODKI, PRIDOBLENI Z OPRAVLJANJEM GOSPOD. JAVNIH SLUŽB	9.706.240
- ČISTI PRIHODKI OD DRUGIH DEJAVNOSTI	3.246.999
2. SPREMEMBA VREDNOSTI ZALOG PROIZVODNJE IN NEDOK. PROIZVODNJE	0

3. USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI IN LASTNE STORITVE	27.697
4. DRUGI POSLOVNI PRIHODKI – S PREVEDNOT. POSLOVNIMI PRIHODKI	359.321
- SUBVENCije, DOTACIJE, REGRESI, KOMPENZACIJE IN DRUGI PRIHODKI, KI SO POVEZANI S POSLOVNIMI UČINKI	344.481
- DRUGI POSLOVNI PRIHODKI	14.840
5. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	9.029.585
A.) NABAVNA VREDNOST PRODANEGA BLAGA IN MATERIALA	9.215
B.) STROŠKI PORABLJENEGA MATERIALA	2.024.681
C.) STROŠKI STORITEV	6.995.689
- STROŠKI NAJEMNIN ZA INFRASTRUKTURO	2.515.293
- STROŠKI STORITEV PODIZVAJALCEV, KI SE PREFAKTURIRAJO NAROČNIKU	1.935.637
- DRUGI STROŠKI STORITEV	2.544.759
6. STROŠKI DELA	3.468.213
A.) STROŠKI PLAČ	2.531.301
B.) STROŠKI POKOJNINSKIH ZAVAROVANJ	289.697
C.) STROŠKI SOCIALNIH ZAVAROVANJ	186.920
D.) DRUGI STROŠKI DELA	460.295
7. ODPISI VREDNOSTI	487.933
A.) AMORTIZACIJA IN PREDVETOVALNI POSLOVNI ODHODKI PRI NEOPRED. DOLG. SREDSTVIH IN OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTVIH	469.664
- AMORTIZACIJA OSNOVNIH SREDSTEV PODJETJA	454.255
- PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI PRI NDS IN OS	15.409

PODJETJA	
B.) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI PRI OBRATNIH SREDSTVIH	18.269
8. DRUGI POSLOVNI ODHODKI	224.836
9. FINANČNI PRIHODKI IZ DELEŽEV	0
10. FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL	1.251
11. FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV	18.251
12. FINANČNI ODHODKI IZ OSLABITVE IN ODPISOV FINANČNIH NALOŽB	0
13. FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI	23.306
14. FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI	1.250
15. DRUGI PRIHODKI	2.905
16. DRUGI ODHODKI	1.700
17. DAVEK IZ DOBIČKA	16.862
18. ODLOŽENI DAVKI	0
19. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUN. OBDOBJA (1+2+3+4-5-6-7-8+9+10+11-12-13-14+15-16-17+18)	108.979

Podatki iz bilance stanja JKP Grosuplje d.o.o. na dan 31.12.2016

BILANCA STANJA JKP GROSUPLJE D.O.O. NA DAN 31.12.2016

SREDSTVA	8.262.443
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	2.412.134
I. NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AČR	28.440
1. DOLGOROČNE PREMOŽENJSKE PRAVICE	28.440

II. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	2.328.757
1. ZEMLJIŠČA IN ZGRADBE	1.029.152
A.) ZEMLJIŠČA	347.255
B.) ZGRADBE	681.897
2. PROIZVAJALNE NAPRAVE IN STROJI	1.208.163
3. OSNOVNA SREDSTVA, KI SE PRIDOBIVAJO	91.442
III. NALOŽBENE NEPREMIČNINE	0
IV. DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	54.938
V. DOLGOROČNE POSLOVNE TERJATVE	0
VI. ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVKE	0
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	5.769.661
I. SREDSTVA (SKUPINE ZA ODTUJITEV) ZA PRODAJO	0
II. ZALOGE	202.125
1. MATERIAL	186.179
2. PROIZVODI IN TRGOVSKO BLAGO	15.946
III. KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽNE	2.579.207
1. KRATKOROČNI DEPOZITI	2.579.207
IV. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE	1.389.424
1. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE DO KUPCEV	1.288.623
2. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE DO DRUGIH	100.801
V. DENARNA SREDSTVA	1.598.905
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	80.648
ZUNAJBILANČNA SREDSTVA	71.868.428
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	8.262.443

A. KAPITAL	2.432.566
I. VPOKLICANI KAPITAL	571.315
1. OSNOVNI KAPITAL	571.315
II. KAPITALSKE REZERVE	828.715
III. REZERVE IZ DOBIČKA	984.082
1. ZAKONSKE REZERVE	57.132
2. DRUGE REZERVE IZ DOBIČKA	926.950
IV. REZERVE, NASTALE ZARADI VREDNOTENJA PO POŠTENI VREDNOSTI	23.792
V. PRENESENI ČISTI POSLOVNI IZID	-1.055
VI. ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA	25.717
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	3.059.012
1. REZERVACIJE ZA POKOJNINE IN PODOBNE OBVEZNOSTI	269.036
2. DRUGE REZERVACIJE	2.578.951
3. DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	211.025
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	12.690
I. DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	4.001
II. DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI	0
III. ODLOŽENE OBVEZNOSTI ZA DAVEK	8.689
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	2.405.712
I. OBVEZNOSTI VKLJUČENE V SKUPINE ZA ODTUJITEV	0
II. KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	9.489
III. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI	2.396.224

1. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	1.364.983
2. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI NA PODLAGI PREDUJMOV	649
3. DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	1.030.592
D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	352.462
ZUNAJBILANČNE OBVEZNOSTI	71.868.428

Podatki iz bilance stanja JKP Grosuplje d.o.o. na dan 31.12.2017

BILANCA STANJA JKP GROSUPLJE D.O.O. NA DAN 31.12.2017

SREDSTVA	8.454.260
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	2.753.994
I. NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AČR	35.345
1. DOLGOROČNE PREMOŽENJSKE PRAVICE	35.345
II. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	2.650.214
1. ZEMLJIŠČA IN ZGRADBE	1.307.114
A.) ZEMLJIŠČA	347.255
B.) ZGRADBE	959.859
2. PROIZVAJALNE NAPRAVE IN STROJI	1.330.870
3. OSNOVNA SREDSTVA, KI SE PRIDOBIVAJO	12.230
III. NALOŽBENE NEPREMIČNINE	0
IV. DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	68.435
V. DOLGOROČNE POSLOVNE TERJATVE	0
VI. ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVKE	0
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	5.677.844

I. SREDSTVA (SKUPINE ZA ODTUJITEV) ZA PRODAJO	0
II. ZALOGE	147.881
1. MATERIAL	129.862
2. PROIZVODI IN TRGOVSKO BLAGO	18.019
III. KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽNE	2.579.130
1. KRATKOROČNA POSOJILA IN KRATKOROČNI DEPOZITI	2.579.130
IV. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE	1.887.447
1. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE DO KUPCEV	1.729.407
2. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE DO DRUGIH	158.040
V. DENARNA SREDSTVA	1.063.386
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	22.422
ZUNAJBILANČNA SREDSTVA	74.192.241
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	8.454.260
A. KAPITAL	2.611.973
I. VPOKLICANI KAPITAL	571.315
1. OSNOVNI KAPITAL	571.315
II. KAPITALSKE REZERVE	828.715
III. REZERVE IZ DOBIČKA	1.008.744
1. ZAKONSKE REZERVE	57.132
2. DRUGE REZERVE IZ DOBIČKA	951.612
IV. REZERVE, NASTALE ZARADI VREDNOTENJA PO POŠTENI VREDNOSTI	12.916
V. PRENESENI ČISTI POSLOVNI IZID	-1.002
VI. ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA	191.285

B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	3.129.943
1. REZERVACIJE ZA POKOJNINE IN PODOBNE OBVEZNOSTI	307.405
2. DRUGE REZERVACIJE	2.578.951
3. DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	243.587
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	213.172
I. DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	200.897
II. DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI	0
III. ODLOŽENE OBVEZNOSTI ZA DAVEK	12.275
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	2.167.932
I. OBVEZNOSTI VKLJUČENE V SKUPINE ZA ODTUJITEV	0
II. KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	59.226
III. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI	2.108.706
1. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	1.636.217
2. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI NA PODLAGI PREDUJMOV	8.070
3. DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	464.419
D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	331.240
ZUNAJBILANČNE OBVEZNOSTI	74.192.241

Podatki iz bilance stanja JKP Grosuplje d.o.o. na dan 31.12.2018

BILANCA STANJA JKP GROSUPLJE D.O.O. NA DAN 31.12.2018

SREDSTVA	8.925.167
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	3.328.565

I. NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AČR	37.979
1. DOLGOROČNE PREMOŽENJSKE PRAVICE	37.979
II. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	3.218.836
1. ZEMLJIŠČA IN ZGRADBE	1.549.797
A.) ZEMLJIŠČA	347.255
B.) ZGRADBE	1.202.542
2. PROIZVAJALNE NAPRAVE IN STROJI	1.627.246
3. DRUGE NAPRAVE IN OPREMA	41.793
4. OSNOVNA SREDSTVA, KI SE PRIDOBIVAJO	0
III. NALOŽBENE NEPREMIČNINE	0
IV. DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	71.750
V. DOLGOROČNE POSLOVNE TERJATVE	0
VI. ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVKE	0
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	5.570.078
I. SREDSTVA (SKUPINE ZA ODTUJITEV) ZA PRODAJO	0
II. ZALOGE	183.106
1. MATERIAL	156.021
2. PROIZVODI IN TRGOVSKO BLAGO	27.085
III. KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽNE	2.579.184
1. KRATKOROČNA POSOJILA IN KRATKOROČNI DEPOZITI	2.579.184
IV. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE	1.850.293
1. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE DO KUPCEV	1.705.711
2. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE DO DRUGIH	144.582
V. DENARNA SREDSTVA	957.494

C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	26.525
ZUNAJBILANČNA SREDSTVA	76.793.482
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	8.925.167
A. KAPITAL	2.680.832
I. VPOKLICANI KAPITAL	571.315
1. OSNOVNI KAPITAL	571.315
II. KAPITALSKE REZERVE	828.715
III. REZERVE IZ DOBIČKA	1.133.761
1. ZAKONSKE REZERVE	57.132
2. DRUGE REZERVE IZ DOBIČKA	1.076.629
IV. REZERVE, NASTALE ZARADI VREDNOTENJA PO POŠTENI VREDNOSTI	8.049
V. PRENESENI ČISTI POSLOVNI IZID	0
VI. ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA	138.982
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	2.999.051
1. REZERVACIJE ZA POKOJNINE IN PODOBNE OBVEZNOSTI	334.812
2. DRUGE REZERVACIJE	2.628.936
3. DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	35.303
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	388.182
I. DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	375.277
II. DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI	0
III. ODLOŽENE OBVEZNOSTI ZA DAVEK	12.905
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	2.460.501

I. OBVEZNOSTI VKLJUČENE V SKUPINE ZA ODTUJITEV	0
II. KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	120.853
III. KRATKOROČNE POSLOVNE OBBVEZNOSTI	2.339.648
1. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	1.781.800
2. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI NA PODLAGI PREDUJMOV	15.049
3. DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	542.799
D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	396.601
ZUNAJBILANČNE OBVEZNOSTI	76.793.482

Podatki iz bilance stanja JKP Grosuplje d.o.o. na dan 31.12.2019

BILANCA STANJA JKP GROSUPLJE D.O.O. NA DAN 31.12.2019

SREDSTVA	9.063.021
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	3.732.269
I. NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AČR	32.437
1. DOLGOROČNE PREMOŽENJSKE PRAVICE	32.437
II. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	3.620.978
1. ZEMLJIŠČA IN ZGRADBE	1.863.240
A.) ZEMLJIŠČA	342.802
B.) ZGRADBE	1.520.438
2. PROIZVAJALNE NAPRAVE IN STROJI	1.697.045
3. DRUGE NAPRAVE IN OPREMA	59.265
4. OSNOVNA SREDSTVA, KI SE PRIDOBIVAJO	1.428
III. NALOŽBENE NEPREMIČNINE	0

IV. DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	78.854
V. DOLGOROČNE POSLOVNE TERJATVE	0
VI. ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVKE	0
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	5.249.987
I. SREDSTVA (SKUPINE ZA ODTUJITEV) ZA PRODAJO	0
II. ZALOGE	134.102
1. MATERIAL	102.858
2. PROIZVODI IN TRGOVSKO BLAGO	31.244
III. KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	2.578.983
1. KRATKOROČNA POSOJILA IN KRATKOROČNI DEPOZITI	2.578.983
IV. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE	1.745.179
1. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE DO KUPCEV	1.572.395
2. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE DO DRUGIH	172.784
V. DENARNA SREDSTVA	791.723
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	80.765
ZUNAJBILANČNA SREDSTVA	78.137.652
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	9.063.021
A. KAPITAL	2.655.696
I. VPOKLICANI KAPITAL	571.315
1. OSNOVNI KAPITAL	571.315
II. KAPITALSKE REZERVE	828.715
III. REZERVE IZ DOBIČKA	1.232.753
1. ZAKONSKE REZERVE	57.132
2. DRUGE REZERVE IZ DOBIČKA	1.175.621

IV. REZERVE, NASTALE ZARADI VREDNOTENJA PO POŠTENI VREDNOSTI	17.611
V. PRENESENI ČISTI POSLOVNI IZID	0
VI. ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA	5.302
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	3.051.836
1. REZERVACIJE ZA POKOJNINE IN PODOBNE OBVEZNOSTI	335.995
2. DRUGE REZERVACIJE	2.620.672
3. DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	95.169
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	700.581
I. DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	686.326
2. DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI DO BANK	225.000
4. DRUGE DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	461.326
II. DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI	0
III. ODLOŽENE OBVEZNOSTI ZA DAVEK	14.255
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	2.386.830
I. OBVEZNOSTI VKLJUČENE V SKUPINE ZA ODTUJITEV	0
II. KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	256.598
2. KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI DO BANK	75.000
4. DRUGE KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	181.598
III. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI	2.130.232
1. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	1.478.089
2. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI NA PODLAGI PREDUJMOV	12.261

3. DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	639.882
D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	268.078
ZUNAJBILANČNE OBVEZNOSTI	78.137.652

Podatki iz bilance stanja JKP Grosuplje d.o.o. na dan 31.12.2020

BILANCA STANJA JKP GROSUPLJE D.O.O. NA DAN 31.12.2020

SREDSTVA	9.366.340
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	3.405.320
I. NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AČR	47.654
1. DOLGOROČNE PREMOŽENJSKE PRAVICE	47.654
II. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	3.286.626
1. ZEMLJIŠČA IN ZGRADBE	1.785.377
A.) ZEMLJIŠČA	342.802
B.) ZGRADBE	1.442.575
2. PROIZVAJALNE NAPRAVE IN STROJI	1.359.906
3. DRUGE NAPRAVE IN OPREMA	122.059
4. OSNOVNA SREDSTVA, KI SE PRIDOBIVAJO	19.284
III. NALOŽBENE NEPREMIČNINE	0
IV. DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	71.040
V. DOLGOROČNE POSLOVNE TERJATVE	0
VI. ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVKE	0
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	5.933.073
I. SREDSTVA (SKUPINE ZA ODTUJITEV) ZA PRODAJO	0
II. ZALOGE	136.119

1. MATERIAL	114.765
2. PROIZVODI IN TRGOVSKO BLAGO	21.354
III. KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽNE	500.000
1. KRATKOROČNA POSOJILA IN KRATKOROČNI DEPOZITI	500.000
IV. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE	2.018.170
1. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE DO KUPCEV	1.855.641
2. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE DO DRUGIH	162.529
V. DENARNA SREDSTVA	3.278.784
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	27.947
ZUNAJBILANČNA SREDSTVA	78.401.691
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	9.366.340
A. KAPITAL	2.734.266
I. VPOKLICANI KAPITAL	571.315
1. OSNOVNI KAPITAL	571.315
II. KAPITALSKE REZERVE	828.715
III. REZERVE IZ DOBIČKA	1.238.054
1. ZAKONSKE REZERVE	57.131
2. DRUGE REZERVE IZ DOBIČKA	1.180.923
IV. REZERVE, NASTALE ZARADI VREDNOTENJA PO POŠTENI VREDNOSTI	-10.074
V. PRENESENI ČISTI POSLOVNI IZID	0
VI. ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA	106.256
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	3.104.220

1. REZERVACIJE ZA POKOJNINE IN PODOBNE OBVEZNOSTI	381.575
2. REZERVACIJE ZA FINANČNA JAMSTVA	2.578.951
3. DRUGE REZERVACIJE	33.240
4. DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	110.454
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	369.389
I. DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	356.619
2. DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI DO BANK	75.000
4. DRUGE DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	281.619
II. DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI	0
III. ODLOŽENE OBVEZNOSTI ZA DAVEK	12.770
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	2.903.619
I. OBVEZNOSTI VKLJUČENE V SKUPINE ZA ODTUJITEV	0
II. KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	329.707
2. KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI DO BANK	150.000
4. DRUGE KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	179.707
III. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI	2.573.912
1. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	1.793.541
2. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI NA PODLAGI PREDUJMOV	12.475
3. DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	767.896
D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	254.846
ZUNAJBILANČNE OBVEZNOSTI	78.401.691

Povzetek

Analiza poslovanja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. je namenjena pridobivanju kakovostnih informacij o preteklem poslovanju, ki bodo služile tako javnemu podjetju kot tudi zunanjim uporabnikom. V diplomski nalogi predstavljamo javno komunalno podjetje, analiziramo poslovanje v obdobju 2016–2020, ugotavljamo morebitna odstopanja pri poslovanju ter analiziramo morebitni vpliv epidemije Covid-19 na poslovanje omenjenega podjetja.

Podatke, ki so zajeti in predstavljeni v prilogah, smo pridobili iz letnih poročil JKP Grosuplje d.o.o., objavljenih na spletni strani javnega podjetja. Letno poročilo 2020 smo pridobili neposredno od vodstva podjetja. Zaradi lažje analize in razumevanja podatkov, smo jih uredili po vrednostih in lastnih izračunih odstotkov ter indeksov. Preostali del diplomske naloge vsebuje podatke iz strokovne literature s področja analize poslovanja, knjigovodstva ter spletnih virov.

Poleg opredelitve pojma *analiza poslovanja* in nekaterih računovodskih izrazov, je prikazano in analizirano poslovanje javnega podjetja na primeru JKP Grosuplje d.o.o. Pri analizi smo ugotovili, da prihodki iz poslovanja in celotni odhodki naraščajo. Plačilna sposobnost se je v opazovanem obdobju 2016–2020 izboljšala. Epidemija Covid-19, ki je bila razglašena v mesecu marcu 2020, ni imela pomembnejšega vpliva na poslovanje podjetja glede na pretekla poslovna leta.

Analiza bo podjetju podala podrobne informacije o poslovanju in lahko služi kot pripomoček pri procesu odločanja o morebitnih spremembah v prihodnje. Prav tako so lahko podane informacije v diplomski nalogi koristne za vse družbenike in druge deležnike, ki vstopajo v stik z javnim komunalnim podjetjem.

Ključne besede: javno podjetje, bilanca stanja, izkaz poslovnega izida, računovodski kazalniki, analiza poslovanja javnega podjetja

Summary

Business analysis of public utility company Grosuplje d.o.o. in the period 2016-2020

The analysis of the performance of public utility company Grosuplje d.o.o. (hereafter JKP Grosuplje d.o.o.) aims to obtain qualitative information on the past performance, which will serve both public company and external users. In this thesis, the public utility company is presented, its performance in the period 2016–2020 analyzed, possible deviations identified and potential impact of the Covid-19 epidemic on the performance of the company evaluated.

The data included and presented in the annexes were taken from the annual reports of JKP Grosuplje d.o.o., published on the website of the public undertaking. The 2020 Annual Report was obtained directly from the management of the company. For the purpose of easier analysis and understanding, the data were arranged by values and self-made calculations of percentages and indices. The rest of the thesis contains information from the literature on business analysis, accounting and online sources.

In addition to defining the concept of *business analysis* and some accounting terms, the performance of a public undertaking is presented and analyzed using the example of JKP Grosuplje d.o.o. The analysis has shown that operating revenue and total expenditure are increasing. The solvency has improved over the period 2016-2020. The Covid-19 epidemic, which was declared in March 2020, did not have a significant impact on the company's performance compared to the earlier financial years.

The analysis will provide the company with detailed information on its business and may benefit the decision-making process about possible changes in the future. The information provided in the thesis may also be useful for all shareholders and other stakeholders who come into contact with the public utility company.

Keywords: public company, balance sheet, profit loss statement, accounting ratios, business analysis of public utility company